

HE 157/2025 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle sähköistä tiedoksiantoa Verohallinnossa koskevaksi lainsäädännöksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi verotusmenettelystä annettua lakia, oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annettua lakia, veronkantolakia, ennakkoperintälakia ja varainsiirtoverolakia.

Verotuspäätösten ja muiden verotusta koskevien asiakirjojen sähköistä tiedoksiantoa laajennettaisiin. Tavoitteena on vähentää paperipostin määrää siten, että sähköinen tiedoksiantomenettely olisi selkeä, yhtenäinen ja oikeudenmukainen kaikkien verolajien sekä kaikkien verovelvollisryhmien osalta.

Verohallinto voisi antaa päätökset ja muut asiakirjat tiedoksi Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa silloin, kun verovelvollisella olisi käytössään hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetussa laissa tarkoitettu viestinvälityspalvelu. Jos verovelvollisella ei olisi käytössään viestinvälityspalvelua, verotuspäätökset ja muut asiakirjat voitaisiin antaa tiedoksi Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa, silloin kun verovelvollinen on käyttänyt kyseistä asiointipalvelua. Tieto tiedoksiannosta lähetettäisiin verovelvolliselle, jos verovelvollinen on antanut Verohallinnolle tiedon sähköisestä osoitteesta tai verovelvollisella on käytössään hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain mukainen viestinvälityspalvelu. Sähköisesti tiedoksi annettu asiakirja katsottaisiin annetun tiedoksi kolmantena päivänä siitä, kun asiakirja on tallennettu Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun.

Verovelvollinen voisi ilmoittaa Verohallinnolle, että hän ei käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua. Ilmoituksen käsittelyn jälkeen päätökset ja asiakirjat annettaisiin verovelvolliselle tiedoksi postitse kirjeenä edellyttäen, että verovelvollisella ei ole käytössään hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain mukaista viestinvälityspalvelua, eikä verovelvollinen myöskään kirjaudu uudestaan Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 12.1.2026.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIAALLINEN SISÄLTÖ	1
PERUSTELUT	4
1 Asian tausta ja valmistelu	4
1.1 Tausta	4
1.2 Valmistelu	5
2 Nykytila ja sen arviointi	5
2.1 Verohallinnon päätösten ja asiakirjojen tiedoksiantoa koskeva sääntely	5
2.1.1 Yleistä Verohallinnon päätösten ja asiakirjojen tiedoksiannosta	5
2.1.2 Verotusmenettelylain ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain säännökset	5
2.1.3 Veronkantolain säännökset	7
2.1.4 Muu verotuksen tai Verohallinnon tiedoksiantoa koskeva sääntely	8
2.1.5 Sähköistä tiedoksiantoa koskeva yleissääntely	8
2.2 Nykytilan arviointi	9
2.2.1 Verohallinnon tiedoksiantomenettelyjen arviointia	9
2.2.2 Sähköisen tiedoksiannon yleissääntelyyn ehdotettavat muutokset ja niiden vaikutukset Verohallinnon tiedoksiantomenettelyyn	11
2.2.3 Yhteenvedoa nykytilan arvioinnista	14
3 Tavoitteet	14
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	15
4.1 Keskeiset ehdotukset	15
4.1.1 Verohallinnon päätösten ja asiakirjojen sähköinen tiedoksianto	15
4.1.2 Verotusta koskevan erityissääntelyn ja sähköisen tiedoksiannon yleissääntelyn yhteensovittamisesta	22
4.1.3 Henkilötietojen käsittely sähköisessä tiedoksiantomenettelyssä	24
4.2 Pääasialliset vaikutukset	25
4.2.1 Taloudelliset vaikutukset	25
4.2.2 Vaikutukset verovelvollisille	26
4.2.3 Tietoyhteiskunta- ja tietosuojavaikutukset	30
4.2.4 Vaikutukset viranomaisten toimintaan	30
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot	32
5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset	32
5.1.1 Sähköisen tiedoksiannon jättäminen nykytilan varaan	32
5.1.2 Sähköisen tiedoksiannon jättäminen ehdotetun yleislainsäädännön varaan	33
5.1.3 Erityissääntelyn rajoittaminen muihin kuin luonnollisiin henkilöihin	33
5.2 Ulkomaiden lainsäädäntö ja muut ulkomailla käytetyt keinot	33
6 Lausuntopalaute	34
6.1 Yleistä	34
6.2 Lausuntopalautteessa esiin tulleita näkökohtia	35
6.2.1 Sähköisen tiedoksiannon perustuminen suostumukseen	35
6.2.2 Yleissääntelyn ja erityissääntelyn suhde	35
6.2.3 Digiasiointiin kyvyttömiä tarpeiden huomioon ottaminen	36
6.2.4 Saavutettavuuden ja digituen varmistaminen	36
6.2.5 Kielelliset oikeudet	37
6.2.6 Sähköinen tiedoksianto yritystoiminnassa	37

6.3 Lausuntopalautteen huomioon ottaminen jatkovalmistelussa	38
6.3.1 Esityksen lähtökohdista ja suhteesta yleissääntelyyn	38
6.3.2 Eri ihmisryhmien toimintakyvyn huomioon ottaminen.....	40
6.3.3 Sähköinen tiedoksianto yritystoiminnassa.....	41
7 Säännöskohtaiset perustelut.....	41
7.1 Laki verotusmenettelystä	41
7.2 Laki oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä	44
7.3 Veronkantolaki	44
7.4 Ennakkoperintälaki	45
7.5 Varainsiirtoverolaki	45
8 Voimaantulo	45
9 Suhde muihin esityksiin	46
9.1 Esityksen riippuvuus muista esityksistä	46
10 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys.....	46
10.1 Lähtökohtia	46
10.2 Yhdenvertaisuus	47
10.3 Oikeusturva ja hyvä hallinto	49
10.4 Esityksessä ehdotettujen muutosten arviointia yhdenvertaisuuden ja oikeusturvan näkökulmasta	50
10.5 Yksityiselämän ja henkilötietojen suoja	53
10.6 YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista	55
10.7 Kielelliset oikeudet	56
10.8 Yhteenvetoa	57
LAKIEHDOTUKSET	59
1. Laki verotusmenettelystä annetun lain 26 c §:n muuttamisesta	59
2. Laki oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 56 §:n muuttamisesta	61
3. Laki veronkantolain 71 §:n muuttamisesta.....	63
4. Laki ennakkoperintälain 6 a §:n muuttamisesta	64
5. Laki varainsiirtoverolain 56 c §:n muuttamisesta.....	65
LIITE	66
RINNAKKAISTEKSTIT	66
1. Laki verotusmenettelystä annetun lain 26 c §:n muuttamisesta	66
2. Laki oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 56 §:n muuttamisesta	69
3. Laki veronkantolain 71 §:n muuttamisesta.....	72
4. Laki ennakkoperintälain 6 a §:n muuttamisesta	74
5. Laki varainsiirtoverolain 56 c §:n muuttamisesta.....	75

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelmassa todetaan, että Suomi siirtyy asteittain digitaalisten palveluiden ensisijaisuuteen viranomaisasiointikanavana. Valtiovarainministeriö on asettanut ensisijaisesti digitaalisen viranomaisviestinnän edistämishjelman toimikaudelle 27.3.2024–31.12.2027 (VN/36598/2023). Ohjelman tavoitteena on muun muassa tehdä sähköisestä tiedoksiannosta lainsäädäntötoimin ensisijaista niille asiakkaille, joille se on mahdollista. Tavoitteena on tuottaa julkiselle hallinnolle säästöjä toimittamalla hallinnon asiakkaille tiedoksiannot postitse toimitettujen paperikirjeiden sijasta ensisijaisesti sähköisesti. Koko julkiselle hallinnolle uudistuksella tavoitellut säästöt ovat yhteensä noin 50 miljoonaa euroa vuodessa.

Valtiovarainministeriö asetti 13.5.2024 osana ensisijaisesti digitaalisen viranomaisviestinnän edistämishjelmaksi lainsäädäntötyöryhmän (VN/9952/2024) valmistelemaan ensisijaisesti digitaalisen viranomaisviestinnän edistämishjelman tavoitteiden edellyttämiä lainsäädäntömuutoksia. Työryhmän toimikausi oli 13.05.2024–31.03.2025. Lainsäädäntötyöryhmän tehtävänä oli arvioida sähköistä tiedoksiantoa ja sähköistä viestinvälityspalvelua (Suomi.fi-viestit) koskevaa sääntelykokonaisuutta siten, että sähköistä viranomaisviestintää lisätään merkittävästi nykyisestä ohjelman tavoitteiden mukaisesti. Arvioinnissa oli otettava huomioon mahdollisuus viranomaispostin lähettämiseen yksityisiin digipostipalveluihin ohjelmassa toteutettavan erillisen selvityksen mukaisesti. Lisäksi työryhmän oli työssään huomioitava mahdolliset tarpeet muuttaa erityislainsäädäntöä. Lainsäädäntötyöryhmän tehtävänä oli laatia arvion pohjalta hallituksen esityksen muotoon ehdotus niistä lainsäädäntötoimenpiteistä, joita ensisijaisesti digitaalisen viranomaisviestinnän edistämishjelman tavoitteiden toteuttaminen edellyttää. Lainsäädännön valmistelussa oli huomioitava oikeusturvan ja yhdenvertaisuuden sekä hyvän hallinnon vaatimusten toteutuminen. Vaihtoehtoisia asiointi- ja viestintäkanavia olisi jatkossakin tarjottava niille, jotka eivät pysty käyttämään sähköisiä palveluita.

Lainsäädäntötyöryhmän valmistelema luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskeva lainsäädännöksi oli lausuntokierroksella 5.3.–16.4.2025.¹ Hallituksen esitys annettiin eduskunnalle 25.9.2025.

Verohallinnon säästöjen toteutuminen edellyttää verotusmenettelyä koskevan erityissääntelyn yhdenmukaistamista suhteessa hallituksen esityksessä eduskunnalle sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskeva lainsäädännöksi ehdotettuun sääntelyyn, jossa sähköisen tiedoksiannon toimittaminen Suomi.fi-viesteihin ei edellytä luonnolliselta henkilöltä erillistä suostumusta. Yleislainsäädännön valmistelun aikana päätettiin aloittaa verotusmenettelyä koskevan erityissääntelyn valmistelu. Tavoitteena on, että verotusmenettelyssä sovellettaisiin edellä mainitussa sähköisen tiedoksiannon yleissääntelyä koskevassa esityksessä ehdotettavaa sääntelyä verotusmenettelyn erityispiirteet huomioiden. Verotusmenettelyä koskeva erityissääntely on tarpeen myös sen johdosta, että yleissääntely sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuudesta rajoittuu ainoastaan luonnollisiin henkilöihin.

¹ Lakimuutoshankkeen (Hallituksen esitys eduskunnalle sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskeva lainsäädännöksi, VM085:00/2024) tiedot valtioneuvoston hankesivuilla: <https://vm.fi/hanke?tunnus=VM085:00/2024>.

Sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuudesta verotusmenettelyssä on tarpeen säätää myös kuolinpesien, yhteisöjen, yhtymien ja yhteisuuksien osalta.

1.2 Valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä yhteistyössä Verohallinnon kanssa. Hallituksen esityksen valmisteluasiakirjat mukaan lukien lausuntopyynnöt ja saadut lausunnot ovat nähtävillä julkisessa palvelussa osoitteessa <https://valtioneuvosto.fi/hankkeet> tunnuksella VM002:00/2025.

2 Nykytila ja sen arviointi

2.1 Verohallinnon päätösten ja asiakirjojen tiedoksiantoa koskeva sääntely

2.1.1 Yleistä Verohallinnon päätösten ja asiakirjojen tiedoksiannosta

Verohallinnon verotuspäätösten, oikaisuvaatimuksiin annettujen päätösten ja muiden verotusasiakirjojen tiedoksiannosta verovelvolliselle säädetään verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995), jäljempänä *verotusmenettelylaki*, 26 c §:ssä ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain (768/2016), jäljempänä *oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylaki*, 56 §:ssä. Lainkohdissa on säädetty tavallisesta, todisteellisesta ja sähköisestä tiedoksiantomenettelystä. Säännökset vastaavat sisällöllisesti toisiaan. Veronkantolain (11/2018) 71 §:ssä puolestaan säädetään veronkantolain mukaisten päätösten ja asiakirjojen tiedoksiannosta sekä yhteenvedon tiedoksiantomenettelyistä. Muissa verotuksen menettelysäännöksissä on viittaukset verotusmenettelylain ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain säännöksiin. Verotusta koskevien päätösten ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta veronsaajille ja Veronsaajien oikeudenvalvontayksikölle on säädetty erikseen.

Verotusta koskevat menettelyt poikkeavat monen muun hallinnonalan menettelyistä. Myös tiedoksiantomenettely verotuksessa poikkeaa yleisestä hallintolain (434/2003) 9 ja 10 luvun mukaisesta menettelystä. Verotusta koskevat asiat ovat suurelta osin viranomaisaloitteisia ja asiakirjojen tiedoksianto on säännönmukaista. Tiedoksi annettavien asiakirjojen määrä on myös suuri. Verotusmenettelylain, oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain ja veronkantolain säännöksillä on turvattu tiedoksiantomenettelyt verotuksen massamenettelyssä, jossa suuria määriä verotusta koskevia päätöksiä ja muita asiakirjoja lähetetään verovelvollisille säännöllisesti. Tyypillisiä tiedoksi annettavia asiakirjoja Verohallinnossa ovat ennakoperintää koskeva päätös, verokortti, esitäytetty veroilmoitus, verotuspäätös, yhteenvedo, kehoitus veroilmoituksen antamiseksi, selvityspyyntö ja päätös oikaisuvaatimukseen.

2.1.2 Verotusmenettelylain ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain säännökset

Verotusmenettelylain 26 c § lisättiin lakiin hallintolain voimaantulon yhteydessä. Pykälään otettiin täsmälliset säännökset tiedoksiantomenettelystä silloin, kun tiedoksiannon kohteena on verovelvollinen. Lisäksi täsmennettiin menettelyä silloin, kun verovelvollisella on Verohallinnon asiakasrekisteriin merkitty asianhoitaja. Lähtökohtana on, että tiedoksianto tapahtuu joko verovelvolliselle tai tämän asianhoitajalle. Menettelyssä on myös otettu huomioon se, että suurin osa verotusta koskevista päätöksistä muodostetaan ja lähetetään koneellisesti. Laissa säädetään myös todisteellisen tiedoksiannon toimittamisesta yhteisölle, yhteisötuudelle ja yhtymälle hallintolaissa säädetystä poiketen.

Verotusmenettelylain 26 c §:n 3 momentin mukaan Verohallinnon tai verotuksen oikaisulautakunnan päätös, jonka tiedoksiannosta alkaa kulua muutoksenhaku-aika, sekä muut

Verohallinnon asiakirjat, voidaan antaa tiedoksi hallintolain 59 §:ssä tarkoitettuna tavallisena tiedoksiantona.

Verotusmenettelylain 26 c §:ään lisättiin vuonna 2018 lailla 897/2018 uusi 4 momentti, jonka mukaan Verohallinto voi antaa pykälän 1 ja 3 momentissa tarkoitetut päätökset ja muut asiakirjat tiedoksi Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa, jos verovelvollinen on antanut siihen suostumuksen. Verovelvolliselle tai tämän valtuuttamalle lähetetään tiedoksiannosta tieto verovelvollisen tai tämän valtuuttaman ilmoittamaan sähköiseen osoitteeseen. Asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä siitä, kun verovelvolliselle tai tämän valtuuttamalle on lähetetty tieto tiedoksiannosta. Jos tiedoksiantoa koskevan tiedon vastaanottamisessa tai pääsyssä Verohallinnon sähköiseen palveluun on tänä aikana ollut tekninen este, asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä siitä, kun tekninen este on poistunut.

Verotusmenettelyssä sovellettava sähköisen tiedoksiannon menettely tarkoittaa, että tiedoksi annettava asiakirja, esimerkiksi verotuspäätös, viedään Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun (OmaVero) ja siitä lähetetään ilmoitus (heräteviesti) verovelvollisen antamaan sähköiseen osoitteeseen. Asiakirja on nähtävillä ja saatavilla vain Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa. Verovelvollinen voi lukea ja tulostaa päätöksen tästä palvelusta. Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun pääsevät kirjautumaan verovelvollisen lisäksi vain henkilöt, jotka verovelvollinen on valtuuttanut asioimaan puolestaan tai jotka ovat verovelvollisen laillisia edustajia. Tämä tarkoittaa myös sitä, että ilmoitus lähetetään verovelvolliselle tai tämän valtuuttamalle.

Luonnolliset henkilöt antavat suostumuksen sähköiseen tiedoksiantoon ja ilmoittavat sähköisen yhteystiedon Digi- ja väestötietoviraston ylläpitämässä sähköisen asioinnin tukipalvelussa osoitteessa Suomi.fi. Luonnollinen henkilö voi milloin tahansa peruuttaa antamansa suostumuksen sähköiseen asiointiin suomi.fi-verkkopalvelussa tai ottamalla puhelimitse yhteyttä kansalaisneuvontaan. Henkilö voi myös valtuuttaa Suomi.fi-palvelussa toisen toimimaan puolestaan sähköisessä asiointipalvelussa.

Myös kuolinpesät, yhteisöt, yhteisetuudet ja yhtymät voivat antaa suostumuksensa viranomaisten päätösten ja muiden asiakirjojen sähköiseen tiedoksiantoon Suomi.fi-palvelussa. Käytännössä näistä vain harvat ovat antaneet suostumuksensa Suomi.fi-palvelussa. Verotusta koskevia päätöksiä ja muita asiakirjoja ei ole annettu näille verovelvolliselle tiedoksi sähköisesti Suomi.fi-palvelussa annetun suostumuksen perusteella, vaan suoraan Verohallinnolle annetun suostumuksen perusteella. Suostumus voidaan antaa Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa ja se voidaan peruuttaa asiointipalvelussa tai muulla tavoin.

Käytännössä tiedoksiantomenettely tarkoittaa sitä, että tiedoksi annettava asiakirja tallennetaan Verohallinnon omaan sähköisen asioinnin palveluun ja luonnolliselle henkilölle lähetetään tiedoksiannosta ilmoitus Suomi.fi-palveluun tai yhteisölle, yhtymälle ja yhteisetuudelle sen Verohallinnolle ilmoittamaan sähköiseen osoitteeseen. Tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi kolmantena päivänä siitä, kun ilmoitus on lähetetty. Luonnollinen henkilö saa vielä tästä Verohallinnon lähettämästä ilmoituksesta heräteviestin sähköpostilla Suomi.fi-palvelusta siihen sähköpostiosoitteeseen, jonka hän on ilmoittanut Suomi.fi-palveluun. Heräteviesti lähetetään myös Suomi.fi-mobiilisovellukseen, jos henkilöllä on sovellus käytössä, hän on kirjautuneena sovellukseen ja sallinut sovelluksen ilmoitukset puhelimessaan. Yhteisölle, yhteisetuudelle ja yhtymälle lähetetään ilmoitus Verohallinnosta suoraan yhteisön, yhteisetuuden tai yhtymän ilmoittamaan sähköpostiosoitteeseen.

Verotusmenettelylain 26 c §:n 4 momentin mukaan asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä siitä, kun verovelvolliselle on lähetetty ilmoitus tiedoksiannosta. Verovelvollista koskevat päätökset ja muut asiakirjat ovat Verohallinnon asiointipalvelussa. Ne katsotaan annetuiksi tiedoksi, vaikka verovelvollinen ei kävisi niitä määräaikaan mennessä siellä katsomassa. Päätökset ja asiakirjat ovat saatavilla sähköisessä asiointipalvelussa myös niillä asiakkailta, jotka eivät ole ottaneet käyttöön sähköistä tiedoksiantomenettelyä.

Tiedoksiantoajankohtaa koskevaan säännökseen on lisätty poikkeus oikeusturvan vuoksi. Jos tiedoksiantoa koskevan tiedon vastaanottamisessa tai pääsyssä Verohallinnon sähköiseen palveluun on ollut tekninen este, katsotaan asiakirja annetun tiedoksi kolmantena päivänä siitä, kun tekninen este on poistunut. Tällaisesta tilanteesta voi esimerkiksi olla kysymys, jos sähköisissä viranomaispalveluissa on teknisiä ongelmia. Muissa teknisissä ongelmatilanteissa verovelvollisella on mahdollisuus esittää selvitys siitä, että hänellä ei ole ollut teknisistä syistä mahdollisuutta saada heräteviestiä tai mennä Verohallinnon verkkopalveluun. Käytännössä nämä tilanteet ovat harvinaisia ja edellyttävät verovelvolliselta uskottavaa selvitystä. Verovelvollisella on lisäksi tiedoksiannosta riippumaton oikeus saada viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) ja henkilötietojen suojaa koskevan sääntelyn perusteella pyydettyä asiakirjat ja tiedot pyytämällään tavalla paperimuodossa.

Oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain 56 §:ssä säädetään oma-aloitteisia veroja koskevien päätösten ja muiden asiakirjojen tiedoksi antamisesta. Säännökset vastaavat pääosin verotusmenettelylain 26 c §:ssä säädettyä. Päätös myöhästymismaksusta ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain 43 §:n 3 momentissa tarkoitettu arvioverotuksen poistamisesta merkitään kuitenkin veronkantolain 70 §:ssä tarkoitettuun yhteenvedoon, jonka tiedoksiannosta säädetään veronkantolaissa.

2.1.3 Veronkantolain säännökset

Veronkantolain 71 §:n 1 momentin mukaan veronkantolain nojalla annettava päätös tai muu asiakirja on annettava tiedoksi verovelvolliselle. Jos asia koskee veronkantolain 53 §:ssä tarkoitettua verosta vastuussa olevaa, tiedoksianto on toimitettava verosta vastuussa olevalle.

Veronkantolain 71 §:n 2 momentin mukaan tiedoksiantoon verovelvolliselle sovelletaan mitä verotusmenettelylain 26 c §:ssä säädetään. Veronkantolain 71 §:n 3–7 momentissa on kuitenkin myös erityisiä säännöksiä yhteenvedon ja veronkantolain nojalla annettujen päätösten tiedoksiannosta, jotka poikkeavat verotusmenettelylaista ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylaista.

Verovelvolliselle muodostetaan kalenterikuukauden jaksolta yhteenvedo verojen maksutilanteesta. Yhteenvedoon merkitään tiedot maksujen ja palautusten käytöstä verojen suoritukseksi, tiedot maksamatta olevasta verosta, maksukehotus sekä päätökset oma-aloitteisten veron myöhästymismaksusta ja arvioverotuksen poistamisesta. Yhteenvedo voidaan erityisestä syystä jättää muodostamatta, jos yhteenvedoon ei merkitä tietoja tai tiedot ovat vähäisiä. Tapahtumat ovat nähtävissä aina Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa.

Yhteenvedoon sisältyvät tiedot annetaan verovelvolliselle tiedoksi sähköisesti Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa. Verovelvollisen katsotaan saaneen yhteenvedoon sisältyvät tiedot seitsemäntenä päivänä sen kalenterikuukauden päättymisestä, jolta yhteenvedo on muodostettu. Verojen maksamisen uudistuksen yhteydessä (HE 39/2025 vp) veronkantolain 71 §:n muutoksella luovutaan mahdollisuudesta lähettää yhteenvedo postitse pyynnöstä sähköisen tiedoksiannon piirissä oleville verovelvolliselle. Lakimuutos tulee voimaan 15.11.2025.

Yhteenveto annetaan kuitenkin tiedoksi hallintolain 59 §:ssä tarkoitettuna tavallisena tiedoksiannontana sellaiselle luonnolliselle henkilölle tai kuolinpesälle, joka ei ole antanut suostumustaan sähköiseen tiedoksiantoon ja jota ei ole merkitty ennakkoperintälain (1118/1996) 31 §:ssä tarkoitettuun työnantajarekisteriin ja jota ei ole merkitty arvonlisäverolain (1501/1993) 172 §:ssä tarkoitettuun arvonlisäverovelvollisten rekisteriin tai joka ei harjoita muuta arvonlisäverollista toimintaa kuin metsätaloutta. Yhteenveto annetaan näissäkin tapauksissa kuitenkin tiedoksi sähköisesti, jos yhteenvetoon ei merkitä muita veronkantolain 70 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tietoja kuin tieto maksujen tai alle 10 euron suuruisen palautuksen käyttämisestä verojen suorituksiksi taikka tieto suorittamatta olevista veroista.

Jos yhteenvetoa ei voida tietoliikennehäiriön tai muun vastaavan teknisen häiriön vuoksi antaa tiedoksi sähköisen asiointipalvelun välityksellä, se annetaan tiedoksi postitse hallintolain 59 §:ssä tarkoitettuna tavallisena tiedoksiannontana. Jos verovelvollisen ei ole suoritettava Suomeen muuta veroa kuin arvonlisävero, johon sovelletaan arvonlisäverolain 12 a luvussa säädettyä erityisjärjestelmää, yhteenveto lähetetään postitse.

Edellä kuvattu yhteenvetoon tiedoksiannontatapa on säädetty koskemaan myös veronkantolain nojalla annettuja päätöksiä. Edellä mainitun lakimuutoksen johdosta veronkantolain nojalla annettuihin erillispäätöksiin sovelletaan muita verotuspäätöksiä vastaavasti verotusmenettelylain säännöksiä. Muutos tulee voimaan 15.11.2025.

2.1.4 Muu verotuksen tai Verohallinnon tiedoksiannontaa koskeva sääntely

Arvonlisäverolaissa on eräitä kansainväliseen kauppaan liittyviä erityissäännöksiä tiedoksiannosta. Arvonlisäverolain 12 a luvussa on erityiset säännökset sähköisestä tiedoksiannosta asioissa, jotka koskevat rekisteröintiä kyseisessä luvussa tarkoitettuihin erityisjärjestelmiin. Lisäksi arvonlisäverolaissa on erityissäännöksiä tiedoksiannosta asioissa, jotka koskevat veron palauttamista toiseen valtioon sijoittautuneelle verovelvolliselle. Näitä erityissäännöksiä ei ehdoteta muutettavaksi tässä esityksessä.

Verotusmenettelylakien ja veronkantolain menettelysäännöksiä sovelletaan vain verotusta koskeviin päätöksiin ja muihin asiakirjoihin. Siten esimerkiksi tulotietojärjestelmän ja positiivisen luottotietorekisterin asiakirjat sekä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaiset asiakirjan antamista koskevat päätökset annetaan tiedoksi tiedoksiannontaa hallintoasioissa koskevan yleislainsäädännön mukaisesti.

2.1.5 Sähköistä tiedoksiannontaa koskeva yleissääntely

Sähköisestä tiedoksiannosta säädetään yleisesti sähköisestä asiointista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003), jäljempänä *asiointilaki*. Lain 2 §:n mukaisesti lakia sovelletaan muun ohessa hallintoasian sähköiseen päätöksen tiedoksiantoon, jollei muualla laissa toisin säädetä. Todisteellisen sähköisen tiedoksiannon menettelyistä säädetään lain 18 §:ssä. Mainitun pykälän 1 momentin mukaan asiakirja, joka lain mukaan toimitetaan postitse saantitodistusta vastaan tai muuten todisteellisesti, voidaan asianosaisen suostumuksella antaa tiedoksi myös sähköisenä viestinä, ei kuitenkaan telekopiona tai vastaavalla tavalla. Viranomaisen on tällöin ilmoitettava, että asiakirja on asianosaisen tai tämän edustajan noudettavissa viranomaisen osoittamalta palvelimelta, tietokannasta tai muusta tiedostosta. Pykälän 2 momentin mukaan asianosaisen tai tämän edustajan on tunnistauduttava asiakirjaa noutaessaan. Tunnistautumisessa on tällöin käytettävä tunnistautumistekniikkaa, joka on tietoturvallinen ja todisteellinen. Pykälän 3 momentin mukaan asiakirja katsotaan annetun tiedoksi, kun asiakirja on noudettu viranomaisen 1 momentin mukaisesti osoittamalta yhteydeltä. Jos asiakirjaa ei ole

noudettu seitsemän päivän kuluessa viranomaisen ilmoituksesta, tiedoksiannossa noudatetaan, mitä siitä muualla laissa säädetään.

Mainitun lain 19 §:n mukaisesti muu kuin 18 §:ssä tarkoitettu asiakirja voidaan antaa tiedoksi asianomaiselle sähköisenä viestinä hänen suostumuksellaan. Jos kuitenkin asianomaisen yksityisyyden suojaaminen, muu erityinen suojan tai suojelun tarve taikka oikeuksien turvaaminen sitä edellyttää, asiakirjan tiedoksiantoon on sovellettava, mitä 18 §:ssä tai tiedoksiannosta muutoin säädetään. Asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Valtiovarainministeriössä on valmisteltu hallituksen esitys sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskevaksi yleislainsäädännöksi (VM085:00/2024). Tässä yhteydessä asiointilain 18 ja 19 §:ää on tarkoitus muuttaa muun muassa siten, että asianomaisen antama suostumus ei enää olisi sähköisen tiedoksiannon edellytys. Mainittu hallituksen esitys (HE 124/2025 vp) on annettu eduskunnalle syyskuussa 2025.

2.2 Nykytilan arviointi

2.2.1 Verohallinnon tiedoksiantomenettelyjen arviointia

Verohallinto lähettää vuosittain verovelvollisille tiedoksi miljoonia asiakirjoja. Pääasiassa kyse on säännöllisistä, kaikille verovelvollisille toimitettavista tiedoksiannoista. Kaikille verovelvollisille luonnollisille henkilöille lähetetään esimerkiksi ennakkoperintää koskeva päätös, verokortti ja esitöt veroilmoitus. Verokortti lähetetään kaikille yli 15-vuotiaille henkilöille.

Verovelvollisia luonnollisia henkilöitä on ollut vuonna 2024 noin viisi miljoonaa. Nykyisen lainsäädännön mukaisessa sähköisessä tiedoksiantomenettelyssä oli vuoden 2024 lopussa noin 1,5 miljoonaa verovelvollista luonnollista henkilöä. Sähköisen tiedoksiannon kattavuus verotusta koskevissa asioissa oli siten tuolloin luonnollisten henkilöiden osalta noin 30 prosenttia.

Vuonna 2024 Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun on kirjautunut lähes 3,5 miljoonaa luonnollista henkilöä. Tämä tarkoittaa, että noin viidestä miljoonasta verovelvollisesta luonnollisesta henkilöstä noin 60 prosenttia on käyttänyt Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua vuonna 2024. Suostumuksen sähköiseen tiedoksiantoon on antanut vuoden 2024 lopussa noin 1,5 miljoonaa henkilöä. Muissa verovelvollisryhmissä sähköisen tiedoksiannon osuus on vähäisempi. Esimerkiksi vuonna 2024 noin 280 000 osakeyhtiötä on kirjautunut OmaVeron, mutta sähköinen tiedoksianto on käytössä näistä vain alle 10 prosentilla. Jos verovelvollisella on kyky asioida Verohallinnon sähköisen asiointipalvelussa, hänellä on todennäköisesti kyky ottaa myös vastaan palveluun vietävät tiedoksiannot.

Verohallinto antaa päätökset ja muut asiakirjat sähköisesti tiedoksi tallentamalla ne Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun. Verohallinnon sähköisellä asiointipalvelulla tarkoitetaan vuonna 2016 käyttöön otettua OmaVero-palvelua, jossa henkilöt, yhteisöt, yhteisetuudet ja yhtymät voivat hoitaa omat veroasiansa sekä Suomi.fi-valtuudella toisen henkilön tai yhteisön, yhteisetuuden ja yhtymän veroasiat. Asiointi ei kuitenkaan ole lähtökohtaisesti nykyisin mahdollista esimerkiksi kuolinpesän osalta, koska kuolinpesää edustava henkilö voi vain hyvin rajallisesti tunnustautua palveluun tässä roolissa. Kuolinpesä voi kuitenkin asioida OmaVerossa, jos se jatkaa elinkeinotoiminnan, metsätalouden tai maatalouden harjoittamista ja sillä on yritys- ja yhteisötunnus. Lisäksi edellytetään, että kuolinpesän kaikki osakkaat ovat antaneet valtuutuksen kuolinpesän puolesta toimimiseen

Suomi.fi-palvelussa. Kuolinpesän mahdollisuutta asioida laajemmin sähköisesti selvitetään valtiovarainministeriön asettamassa ohjelmassa edesmenneen omaisen asioiden vaivattoman hoidon edistämiseksi (VM013:00/2024). Ulkomaalainen henkilö voi asioida Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa, kun hänet on yksilöity Verohallinnossa suomalaisella henkilötunnuksella ja hänellä on vahva sähköinen tunnistus, joka yhdistyy henkilötunnukseen.

Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa on paperisia asiakirjoja vastaavina tallenteina lähes kaikki asiakkaiden verotusta koskevat päätökset ja Verohallinnon lähettämät muut asiakirjat, kuten esitäytetty veroilmoitus, kehotuskirjeet ja selvityspyynnot. Pääsääntöisesti päätökset ja muut asiakirjat viedään OmaVero-palveluun, kun päätös on tehty tai asiakirja muutoin on valmistunut. Asiakirjat säilytetään OmaVero-palvelussa verotusasiakirjoille määritellyn säilytysajan, joka on 12 vuotta kyseessä olevan verovuoden päättymisestä. Jos verotusasiakirjaa ei poikkeuksellisesti viedä OmaVeroon, asiakirja annetaan tiedoksi postitse. Asiakirjaa ei viedä OmaVeroon esimerkiksi silloin, kun asiakirja sisältää tietoja, jotka ovat erityisen suojan piirissä, kuten esimerkiksi sisäpiiritiedot tai joissain tilanteissa verotarkastuskertomukset.

Verotusta koskevat päätökset ja muut tiedoksi annettavat asiakirjat tallennetaan Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun ja ovat siellä verovelvollisen nähtävissä riippumatta siitä, onko verovelvollinen antanut suostumuksen sähköiseen tiedoksiantoon vai ei. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että verovelvollinen voi hoitaa verotusta koskevat asiansa sähköisesti ja ottaa silti päätökset vastaan paperimuodossa. Esimerkiksi monet yhteisöasiakkaat on lainsäädännössä velvoitettu antamaan veroilmoitukset sähköisesti, mutta tästä huolimatta ne ottavat tiedoksiannot vastaan edelleen paperilla.

OmaVero-palveluun tunnistaudutaan vahvalla sähköisellä tunnistusvälineellä. Vahvoja sähköisen tunnistamisen välineitä ovat tällä hetkellä pankkien verkkopankkitunnukset, teleyritysten mobiilivarmenteet, Digi- ja väestötietoviraston kansalaisvarmenne ja eräät muut tunnistusvarmenteet sekä erilaisilla organisaatiokorteilla rekisteröidyt tunnistusvälityspalvelut. Tunnistusvälineen saaminen edellyttää, että henkilö tai yhteisö on aloitteellinen välineen hankkimiseksi. OmaVero-palvelun tietoturvallisuudesta on huolehdittu siten kuin julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019) 4 luvussa säädetään.

Tietosuojan ja tietoturvallisuuden näkökulmasta Verohallinnon sähköinen asiointipalvelu on turvallinen paikka asiakirjoille. Verohallinnon sähköinen asiointipalvelu on suojatussa ympäristössä, eikä tiedoksiantomenettelyssä tiedoksi annettavaa asiakirjaa lähetetä asiointijärjestelmän ulkopuolelle. Verovelvollinen saa tiedon päätöksestä tai muusta asiakirjasta sähköisellä ilmoituksella. Verovelvolliselle lähetettävä ilmoitus sisältää vain otsikkotiedon siitä, että päätös tai muu asiakirja on Verohallinnon asiointipalvelussa. Ilmoitus ei sisällä itse asiaa koskevia tietoja. Verovelvollisen on kirjauduttava sähköisen asioinnin palveluun vahvalla sähköisellä tunnistusteella saadakseen verotusta koskevan asiakirjan haltuunsa.

Muuhun kuin sähköiseen tiedoksiantoon sovelletaan verotusmenettelylain 26 c §:n 1 momenttia ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain 56 §:n 1 momenttia, joiden mukaisesti verotuspäätös, päätös oikaisuvaatimukseen ja muu asiakirja on toimitettava tiedoksi verovelvolliselle. Tiedoksiannon toteuttamiseen sovelletaan hallintolain 59 §:n mukaisesta menettelyä, jonka mukaisesti tavallinen tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle. Vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Kirje toimitetaan siihen osoitteeseen, joka on Verohallinnon tiedossa. Verotuksen massaluonteisuudesta johtuen Verohallinnolle ei ole säädetty velvollisuutta seurata ja varmistaa, että kirje on myös tosiasiallisesti mennyt perille verovelvolliselle.

Verovelvolliselle lähetettävät kirjeet annetaan postin kuljetettavaksi. Postilain (415/2011) 21 §:n mukaisesti postilain mukaisen yleispalvelun tarjoajan on huolehdittava laissa säädetyn postitse toteutettavan tiedoksiantomenettelyn käytettävissä olosta ja sen asianmukaisesta toteuttamisesta koko maassa. Pykälän 2 momentin mukaisesti viranomainen voi sopia tiedoksiantomenettelyn toteuttamisesta myös muun postiyrityksen kuin yleispalvelun tarjoajan kanssa ja tällä yrityksellä tulee olla edellytykset suorittaa tiedoksiantotehtävä. Tehtävää suorittavaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta siten kuin pykälän 3 momentissa säädetään.

Käytännössä postipalveluiden uudistaminen on johtanut siihen, että Verohallinnolla on tiedoksiantomenettelyä koskevia sopimuksia useiden postiyritysten kanssa. Tiedoksiantojen perille menossa on myös jonkin verran ongelmia, jotka voivat johtua siitä, että verovelvollisen osoite ei ole ajan tasalla tai postiyrityksen omista menettelyistä. Vuonna 2024 Verohallinnolle palautui yli 100 000 kirjettä. Tietosuoja koskevan sääntelyn mukaisesti postiyritys on henkilötietojen käsittelijän asemassa kuljettaessaan tiedoksiannot Verohallinnon toimeksiannon perusteella. Käytännössä Verohallinnolla ei ole kuitenkaan mahdollisuutta tosiasiallisesti puuttua niihin menettelyihin, joilla postiyritys toteuttaa tiedoksiantojen kuljettamisen. Postilaki koskee vain sitä postilähetystä, joka kuljetetaan Suomessa. Ulkomaille lähetettävä posti on postipalveludirektiivin alaista EU:n alueella, mutta EU:n alueen ulkopuolella postin kuljettaminen ja jakelu perustuu vastaanottajan alueen lainsäädäntöön. Verovelvollinen itse ei voi käytännössä vaikuttaa siihen, miten hänelle osoitettu tiedoksianto käsitellään postia kuljettavassa yhtiössä.

Postitse tapahtuvan tiedoksiannon kustannukset ovat keskimäärin vuonna 2024 olleet noin 1,22 euroa postitse tapahtuvaa tiedoksiantoa kohden. Tämä sisältää kaikki postilähetysten kulut kattaen tulostuksen, kuorituksen, postilähetysten toimittamisen sekä mahdollisesti palautuvan lähetysten käsittelyn. Paperilla toimitetuista tiedoksiannoista Verohallinnolle aiheutuneet kustannukset ovat olleet vuonna 2024 yhteensä noin 17,2 miljoonaa euroa.

Sähköisen tiedoksiantomenettelyn vaikutuksia voidaan parhaiden arvioida sellaisen tiedoksiannon kohdalla, joka kohdistuu kaikkiin verovelvollisiin luonnollisiin henkilöihin. Esimerkiksi esitetyt veroilmoitus annettiin tiedoksi noin viidelle miljoonalle henkilölle ja sähköisen tiedoksiannon osuus oli noin 1,2 miljoonaa. Paperilla toimitetun tiedoksiannon kustannukset olivat noin 5 miljoonaa euroa. Vastaavanlaiset kustannukset muodostuvat myös vuoden lopussa tiedoksi annettavan verokortin ja ennakkoperinnän päätöksen kohdalla. Kirjepostin hinta on noussut viime vuosina ja tämän nousun arvioidaan myös jatkuvan edelleen. Viranomaispostin sähköistymisen lisääntyminen vähentää merkittävästi postitse toimitettavia tiedoksiantoja, mikä voi nostaa postilähetysten hinnan osuutta tulevaisuudessa.

Tiedoksiannon toimittaminen verovelvolliselle postitse sisältää huomattavasti enemmän tietosuoja- ja tietoturvariskejä kuin sähköinen tiedoksianto. Näin ollen tietosuojan ja tietoturvallisuuden näkökulmasta sähköisen asiointipalvelun käyttämisen edistäminen ja käyttö on perusteltua niillä verovelvollisilla, jotka käyttävät muutoinkin Verohallinnon sähköisen asioinnin palveluita.

2.2.2 Sähköisen tiedoksiannon yleissääntelyyn ehdotettavat muutokset ja niiden vaikutukset Verohallinnon tiedoksiantomenettelyyn

Valtiovarainministeriö on valmistellut ensisijaisesti digitaalisen viranomaisviestinnän edistämishjelman puitteissa yleissääntelyä sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuudesta (HE 124/2025 vp). Yleissääntelyn olisi tarkoitus tulla voimaan samaan aikaan tässä esityksessä ehdotetun erityissääntelyn kanssa eli 12.1.2026.

Yleissääntelyä koskevassa esityksessä ehdotetaan, että asiointilain 18 ja 19 §:ää muutettaisiin siten, että sähköinen tiedoksianto olisi mahdollinen ilman tiedoksiannon vastaanottajan erillistä suostumusta. Mainitun lain 19 §:ssä säädettäisiin tavallisesta sähköisestä tiedoksiannosta. Pykälän 1 momentin mukaan viranomaisella voisi antaa asiakirjan, joka lain mukaan toimitetaan muutoin kuin todisteellisesti, tiedoksi sähköisenä viestinä joko hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain (571/2016), jäljempänä *tukipalvelulaki*, 3 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettuun viestinvälityspalveluun tai viranomaisen asiointipalveluun. Tavallinen sähköinen tiedoksianto voitaisiin myös lähettää muuhun kuin edellä tarkoitettuun sähköiseen osoitteeseen, jonka tiedoksiannon vastaanottaja on ilmoittanut yhteystiedokseen.

Asiointilakiin ehdotetaan lisättäväksi myös uusi 19 a ja 19 b §, joissa säädettäisiin tiedoksiannosta lähetettävästä ilmoituksesta viestinvälityspalvelussa sekä asiointipalvelussa. Ehdotetun 19 a §:n mukaan viranomaisen olisi ilmoitettava viestinvälityspalveluun lähetetystä tiedoksi annettavasta asiakirjasta sen vastaanottajalle, jos vastaanottaja on ilmoittanut viestinvälityspalveluun sähköisen osoitteen ilmoituksen lähettämistä varten. Ehdotetun 19 b §:n mukaan viranomaisen olisi ilmoitettava asiointipalveluun lähetetystä tiedoksi annettavasta asiakirjasta sen vastaanottajalle. Ilmoitus lähetettäisiin viestinvälityspalveluun. Jos viestinvälityspalvelu ei ole vastaanottajalla tai viranomaisella käytössä, ilmoitus lähetettäisiin muuhun sähköiseen osoitteeseen, jonka vastaanottaja on ilmoittanut viranomaiselle ilmoituksen lähettämistä varten. Säännökset eroaisivat toisistaan siten, että ilmoituksen lähettämistä viestinvälityspalvelussa tiedoksi annettavassa asiakirjasta ei edellytetä, jos vastaanottaja ei ole ilmoittanut viestinvälityspalveluun sähköistä osoitetta ilmoituksen lähettämistä varten. Asiointipalvelussa tapahtuvan tiedoksiannon osalta ilmoitus olisi ehdotetun säännöksen mukaan lähetettävä aina.

Mainitussa esityksessä sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta edistettäisiin lisäämällä tukipalvelulakiin säännökset viranomaisaloitteisesta viestinvälityspalvelutilin avaamisesta Suomi.fi-tunnistusta käyttäville luonnollisille henkilöille. Ehdotetun yleissääntelyn mukaan viranomaisten päätökset ja muut asiakirjat annettaisiin henkilölle tällöin tiedoksi sähköisesti. Viestinvälityspalvelua ei kuitenkaan avattaisi viranomaisaloitteisesti alaikäiselle tai henkilölle, jolle on holhoustoimesta annetussa laissa (442/1999) tarkoitettuun holhousasioiden rekisteriin merkityn tiedon perusteella määrätty edunvalvoja tai vahvistettu edunvalvontavaltuutettu. Henkilölle, jolle viestinvälityspalvelua ei avata viranomaisaloitteisesti, voitaisiin kuitenkin avata viestinvälityspalvelu pyynnöstä.

Henkilö voisi kuitenkin ilmoittaa milloin tahansa, että haluaa tiedoksiannot postitse, jolloin viestinvälityspalvelutili suljettaisiin. Henkilö tulisi jälleen sähköisen tiedoksiannon piiriin, jos hän käyttää Suomi.fi-tunnistautumista kuuden kuukauden kuluttua tästä ilmoituksesta. Henkilö voisi tämän jälkeen pyytää uudelleen viestinvälityspalvelun sulkemista eli ilmoittaa halustaan saada tiedoksiannot postitse. Samassa yhteydessä ehdotetaan uudistettavan myös tiedoksiantoihin liittyvää ilmoitusmenettelyä. Henkilö voisi myös tehdä valinnan siitä, että hän ei enää vastaanottaisi heräteviestiä Suomi.fi-viestinvälityspalveluun tapahtuvasta tiedoksiannosta.

Ehdotettu sähköistä tiedoksiantoa koskeva yleissääntely ei kaikilta osin täyttäisi sähköisen tiedoksiannon laajentamiselle veroasioissa asetettuja tavoitteita. Yleissääntely viestinvälitystilin viranomaisaloitteisesta avaamisesta ei ensiksikään kattaisi muita kuin luonnollisia henkilöitä. Toiseksi menettelyyn jäisi luonnolliselle henkilölle mahdollisuus ilmoituksellaan irtautua sähköisestä tiedoksiantomenettelystä kuuden kuukauden ajaksi, vaikka hän edelleen käyttäisi sähköistä tunnistautumista ja viranomaisen sähköistä asiointipalvelua. Viestinvälityspalvelua koskevan sääntelyn merkittävänä riskinä voidaan pitää sitä, että moni henkilö, jolla on kyvykkyys asioida sähköisesti, käyttää Verohallinnon asiointipalvelua ja

vastaanottaa siellä tiedoksiannot sähköisesti, jäisi sähköisen tiedoksiantomenettelyn ulkopuolelle, jos sähköinen tiedoksianto perustuisi pelkästään viestinvälityspalvelun käyttämiseen.

Jos sähköinen tiedoksianto olisi mahdollista ainoastaan silloin, kun henkilöllä on Suomi.fi-viestinvälityspalvelu käytössä, ehdotettu yleissääntely ei todennäköisesti tulisi täyttämään kirjepostin vähentämiselle ja sähköisen tiedoksiannon kattavuudelle veroasioissa asetettuja tavoitteita, kun otetaan huomioon se asiakasmäärä, joka jo nykyisin käyttää Verohallinnon sähköisen asiointin palveluita. Ilman ehdotettua yleislainsäädäntöä täydentävää erityissääntelyä on riskinä, että digitaalisten palveluiden käyttämiseen kyvykkäät henkilöt käyttäisivät laajamittaisesti oikeuttaan sulkea viestinvälitystilinsä ja jäisivät pidemmäksi aikaa sähköisen tiedoksiantomenettelyn ulkopuolelle, vaikka heillä olisi kyvykkyys käyttää ja he tosiasiallisesti myös käyttäisivät Verohallinnon sähköisen asiointin palvelua. Jos esimerkiksi suuri joukko luonnollisista henkilöistä jättäytyisi sähköisen tiedoksiantomenettelyn ulkopuolelle vuodenvaihteessa tai alkuvuodesta, jolloin Verohallinto lähettää henkilöille verokortit, esitetyt veroilmoitukset tai kiinteistöverotuspäätökset, tämä voisi merkittävästi estää digitalisoitumiselle asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Viestinvälityspalvelun viranomaisaloitteista avaamista koskeva sääntely koskisi ainoastaan luonnollisia henkilöitä. Kuolinpesät, yhteisöt, yhtymät ja yhteisetuudet jäisivät siten yleissääntelyn perusteella sähköisen tiedoksiannon ulkopuolelle. Näiden verovelvollisryhmien osalta sähköisen tiedoksiannon kattavuudelle asetetut tavoitteet jäisivät toteutumatta, jos sääntely perustuisi pelkkään yleissääntelyyn. Verohallintoa koskeva erityissääntely on siten tarpeen, jotta myös nämä ryhmät voitaisiin saada sähköisen tiedoksiannon piiriin.

Asiointilakiin ehdotetut säännökset toisaalta mahdollistaisivat sähköisen tiedoksiannon viranomaisen asiointipalvelussa myös silloin, kun henkilöllä ei ole käytössään Suomi.fi-viestinvälityspalvelua. Verovelvollisten oikeusturvan näkökulmasta tällöin olisi kuitenkin tarpeen täydentää yleissääntelyä Verohallintoa koskevilla tarkemmilla säännöksillä siitä, millä edellytyksin Verohallinto voi antaa päätökset tiedoksi sähköisesti.

Asiointilakiin ehdotetun 19 b §:n mukaan viranomaisen tulisi lähettää ilmoitus asiointipalvelussa tiedoksi annetusta asiakirjasta muuhun henkilön ilmoittamaan sähköiseen osoitteeseen tilanteissa, joissa henkilöllä ei ole Suomi.fi-viestinvälityspalvelua käytössä. Asiakirjaa ei tällöin voitaisi antaa tiedoksi sähköisesti, jos henkilö ei anna edellä tarkoitettua sähköistä osoitetta, kuten esimerkiksi sähköpostiosoitetta tai puhelinnumeroa. Menettely poikkeaisi tältä osin viestinvälityspalvelussa tapahtuvasta tiedoksiannosta, jossa ilmoituksen lähettämistä ei edellytetä, jos henkilö ei ole antanut sähköistä osoitetta. Verohallinnon tapauksessa ehdotettu 19 b § tulisi tältä osin sovellettavaksi, koska sähköinen tiedoksianto tapahtuisi Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa, OmaVerossa.

Ehdotus sähköistä tiedoksiantoa sekä viestinvälityspalvelua koskevaksi yleissääntelyksi tarkoittaisi sitä, että OmaVerossa sähköisesti asioiva verovelvollinen voisi halutessaan jättäytyä Verohallinnon päätösten ja muiden asiakirjojen sähköisen tiedoksiannon ulkopuolelle, jos hän pyytää Suomi.fi-viestinvälityspalvelutilinsä sulkemista, eikä ilmoita Verohallinnolle sähköpostiosoitetta tai puhelinnumeroa heräteilmoitusten lähettämisten varten. Tällaisten digikyvykkäiden henkilöiden jääminen sähköisen tiedoksiannon ulkopuolelle ei olisi esityksen eikä hallitusohjelman digiasioinnin ensisijaisuuden tavoitteiden mukaista.

2.2.3 Yhteenvedoa nykytilan arvioinnista

Verohallinnon havaintojen mukaan valtaosalla verovelvollisista kyvykkyys käyttää Verohallinnon sähköisen asioinnin palveluita on korkea, mutta vain osa asiointipalvelua käyttävistä on valinnut sähköisen tiedoksiantotavan. Digitaalisen asioinnin ja sähköisen tiedoksiantotavan ensisijaisuuden lisääminen tulisi kohdentaa kaikkiin niihin, jotka ovat osoittaneet kyvykkyuden ja osaamisen käyttää Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelua.

Verotusmenettely ja sen päätöksentekomenettely poikkeaa monen muun viranomaisen menettelyistä. Valtaosa verotuksen päätöksistä ja asiakirjoista tehdään ja lähetetään verovelvollisille vuosittain toistuvissa menettelyissä ja säännöllisinä ajankohtina. Noin viisi miljoonaa henkilöasiakasta saa kunkin vuoden lopussa verokortin ja ennakkoperintää koskevan päätöksen seuraavan vuoden ennakkoperintää varten sekä kunkin vuoden keväällä edellisen vuoden verotusta koskevan esitetytyn veroilmoituksen ja sen perusteella lasketun verotuspäätöksen. Nämä menettelyt, niiden aikataulut ja Verohallinnon sähköinen asiointipalvelu ovat vakiintuneita ja verovelvollisille tuttuja, minkä vuoksi verovelvollisilla voidaan yleisesti arvioida olevan hyvät edellytykset seurata ja saada tietoonsa verotustaan koskevat päätökset ja asiakirjat sähköisesti verrattuna sellaisiin viranomaismenettelyihin, joissa asiointi on vain satunnaista.

Säännöllisten menettelyjen ohella verovelvollisella voi olla myös asioita, joiden kanssa hän joutuu tekemisiin vain satunnaisesti, kuten saadun perinnön tai lahjan verotus tai huoneiston tai kiinteistön kaupan varainsiirtoverotus. Kun tällaiset tapahtumat ovat verovelvollisen kannalta merkittäviä ja ovat hänen tiedossaan, voidaan kohtuudella edellyttää, että verovelvollinen, jolla on kyvykkyys sähköiseen asiointiin, seuraa niiden verotukseen liittyviä päätöksiä ja asiakirjoja myös sähköisessä asiointipalvelussa. Verotusmenettelylle ovat lisäksi tyypillisiä varsin pitkät muutoksenhakuajat. Verotuspäätökseen voi pääsääntöisesti hakea muutosta kolmen vuoden ajan kyseisen verovuoden päättymisestä. Verovelvollinen ei näin ollen menetä oikeutta muutoksenhakuun, vaikka hän ei lue tiedoksi annettavaa päätöstä heti sen saapuessa.

Toisaalta verotusmenettelyssä on myös päätöksiä ja toimenpiteitä, joihin verovelvollisen tulee reagoida nopeammin. Tällainen on esimerkiksi oikaisuvaatimukseen annettava päätös, johon on haettava muutosta 60 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, sekä Verohallinnon lähettämät selvityspyynnöt ja kehotukset, joihin on vastattava niissä ilmoitetussa määräajassa. Verovelvolliselle lähetettävä heräteviesti turvaa sitä, että verovelvollinen saa myös näissä tapauksissa ajoissa tiedon päätöksestä ja asiakirjasta.

Verotusta koskevien päätösten ja muiden asiakirjojen sähköinen tiedoksiantomenettely on ollut käytössä vuodesta 2018 alkaen. Asiakirjojen tiedoksisaannissa ja oikeusturvan toteutumisessa ei ole ilmennyt merkittäviä ongelmia niillä verovelvollisilla, jotka ovat olleet sähköisen tiedoksiantomenettelyn piirissä. Sähköisen tiedoksiantomenettelyn laajentamiselle verotusasioissa voidaankin arvioida olevan hyvät edellytykset.

3 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on edistää pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaisesti sähköisen viranomaisviestinnän ensisijaisuutta niille hallinnon asiakkaille, joille se on mahdollista. Esityksellä pyritään varmistamaan, että kaikille sähköiseen asiointiin kyvykkäille verovelvollisille voitaisiin antaa päätökset ja asiakirjat tiedoksi sähköisesti verotusta koskevissa asioissa ja hyödyntää siten Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelua tehokkaasti.

Tavoitteena on myös edistää valtionhallinnon tuottavuusohjelman ja säästötoimien toteutumista Verohallinnon kohdalla. Paperipostin korvaaminen sähköisillä asiakirjoilla on eräs keino Verohallinnon toiminnan menojen vähentämiseksi. Esityksen tavoitteena on myös vahvistaa Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelua ensisijaisena verotusta koskevien asiakirjojen tiedoksiantopaikkana sekä turvata salassa pidettävien verotustietojen ja niiden sisältämien henkilötietojen suojaa.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

4.1.1 Verohallinnon päätösten ja asiakirjojen sähköinen tiedoksianto

Esityksen tavoitetta edistettäisiin lainsäädäntötoimin täydentämällä ehdotettua sähköistä tiedoksiantoa koskevaa yleissääntelyä kattavalla ja periaatteiltaan yksinkertaisella veroasioiden sähköisellä tiedoksiantomenettelyllä. Verotusta koskeva erityissääntely ei olisi yleissääntelyn kanssa päällekkäistä, vaan täydentäisi sitä ja poikkeaisi siitä eräissä yksityiskohdissaan verotusmenettelyn erityispiirteiden huomioimiseksi. Erityissääntelyn piirissä olisivat ne verovelvolliset, joilla on käytössään yleislainsäädännön mukainen viestinvälityspalvelu tai jotka ovat osoittaneet kyvykkyytensä käyttää Verohallinnon sähköisen asioinnin palveluita kirjautumalla juuri tähän palveluun. Näille verovelvollisille lähetettäisiin verotusta koskevat päätökset ja muut asiakirjat sähköisesti. Sähköiselle asiointille vaihtoehtoisia asiointi- ja viestintäkanavia puolestaan olisi tarjolla niille verovelvollisille, joilla ei ole käytössään viestinvälityspalvelua ja jotka eivät myöskään pysty käyttämään Verohallinnon sähköisiä asiointipalveluja tiedoksiantojen vastaanottamiseen. Lainsäädäntömuutoksissa huomioitaisiin verovelvollisten oikeusturva ja yhdenvertaisuus sekä hyvää hallintoa koskevien vaatimusten toteutuminen.

Esityksessä ehdotetaan verotusmenettelylain, oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain ja veronkantolain tiedoksiantoa koskevien säännösten muuttamista. Verotusta koskevat päätökset ja asiakirjat voitaisiin antaa tiedoksi Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa, jos verovelvollisella on käytössään tukipalvelulain 3 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettu viestinvälityspalvelu. Jos verovelvollisella ei olisi käytössään viestinvälityspalvelua, verotusta koskevat päätökset ja muut asiakirjat voitaisiin antaa tiedoksi Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa täysi-ikäiselle luonnolliselle henkilölle, jolle ei ole holhoustoimesta annettu laissa tarkoitettuun holhousasioiden rekisteriin merkityn tiedon perusteella määrätty edunvalvoja tai vahvistettu edunvalvontavaltuutettua, jos henkilö on lainsäädännön voimaantulon jälkeen käyttänyt Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua kirjautumalla asiointipalveluun.

Verotusta koskevat päätökset ja asiakirjat voitaisiin vastaavasti antaa sähköisessä asiointipalvelussa tiedoksi myös kuolinpesille, yhteisöille, yhteisetuksille ja yhtymille, joiden puolesta niiden laillinen edustaja tai valtuutettu on lainsäädännön voimaantulon jälkeen käyttänyt Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua kirjautumalla asiointipalveluun. Verovelvollisen suostumus ei enää olisi sähköisen tiedoksiannon edellytys.

Ehdotettu sääntely koskisi luonnollisille henkilöille, kuolinpesille, yhteisöille, yhteisetuksille ja yhtymille tapahtuvia tiedoksiantoja riippumatta siitä, koskeeko tiedoksi annettava päätös tai asiakirja heitä verovelvollisena, tiedonantovelvollisena, muuna ilmoitusvelvollisena, palautuksen hakijana tai verosta vastuussa olevana. Tämä vastaisi nykykäytäntöä. Tässä hallituksen esityksessä verovelvolliselle tapahtuvasta tiedoksiannosta sanottu koskee vastaavasti edellä mainittuihin muihin rooleihin liittyviä päätöksiä ja asiakirjoja.

Verovelvollinen voisi milloin tahansa ilmoittaa Verohallinnolle, että hän ei käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua. Päätökset ja muut asiakirjat lähetettäisiin verovelvolliselle tämän jälkeen kirjepostina, ellei verovelvollinen olisi tukipalvelulaissa tarkoitetun viestinvälityspalvelun käyttäjä. Jos verovelvollinen, jolla ei ole viestinvälityspalvelu käytössä, ilmoituksensa jälkeen kuitenkin käyttäisi Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua, tulisi hän jälleen verotusta koskevien päätösten ja asiakirjojen osalta sähköisen tiedoksiantomenettelyn piiriin. Sähköisen tiedoksiannon katsottaisiin tapahtuneen kolmantena päivänä sen jälkeen, kun päätös tai muu asiakirja on tallennettu Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun.

Veronkantolaisissa tarkoitetun yhteenvedon tiedoksiantoa ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan muiden Verohallinnon päätösten ja asiakirjojen tiedoksiantoa silloin, kun yhteenvedo annetaan tiedoksi niille luonnollisille henkilöille ja kuolinpesille ja muille verovelvollisille, jotka eivät kuulu suoraan veronkantolain nojalla yhteenvedon sähköisen tiedoksiannon piiriin. Yhteenvedon tiedoksiantoon näille verovelvollisille sovellettaisiin verotusmenettelylakiin ehdotettuja säännöksiä, joiden mukaan sähköisen tiedoksiannon edellytyksenä olisi se, että verovelvollisella olisi käytössään tukipalvelulaissa tarkoitettu viestinvälityspalvelu, tai että verovelvollinen tai hänen valtuuttamansa on käyttänyt Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua. Vastaavaa menettelyä sovellettaisiin myös ulkomaisiin verovelvollisiin, mukaan lukien ne verovelvolliset, jotka suorittavat Suomeen ainoastaan arvonlisäveroa, johon sovelletaan arvonlisäverolain 12 a luvussa tarkoitettua erityisjärjestelmää. Voimassa olevan sääntelyn mukaan yhteenvedon pakollisen sähköisen tiedoksiannon piirissä olevat verovelvolliset saisivat jatkossakin yhteenvedon tiedoksi sähköisesti. Tältä osin esityksessä ei ehdoteta sisällöllisiä muutoksia.

Veronkantolain mukaisen yhteenvedon sähköisen tiedoksiannon määräaika muutettaisiin vastaamaan yleistä sähköisen tiedoksiannon kolmen päivän määräaika. Mikäli yhteenvedoa ei voitaisi esimerkiksi teknisen esteen vuoksi antaa tiedoksi sähköisesti, katsottaisiin yhteenvedo annetun tiedoksi sähköisesti kolmantena päivänä esteen poistumisen jälkeen, eikä yhteenvedoa nykyiseen tapaan lähetettäisi postitse.

Esityksessä ehdotettu verotusta koskevien päätösten ja muiden asiakirjojen tiedoksiantomenettely vastaisi sähköisen tiedoksiannon yleissääntelyä koskevassa esityksessä ehdotettavaa muutosta siltä osin, että asianosaisen suostumus ei olisi enää sähköisen tiedoksiannon edellytyksenä. Ehdotetun yleislainsäädännön tavoin lähtökohtana olisi sähköinen tiedoksianto niissä tapauksissa, joissa asianosainen on osoittanut tosiasiallisen kyvykkyytensä sähköiseen asiointiin. Verohallinnon sähköisen asiointipalvelun käyttämisen katsottaisiin lähtökohtaisesti osoittavan, että verovelvollisella on kyvykkyys myös ottaa vastaan sähköisiä tiedoksiantoja Verohallinnolta tuossa palvelussa.

Tämä esitys täydentäisi ehdotettua yleistä sääntelyä sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskevaksi lainsäädännöksi, jota on kuvattu tarkemmin esityksen jaksossa 2.2.2. Sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta koskevat yleiset tavoitteet, ehdotukset ja niiden vaikutukset on kuvattu yksityiskohtaisesti hallituksen esityksessä sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskevaksi lainsäädännöksi (HE 124/2025 vp).² Yleinen sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta koskeva sääntely koskisi yleisesti viranomaisten tiedoksiantoja. Verotuksen menettelysäännökset täydentäisivät yleislakia siten, että kaikki Verohallinnon sähköisen asiointipalvelun käyttäjät saisivat tiedoksiannon

² Lakimuutoshankeen (Hallituksen esitys eduskunnalle sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskevaksi lainsäädännöksi, VM085:00/2024) tiedot valtioneuvoston hankesivuilla: <https://vm.fi/hanke?tunnus=VM085:00/2024>.

sähköisesti, vaikka he eivät käyttäisi Suomi.fi-viestinvälityspalvelua. Yleissääntelyyn tehtyä rajausta vastaavasti alaikäiset henkilöt ja henkilöt, joilla on edunvalvoja tai edunvalvontavaltuutettu, eivät kuitenkaan olisi sähköisen tiedoksiannon piirissä sillä perusteella, että he käyttävät Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua.

Sähköisen tiedoksiannon yleissääntelyä koskevassa esityksessä ehdotettavasta poiketen verotusta koskevien asiakirjojen asianosaisen suostumuksesta riippumaton sähköinen tiedoksiantomenettely ulottuisi luonnollisten henkilöiden lisäksi myös kuolinpesiin, yhteisöihin, yhteisuuksiin ja yhtymiin. Tavoitteena on, että sähköinen tiedoksiantomenettely toteutettaisiin samanlaisena kaikkien verotusta koskevien tiedoksiantojen kohdalla. Ehdotettu sääntely koskisi verotusta koskevia tiedoksiantoja, jotka toimitetaan verotusmenettelystä annetun lain, oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain, veronkantolain sekä muiden verotuksen menettelysäännösten mukaisesti ja niihin liittyvää menettelyä. Veronkantolain mukaisen yhteenvedon muita Verohallinnon päätöksiä ja asiakirjoja laajempi sähköinen tiedoksianto säilytettäisiin ennallaan. Ehdotettu sääntely ei myöskään koskisi Verohallinnon muiden päätösten ja asiakirjojen, kuten yleishallinnollisten asioiden, tiedoksiantoja. Tällaisia asioita ovat esimerkiksi tietopyyntöasiat, kanteluasiat sekä vahingonkorvausasiat. Näitä asioita varten Verohallinnolla ei ole nimenomaista sähköisen asioinnin palvelua.

Esityksen mukaisessa menettelyssä Verohallinto selvittäisi ennen tiedoksiantoa tietojärjestelmän kirjautumistiedoista, onko verovelvollisella käytössään viestinvälityspalvelu ja onko verovelvollinen käyttänyt Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelua. Verohallinnolla on yksiselitteinen tieto niistä henkilöistä ja yhteisöistä, jotka ovat kirjautuneet Verohallinnon sähköisen asioinnin palveluun.

Luonnollisen henkilön kohdalla tarkistettaisiin, onko hänellä käytössään Suomi.fi-viestinvälityspalvelu, ja onko hän itse kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun omassa asiassaan. Kirjautumisen lisäksi merkityksellistä ei olisi se, mitä toimenpiteitä henkilö on tehnyt OmaVero-palvelussa kuten esimerkiksi se, onko hän antanut veroilmoituksia vai tarkastellut verotuspäätöksiä.

Kuolinpesän, yhteisön, yhteisyyden ja yhtymän kohdalla tarkistettaisiin, onko verovelvollisella käytössään viestinvälityspalvelu ja onko verovelvollisen laillinen edustaja tai valtuutettu, jolla on Suomi.fi-palvelussa annettu voimassa oleva yleinen valtuutus verovelvollisen veroasioiden hoitoon, kirjautunut verovelvollisen asiassa Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun. Vastaavasti kuten luonnollisten henkilöiden osalta kirjautumisen lisäksi merkityksellistä ei olisi se, mitä toimenpiteitä asiointipalvelun käyttäjä on tehnyt OmaVero-palvelussa.

Pääsy yrityksen OmaVero-palveluun ja siellä tiedoksi annettuun asiakirjaan edellyttää, että yrityksen laillisia edustajia koskevat rekisteritiedot ja valtuudet ovat ajan tasalla. Esimerkiksi, kun osakeyhtiö poistetaan kaupparekisteristä, sen lailliset edustajat eivät voi enää kirjautua OmaVeroon yhtiön asioissa. Asiointimahdollisuus tulee tarvittaessa turvata erikseen annettavilla valtuutuksilla. Tällaisissa ja muissa muutostilanteissa verovelvollisen vastuulla on huolehtia siitä, että yrityksen rekisteritiedot ja valtuutukset ovat kunnossa.

Luonnollinen henkilö, kuolinpesä, yhteisö, yhteisyys ja yhtymä voivat käyttää hallintoasiassa asiamiestä tai avustajaa hallintolain 12 §:n mukaisesti. Verotusmenettelylain 26 c §:n ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain 56 §:n mukaisesti tiedoksianto toimitetaan asiamiehelle, jos asiamies on merkitty verovelvollisen edustajaksi Verohallinnon asiakasrekisteriin. Tätä tiedoksiantomenettelyä ei ehdoteta muutettavaksi. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että verovelvollisen verotusta koskevat asiakirjat annetaan tiedoksi asiamiehen

osoitteeseen silloin, kun asiamies on merkitty verovelvollisen edustajaksi Verohallinnon asiakasrekisteriin. Tämän lisäksi verovelvollinen voi yksittäisessä asiassa, esimerkiksi oikaisuvaatimusasiassa, ilmoittaa kyseistä asiaa koskevan prosessiosoitteen, johon asiaa koskeva tiedoksianto toimitetaan. Ehdotuksen mukaisesti silloin, kun asiakas ilmoittaa yksittäisessä asiassa tätä asiaa koskevan prosessiosoitteen, tiedoksianto toimitetaan sen mukaiseen osoitteeseen.

Alaikäisen tai muun vajaanpuhevaltaisen puhevaltaa käyttää hallintolain 14 ja 15 §:n mukaisesti edunvalvoja, huoltaja tai muu laillinen edustaja. Vajaanpuhevaltaisella on kuitenkin oikeus käyttää yksinään puhevaltaa asiassa, joka koskee hänen vallitsemaansa tuloa tai varallisuutta. Viisitoista vuotta täyttäneellä alaikäisellä ja hänen huoltajallaan tai muulla laillisella edustajallaan on kummallakin oikeus erikseen käyttää puhevaltaa asiassa, joka koskee alaikäisen henkilöä taikka henkilökohtaista etua tai oikeutta.

Esityksessä ehdotetussa menettelyssä alaikäisen henkilön tai henkilön, jolle on palveluun kirjautumishetkellä holhousasioiden rekisteriin merkityn tiedon perusteella määrätty edunvalvoja tai vahvistettu edunvalvontavaltuutettu, asiointi OmaVero-palvelussa ei käynnistäisi sähköistä tiedoksiantomenettelyä. Alaikäinen tai henkilö, jolle on määrätty edunvalvoja tai vahvistettu edunvalvontavaltuutettu, voisi kuitenkin olla sähköisessä tiedoksiantomenettelyssä silloin, jos hänellä on käytössä tukipalvelulaissa tarkoitettu viestinvälityspalvelu. Näitä verovelvollisia koskeva sähköinen tiedoksiantomenettely toteutettaisiin siten yleislainsäädännön mukaisten yhtenäisten menettelyiden mukaisesti eikä verotusasiakirjojen tiedoksiantomenettelyssä olisi heitä koskevaa poikkeusta. Sähköinen tiedoksiantomenettely toteutettaisiin lapsen huoltoa ja holhousasioita koskevan yleisen sääntelyn perusteella siten, että Suomi.fi-viestinvälitystilii avattaisiin pyynnöstä alaikäiselle tai henkilölle, jolle on määrätty edunvalvoja tai vahvistettu edunvalvontavaltuutettu. Tällöin myös verotusta koskevat tiedoksiannot toimitettaisiin sähköisesti. Tällä ei kuitenkaan olisi merkitystä silloin, kun verovelvolliselle on merkitty edustaja, esimerkiksi edunvalvoja, tai valtuutettu asianhoitajaksi Verohallinnon asiakasrekisteriin. Näissä tapauksissa verovelvollista koskeva tiedoksianto toimitettaisiin asianhoitajalle nykykäytännön mukaisesti kirjepostina.

Ehdotettujen säännösten mukaan Verohallinto lähettäisi verovelvolliselle tai tämän valtuuttamalle tiedoksiannosta ilmoituksen tukipalvelulaissa tarkoitettuun viestinvälityspalveluun tai verovelvollisen tai tämän valtuuttaman tätä tarkoitusta varten Verohallinnolle ilmoittamaan puhelinnumeroon tai muuhun sähköiseen osoitteeseen. Verovelvollisen mahdollisuus ilmoittaa veroasioissa heräteyhteystiedoksi matkapuhelinnumero täydentäisi yleislainsäädännön mukaista tiedoksiantomenettelyä. Muu sähköinen osoite voisi olla mikä tahansa tietoturvallinen paikka, jonne Verohallinto voi lähettää ilmoituksen ja joka tavoittaa verovelvollisen. Ilmoitusta ei kuitenkaan lähetettäisi, jos Verohallinnolla ei ole verovelvollisen sähköistä yhteystietoa.

Jos verovelvollisella on käytössä tukipalvelulaissa tarkoitettu viestinvälityspalvelu, lähetettäisiin ilmoitus aina vähintään Suomi.fi-viestinvälityspalveluun. Verovelvollinen voisi ilmoittaa Verohallinnolle puhelinnumeron, sähköpostiosoitteen tai muun sähköisen osoitteen, johon haluaa ilmoituksen tiedoksiannosta. Verovelvollisella voisi olla useampia ilmoitusosoitteita ja ilmoitus voitaisiin lähettää verovelvollisen lisäksi myös taholle, jonka verovelvollinen on valtuuttanut hoitamaan verotusta koskevia asioita. Kustannussyistä tiedoksiannosta tekstiviestiä käytettäisiin ensisijaisesti luonnollisen henkilön tiedoksiannoista ilmoittamisessa.

Nykysääntelystä poiketen tiedoksiantoa koskevan ilmoituksen lähettäminen ei olisi sähköisen tiedoksiannon pätevyuden oikeudellinen edellytys. Ehdotetussa erityissääntelyssä poikettaisiin

asiointilakiin ehdotetusta 19 b §:stä, jonka mukaan viranomaisen on ilmoitettava asiointipalveluun lähetetystä tiedoksi annettavasta asiakirjasta sen vastaanottajalle. Tiedoksianto tapahtuisi, kun Verohallinto tallentaa päätöksen tai muun asiakirjan Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun. Jos ilmoituksen lähettäminen asetettaisiin sähköisen tiedoksiannon oikeudelliseksi edellytykseksi, edellyttäisi se sitä, että Verohallinnolla olisi tiedossa sellainen nimenomainen sähköinen tiedoksianto-osoite, johon ilmoitus lähetettäisiin. Sähköisen tiedoksianto-osoitteen ilmoittamista ei ole kuitenkaan ole mahdollista säätää pakolliseksi, mikä johtaisi siihen, että sähköinen tiedoksianto olisi verotuksessa käytännössä edelleen suostumukseen perustuvaa, jos ilmoituksen lähettäminen asetettaisiin sähköisen tiedoksiannon oikeudelliseksi edellytykseksi. Sähköinen ilmoitusosoite ei ole myöskään sähköistä tiedoksiantoa koskevan yleissääntelyn mukainen vaatimus, jos tiedoksianto tapahtuu Suomi.fi-viestinvälityspalvelussa. Ilmoituksen lähettämällä olisi kuitenkin vaikutusta tiedoksiantoaikaan, jos ilmoituksen lähettämässä on ollut tekninen este. Jos verovelvollinen on ilmoittanut Verohallinnolle sähköisen osoitteen ilmoituksen lähettämistä varten, alkaisi tiedoksiantoaika vasta, kun tekninen este on poistunut ja ilmoitus tiedoksiannosta voidaan lähettää. Verohallinnolla olisi aina tieto siitä, milloin tiedoksianto on tapahtunut, ja tämä täsmällinen tieto olisi käytettävissä oikaisu- ja valitusasioissa.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi myös tiedoksiantoajankohdasta. Tiedoksiannon katsottaisiin tapahtuneen kolmantena päivänä siitä, kun päätös tai muu asiakirja on tallennettu Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun. Tiedoksiantoajankohta poikkeaisi asiointilain 19 §:stä, jonka mukaan asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettamisestä, jollei muuta näytetä. Yleislainsäädännöstä poikkeaminen olisi perusteltua ensiksikin siksi, että verotusta koskevia päätöksiä ja asiakirjoja ei lähetetä verovelvolliselle viestinä Suomi.fi-viestinvälityspalveluun tai muualle, vaan ne ovat verovelvollisen saatavissa OmaVero-palvelussa. Tiedoksiantoajankohtaa ei voitaisi yleisesti kytkeä viestin lähettämiseen siitäkään syystä, että verovelvollisella ei välttämättä ole viestinvälityspalvelu käytössään tai hän voi halutessaan jättää ilmoittamatta Verohallinnolle sähköisen yhteystiedon viestien vastaanottamista varten. Verohallinto olisi suorittanut sähköiseen tiedoksiantoon kuuluvat tehtävät, kun päätös tai muu asiakirja on tallennettu verovelvollisen saataville OmaVero-palveluun. Jos sähköisen tiedoksiannon piiriin kuuluva verovelvollinen päättää jättää antamatta sähköisen yhteystiedon, verovelvollisen tulee seurata säännöllisesti OmaVero-palvelua sinne saapuvien tiedoksiantojen varalta. Tämä vastaisi yleislainsäädännön mukaista tilannetta, jossa henkilöllä on viestinvälityspalvelu käytössään, mutta hän ei halua ilmoittaa sinne sähköistä osoitettaan heräteilmoituksia varten. Jos verovelvollinen kokisi OmaVeron seuraamisen hankalaksi, hän voisi milloin tahansa käydä lisäämässä sähköisen yhteystietonsa, jolloin hän alkaisi saada heräteilmoituksia OmaVeron tulleista päätöksistä ja muista asiakirjoista.

Jos pääsyssä Verohallinnon sähköiseen palveluun tai ehdotetun verotusmenettelylain 26 c §:n 5 momentin mukaisen ilmoituksen lähettämässä olisi ollut tänä aikana tekninen este, asiakirja katsottaisiin annetun tiedoksi kolmantena päivänä siitä, kun tekninen este on poistunut.

Verovelvollisen kyky käyttää Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua voi muuttua. Lisäksi voi esiintyä tilanteita, joissa henkilö on kirjautunut Verohallinnon asiointipalveluun toisen avustamana, mutta hänellä itsellään ei ole todellista kyvykkyyttä vastaanottaa sähköisiä tiedoksiantoja. Esityksessä ehdotetaan, että verovelvollinen voisi ilmoittaa Verohallinnolle, että hän ei käytä Verohallinnon sähköisen asiointipalvelua. Ilmoituksen voisi tehdä asiointipalvelussa jo samalla asiointikerralla, kun verovelvollinen kirjautuu OmaVeron sähköisen tiedoksiantomenettelyn aloittavalla tavalla tai myöhemmin. Ilmoitusta ei tarvitsisi perustella, eikä sen huomioon ottaminen edellyttäisi selvitystä esimerkiksi siitä, että verovelvollisen kyky käyttää sähköistä asiointipalvelua on myös tosiasiallisesti heikentynyt.

Ilmoituksen tekeminen siitä, että verovelvollinen ei käytä OmaVeroa, olisi siis kaikkien verovelvollisten käytettävissä.

Kuolinpesän, yhteisön, yhteisetuuden ja yhtymän kohdalla ilmoituksen voisi tehdä tätä edustava henkilö. Ilmoituksen tekeminen tarkoittaisi sitä, että ilmoituksen käsittelyn jälkeen päätökset ja muut asiakirjat toimitettaisiin verovelvolliselle kirjepostina edellyttäen, että verovelvollisella ei ole käytössään tukipalvelulaissa tarkoitettua viestinvälityspalvelua. Jos verovelvollinen, jolla ei ole käytössään viestinvälityspalvelua, kirjautuisi ilmoituksen jälkeen Verohallinnon sähköisen asioinnin palveluun uudelleen, siirtyisi hän välittömästi takaisin sähköisen tiedoksiannon piiriin. Verovelvollinen voisi kuitenkin tämän jälkeen ilmoittaa uudelleen, että hän ei käytä sähköisen asioinnin palvelua.

Jos verovelvollinen ilmoittaisi Verohallinnolle, että hän ei käytä Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelua, sovellettaisiin häneen siis sähköistä tiedoksiantoa vain silloin, kun hänellä on käytössä tukipalvelulain mukainen viestinvälityspalvelu. Käytännössä tämä koskisi lähinnä luonnollisia henkilöitä, koska muilla verovelvollisilla on vain harvoin käytössä viestinvälityspalvelu.

Verotusasiakirjojen sähköinen tiedoksiantomenettely sisältää myös harkintaa. Ehdotettujen säännösten sanamuodon mukaisesti Verohallinto voi antaa verotusasiakirjat tiedoksi sähköisesti siten, kun edellä on kerrottu. Sääntely vastaisi tältä osin asiointilain 19 §:ää, jonka mukaan viranomaisella on harkintavaltaa ratkaista, käytetäänkö sähköistä tiedoksiantoa vai annetaanko asiakirja tiedoksi kirjepostina. Verohallinto käyttäisi harkintaa esimerkiksi arvioidessaan, onko tiedoksi annettava asiakirja sen luonteinen, että sen vieminen OmaVeroon voisi vaarantaa asiakirjaan liittyvän erityisen suojan tarpeen. Tällainen suojaamisen tarve liittyy esimerkiksi sisäpiiritietoja sisältäviin verotusasiakirjoihin, jotka voidaan antaa tiedoksi vain yrityksen sisäpiiriin kuuluvalla henkilöllä. Verohallinto voisi käyttää tiedoksiantotapaan liittyvää harkintaa myös silloin, kun Verohallinto saa tiedon siitä, että henkilöllä ei ole tosiasiallista pääsyä Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelussa oleviin tiedoksiantoihin esimerkiksi siitä syystä, että palvelu ei tältä osin täytä saavutettavuusvaatimuksia. Verohallinto voisi tällöin käyttää harkintaa ja tehdä tietojärjestelmään merkinnän, että tällaisissa tapauksissa tiedoksianto toimitetaan paperilla eikä satunnainen OmaVeron käyttö tai viestinvälityspalvelun käyttö siirtäisi henkilöä takaisin sähköisen tiedoksiannon piiriin Verohallinnon päätösten ja muiden asiakirjojen tiedoksiannon osalta. Tällaisen harkinnan käynnistäisi käytännössä Verohallinnolle tehty yhteydenotto. Tällaisessa tilanteessa Verohallinto tekisi harkinnan sen mukaisesti, kuin asia on Verohallinnolle selvitetty. Pääsääntönä olisi kuitenkin ilmoitus siitä, että verovelvollinen ei käytä OmaVeroa ja Suomi.fi-viestinvälityspalvelusta irtautuminen.

Ehdotetut säännökset tulisivat voimaan 12.1.2026 yhtä aikaa asiointilain ja tukipalvelulain yleissääntelyn muutosten kanssa. Tämä tarkoittaisi sitä, että verotusta koskevat päätökset ja muut asiakirjat annettaisiin tiedoksi sähköisesti siitä ajankohdasta alkaen, jona verovelvollinen on lain voimaantulon jälkeen käyttänyt Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua. Luonnolliselle henkilölle tiedoksianto toimitettaisiin sähköisesti myös siinä tapauksessa, että hän on 12.1.2026 voimaan tulevaksi ehdotetun yleissääntelyn perusteella sähköisen tiedoksiannon piirissä käytettyään tukipalvelulaissa tarkoitettua tunnistuspalvelua. Kuolinpesille, yhteisöille, yhteisetuuksille ja yhtymille tiedoksianto voitaisiin toimittaa sähköisesti myös silloin, kun niillä on käytössä tukipalvelulaissa tarkoitettu viestinvälityspalvelu, mutta tätä sovellettaisiin vasta 1.1.2027 alkaen. Lisäksi tiedoksianto voitaisiin toimittaa 12.1.2026 lukien sähköisesti myös niissä tapauksissa, joissa verovelvollinen on ennen 12.1.2026 antanut Verohallinnolle suostumuksensa sähköiseen tiedoksiantoon ja suostumus on lain voimaan tullessa edelleen voimassa.

Esimerkkitilanteita

Esimerkki 1. Henkilö ei ole Suomi.fi-viestinvälityspalvelun käyttäjä. Henkilö menee katsomaan OmaVerosta keväällä 2026, saako hän veronpalautusta. Henkilö kirjautuu OmaVero-palveluun käyttämällä Suomi.fi-tunnistuspalvelua. Henkilölle ilmoitetaan tunnistautuessa, että hänet merkitään Suomi.fi-viestinvälityspalvelun käyttäjäksi ja pyydetään ilmoittamaan sähköpostiosoite viestinvälityspalveluun saapuvia viestien heräteilmoituksia varten. Henkilölle kerrotaan, että hän saa jatkossa tiedoksiannot sähköisesti. Henkilölle kerrotaisiin saman tunnistautumistapahtuman yhteydessä lisäksi, miten hän voi päättää Suomi.fi-viestinvälityspalvelun käytön.

Henkilö jatkaa OmaVero-palveluun ja kirjautuessaan palveluun Verohallinnolle tallentuu tieto siitä, että henkilö on käyttänyt OmaVeroa. Henkilölle kerrotaan OmaVeroon kirjautumisen yhteydessä, että hän saa tästä hetkestä alkaen verotusta koskevat tiedoksiannot sähköisesti. Samalla häneltä kysytään sähköistä osoitetta tiedoksiannosta tehtävää ilmoitusta varten. Henkilölle kerrotaan, että verotusta koskevat tiedoksiannot ovat OmaVerossa ja ilmoitus tiedoksiannosta lähetetään Suomi.fi-viestinvälityspalveluun ja Verohallinnon tiedossa olevaan puhelinnumeroon tai sähköpostiosoitteeseen. Henkilö saisi tiedon myös siitä, että hän voi ilmoittaa Verohallinnolle, että ei käytä Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelua.

Esimerkki 2. Luonnollista henkilöä edustava asiamies kirjautuu vuonna 2026 henkilön puolesta OmaVeroon tarkastamaan veroilmoitusta. Luonnollinen henkilö ei tule sähköisen tiedoksiannon piiriin tämän kirjautumisen johdosta, koska luonnollisen henkilön kohdalla edellytetään henkilökohtaista kirjautumista.

Esimerkki 3. Yhteisö ei ole Suomi.fi-viestinvälityspalvelun käyttäjä. Valtuutettu, jolle on annettu Suomi.fi-palvelussa yleinen valtuus hoitaa yhteisön veroasioita, tai yhteisön laillinen edustaja kirjautuu vuonna 2026 OmaVeroon katsomaan yhteisöä koskevia verotuspäätöksiä. Verohallinnolle tallentuu tieto siitä, että yhteisö käyttää OmaVeroa ja yhteisö on tästä hetkestä alkaen verotusasioiden sähköisen tiedoksiannon piirissä. Kirjautumisen yhteydessä valtuutetulle tai edustajalle ilmoitetaan, että yhteisö on tästä hetkestä alkaen verotusasioiden sähköisen tiedoksiannon piirissä ja häntä pyydetään ilmoittamaan sähköinen osoite tiedoksiannosta tehtävää ilmoitusta varten. Tämän kirjautumisen johdosta valtuutettu tai edustaja ei siirry sähköiseen tiedoksiantomenettelyyn valtuutetun tai edustajan oman henkilökohtaisen verotuksen osalta.

Esimerkki 4. Luonnollinen henkilö tai yhteisö kirjautuu kertaluonteisesti OmaVeroon, mutta ei aio käyttää OmaVeroa jatkossa säännöllisesti. Luonnollinen henkilö tai yhteisön edustaja voi OmaVerossa ilmoittaa Verohallinnolle, että hän ei käytä OmaVeroa. Ilmoituksen siitä, että ei käytä OmaVeroa, voi lähettää myös postitse. Ilmoitus saapuu 1.5.2026 ja asian käsittelyn jälkeen tiedoksiannot toimitetaan postitse. Luonnollinen henkilö tai yhteisön edustaja kirjautuu kuitenkin OmaVeroon 1.7.2026. Tällöin henkilölle tai yhteisölle ilmoitetaan, että tämä on jälleen verotusasiakirjojen sähköisen tiedoksiannon piirissä.

Esimerkki 5. Luonnollinen henkilö voi harjoittaa liiketoimintaa, ammattia tai maataloutta yksityisenä elinkeinonharjoittajana. Uudistuvassa menettelyssä tiedoksiantomenettelyyn vaikuttaa vain henkilön oma kirjautuminen OmaVeroon. Jos elinkeinonharjoittaja on antanut kirjanpitäjälleen valtuutuksen hoitaa veroasioitaan OmaVerossa, kirjanpitäjän kirjautuminen OmaVeroon ei vielä tarkoita elinkeinonharjoittajan siirtymistä sähköisen tiedoksiantomenettelyn piiriin. Sen sijaan verovelvollisen itsensä kirjautuminen OmaVeroon tarkoittaa sekä henkilökohtaisten veroasioiden että liiketoimintaa koskevien veroasioiden

tiedoksiantomenettelyn muuttumista sähköiseksi. Verohallinto voi tarjota verovelvolliselle ja kirjanpitäjälle mahdollisuuden merkitä OmaVeron sähköiset osoitteet tiedoksiannoista tehtäviä ilmoituksia varten siten, että kirjanpitäjä saa ilmoituksen elinkeinotoimintaan liittyvistä tiedoksiannoista.

4.1.2 Verotusta koskevan erityissääntelyn ja sähköisen tiedoksiannon yleissääntelyn yhteensovittamisesta

Tässä esityksessä ehdotettu Verohallinnon päätösten ja muiden asiakirjojen sähköistä tiedoksiantoa koskeva menettely noudattaisi lähtökohdiltaan asiointilakiin ehdotettua yleissääntelyä. Ehdotetun asiointilain 19 §:n mukaan asiakirja voitaisiin antaa tiedoksi sähköisenä viestinä viranomaisen vastuulla olevaan sähköisen asioinnin palveluun. Verohallinnon ollessa kysymyksessä sähköinen tiedoksianto tapahtuisi Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa, OmaVerossa.

Ehdotetussa asiointilain 19 b §:ssä säädettäisiin ilmoituksen lähettämisestä asiointipalvelussa tapahtuvasta tiedoksiannosta. Mainitun pykälän mukaan viranomaisen olisi ilmoitettava asiointipalveluun lähetetystä tiedoksi annettavasta asiakirjasta sen vastaanottajalle. Ilmoitus lähetettäisiin joko viestinvälityspalveluun, tai jos viestinvälityspalvelu ei ole vastaanottajalla käytössä, ilmoitus lähetettäisiin muuhun sähköiseen osoitteeseen, jonka vastaanottaja on ilmoittanut viranomaiselle ilmoituksen lähettämistä varten. Yleissääntely mahdollistaisi siten lähtökohtaisesti sähköisen tiedoksiannon viranomaisen asiointipalveluun sekä Suomi.fi-viestinvälityspalvelun käyttäjille että niille henkilöille, joilla ei ole viestinvälityspalvelua käytössä.

Vaikka yleislain sääntely lähtökohtaisesti mahdollistaisi tässä esityksessä ehdotetun perusratkaisun sähköisen tiedoksiannon ulottamisesta myös sellaisiin OmaVero-palvelun käyttäjiin, joilla ei ole käytössä Suomi.fi-viestinvälityspalvelu, olisi ehdotettavassa erityissääntelyssä tietyiltä osin välttämätöntä poiketa yleissääntelystä. Toisin kuin Suomi.fi-viestinvälityspalvelussa tapahtuvassa sähköisessä tiedoksiannossa, asiointilain 19 b § edellyttää, että viranomaisen asiointipalvelussa tapahtuvasta tiedoksiannosta on aina lähetettävä ilmoitus tiedoksiannon vastaanottajalle. Suomi.fi-viestinvälityspalvelussa tapahtuvassa tiedoksiannossa ilmoituksen lähettämistä edellytetään vain siinä tapauksessa, jos vastaanottaja on ilmoittanut viestinvälityspalveluun sähköisen osoitteen ilmoituksen lähettämistä varten.

Esitys sisältäisi erityissäännökset sähköisen tiedoksiannon johdosta verovelvolliselle annettavasta ilmoituksesta. Ilmoitus voitaisiin asiointilain 19 b §:n mukaisesti antaa Suomi.fi-viestinvälityspalveluun tai verovelvollisen muuhun sähköiseen osoitteeseen kuten sähköpostilla verovelvollisen ilmoittamaan sähköpostiosoitteeseen tai tekstiviestinä verovelvollisen ilmoittamaan puhelinnumeroon. Yleissääntelystä poiketen tässä esityksessä ehdotetaan, että ilmoitusta ei lähetettäisi, jos Verohallinnolla ei ole verovelvollisen sähköistä yhteystietoa.

Säännös on tarpeen, jotta esitykselle asetettu tavoite varmistaa, että kaikille sähköiseen asiointiin kyvykkäille verovelvollisille voitaisiin antaa päätökset ja asiakirjat tiedoksi sähköisesti verotusta koskevissa asioissa, olisi saavutettavissa. Sähköisen yhteystiedon antamista ei ole mahdollista säätää pakolliseksi verotusta koskevissa asioissa. Jos sähköisen yhteystiedon antaminen ilmoitusta varten olisi edellytys Verohallinnon päätösten ja muiden asiakirjojen sähköiselle tiedoksiannolle, voisivat Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua säännöllisesti käyttävät verovelvolliset tietoisesti jättäytyä sähköisen tiedoksiannon ulkopuolelle jättämällä ilmoittamatta sähköpostiosoitteensa tai puhelinnumerosa. Kysymys olisi tällöin tosiasiallisesti suostumukseen perustuvasta tiedoksiannosta, josta tässä esityksessä on tarkoitus luopua.

Ehdotettu sääntelyratkaisu ilmoituksen lähettämisestä silloin, kun verovelvollinen on ilmoittanut Verohallinnolle sähköisen osoitteen, vastaisi asiointilain 19 a §:n säännöstä, joka koskee heräteilmoituksen lähettämistä Suomi.fi-viestinvälityspalveluun tapahtuvasta tiedoksiannosta. Mainitun pykälän mukaan viestinvälityspalvelusta ei lähetettäisi heräteilmoitusta, jos tiedoksiannon vastaanottaja ei ole ilmoittanut sähköistä yhteystietoa ilmoituksen lähettämistä varten. Tiedoksianto tapahtuisi tällöin pätevästi sähköisesti viestinvälityspalvelussa, vaikka tiedoksiannosta ei lähtisikään erillistä heräteilmoitusta. Sähköisen tiedoksiannon mahdollistamista Verohallinnon OmaVero-palvelussa vastaavin edellytyksin ei voida pitää vastaanottajan oikeusturvan näkökulmasta suurempiriskisenä kuin sähköistä tiedoksiantoa ilman vastaanottajalle lähetettävää heräteilmoitusta Suomi.fi-viestinvälityspalvelussa, kun otetaan huomioon Verohallinnon OmaVero-palvelun käyttäjämäärät ja yleinen tunnettavuus. Lisäksi Verohallinnon OmaVero-palvelusta heräteilmoitus olisi mahdollista lähettää myös tekstiviestitse, mikä parantaisi huomattavasti tiedoksiannon vastaanottajan mahdollisuuksia saada tehokkaasti ilmoitus tiedoksiannosta. Tekstiviestitse tapahtuva heräteilmoituksen lähettäminen olisi hyödyllistä esimerkiksi silloin, kun verovelvollisella ei ole ilmoituksen lähettämiseen soveltuvaa sähköpostiosoitetta. Esityksessä on myös otettu huomioon heräteilmoitusta koskevan ehdotuksen oikeusturvanäkökohdat esimerkiksi eri väestöryhmien osalta ja eri elämäntilanteiden varalta. Edellä kuvatun perusteella on katsottava olevan painava syy, että nyt ehdotettavassa erityissääntelyssä tiedoksiannosta lähetettävän ilmoituksen osalta säädetään poikkeus asiointilain 19 b §:n säännökseen.

Vastaavin perustein esityksessä ehdotetaan, että tiedoksianto tapahtuisi kolmantena päivänä siitä, kun Verohallinto tallentaa päätöksen tai muun asiakirjan Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun. Nykysääntelystä poiketen tiedoksiantoa koskevan ilmoituksen lähettäminen ei siten olisi sähköisen tiedoksiannon pätevyuden oikeudellinen edellytys. Yleissääntelyssä asiakirja puolestaan katsottaisiin asiointilain 19 §:n 3 momentin mukaisesti annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä viestinvälityspalveluun tai asiointipalveluun, jollei muuta näytetä.

Verohallinnon asiakkaat tulisivat jatkossa sähköisen tiedoksiannon piiriin kahdella perusteella. Yhtäältä verovelvollinen voisi tulla sähköisen tiedoksiannon piiriin sillä perusteella, että hänellä on käytössään tukipalvelulaissa tarkoitettu viestinvälityspalvelu ja toisaalta tämä voisi tapahtua myös Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun kirjautumisen perusteella. Sekä viestinvälityspalvelun käyttöön että Verohallinnon sähköisen asiointipalvelun käyttöön liittyy mahdollisuus kieltäytyä sähköisestä tiedoksiannosta, mutta kieltäytymisen perusteet, sen vaikutukset ja toimet, jotka johtaisivat paluuseen sähköiseen tiedoksiantoon, eroavat.

Sähköisen tiedoksiannon yleissääntelyn ja Verohallintoa koskevan erityissääntelyn lähtökohdat eroavat toisistaan. Yleissääntelyssä sähköinen tiedoksianto perustuu pohjimmiltaan vapaaehtoisuuteen, koska henkilö voi halutessaan ilmoittaa irtautuvansa sähköisestä tiedoksiantomenettelystä sulkemalla viestinvälityspalvelutilinsä. Tilannetta ei muuta toiseksi se, että kuuden kuukauden määräajan jälkeen henkilö palautuu viranomaisaloitteisesti Suomi.fi-viestien käyttäjäksi, jos hän kirjautuu viranomaispalveluun Suomi.fi-tunnistusta käyttäen. Henkilöllä on tällöin mahdollisuus aina uudestaan ilmoittaa viestinvälityspalvelutilin käyttämisen päättämisestä.

Ehdotetun mukaisesti henkilö tulisi verotusasiakirjojen sähköisen tiedoksiannon piiriin myös käyttämällä OmaVero palvelua. Esimerkiksi tilanteissa, joissa henkilö on ilmoittanut lopettavansa Suomi.fi-viestien käytön ja siten jättäytynyt yleissääntelyn perusteella sähköisen tiedoksiannon ulkopuolelle, olisi hän kuitenkin veroasioissa sähköisen tiedoksiannon piirissä, jos hän olisi kirjautunut Verohallinnon sähköisen asiointipalveluun lain voimaantulon jälkeen.

Jos henkilö puolestaan ilmoittaisi Verohallinnolle, että hän ei käytä OmaVeroa, Verohallinnon päätökset ja muut asiakirjat lähetettäisiin hänelle postitse edellyttäen, että hänellä ei ole käytössään viestinvälityspalvelua. Jos hän kuitenkin käyttäisi Suomi.fi-tunnistamispalvelua, tulisi hän sähköisen tiedoksiannon piiriin sillä perusteella, että hänellä on käytössään viestinvälityspalvelu ja myös verotusta koskevat asiakirjat tulisivat hänelle sähköisesti tiedoksi. Tällöinkin hänellä olisi mahdollisuus toki kieltäytyä yleissääntelyn mukaisesti sähköisestä tiedoksiannosta.

Kun henkilö kirjautuu Suomi.fi-tunnistuspalvelua käyttäen viranomaisen sähköiseen asiointipalveluun ensimmäistä kertaa, saisi hän sähköistä tiedoksiantoa koskevan ehdotetun yleislainsäädännön mukaisesti tiedon siitä, että hän saa jatkossa viranomaistiedoksiantoja sähköisesti ja että hänelle otetaan käyttöön Suomi.fi-viestinvälityspalvelu. Henkilö saisi myös tiedon mahdollisuudesta irtautua sähköisestä tiedoksiantomenettelystä. Hän saisi tiedon myös siitä, että irtautuessaan sähköisestä tiedoksiannosta Suomi.fi-kirjautumisen käyttäminen seuraavan kuuden kuukauden aikana ei vaikuttaisi hänen asiakirjojensa tiedoksiantotapaan. Jos henkilö käyttäisi Suomi.fi-kirjautumista Verohallinnon sähköisen asioinnin palveluun tunnistautumisessa, saisi hän kuitenkin tiedon siitä, että käyttäessään Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelua hän saisi kaikki verotusta koskevat tiedoksiannot sähköisesti riippumatta siitä, onko hänellä Suomi.fi-viestit käytössä.

Esimerkiksi, jos luonnollinen henkilö on ilmoittanut Suomi.fi-palvelussa, ettei ota vastaan sähköisiä tiedoksiantoja, Suomi.fi-tunnistuspalveluun kirjautuminen seuraavan kuuden kuukauden aikana ei palauta häntä yleissääntelyn mukaiseen sähköiseen tiedoksiantomenettelyyn. Jos henkilö kuitenkin kirjautuu Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun ennen kuuden kuukauden ajan kulumista, saa hän tämän jälkeen verotusta koskevat asiakirjat tiedoksi sähköisesti, vaikka hän ei olisi yleisen sähköisen tiedoksiannon piirissä Suomi.fi-viestinvälityspalvelun käytön perusteella. Verohallinto tiedottaa henkilöä kirjautumisen vaikutuksista tiedoksiantotapaan sillä hetkellä, kun hän kirjautuu Verohallinnon sähköisen asioinnin palveluun. Hänelle kerrotaan siitä, että hän saa jatkossa verotusta koskevat tiedoksiannot sähköisesti, vaikka hänellä ei olisi käytössään tukipalvelulaissa tarkoitettua viestinvälityspalvelua. Henkilö saa lisäksi tiedon siitä, että hän voi ilmoittaa Verohallinnolle, että hän ei käytä Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelua, jolloin hän saa tämän ilmoituksen käsittelyn jälkeen tiedoksiannot Verohallinnolta postitse, jollei hänellä ole Suomi.fi-viestinvälityspalvelua käytössään. Verohallinnolle annettu ilmoitus siitä, että verovelvollinen ei käytä Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelua, on voimassa niin pitkään, kunnes verovelvollinen kirjautuu taas käyttämään Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelua.

Edellä kuvatussa tilanteessa Verohallinnon ja Suomi.fi-palveluiden tuottaman informaation on oltava selkeää ja ymmärrettävää, jotta verovelvollinen ymmärtää, mikä vaikutus sähköisten palveluiden käytämisellä on hänen tiedoksiantoihinsa.

4.1.3 Henkilötietojen käsittely sähköisessä tiedoksiantomenettelyssä

Verohallinto käsittelee sähköisessä tiedoksiantomenettelyssä tietoa siitä, onko luonnollisella henkilöllä käytössään Suomi.fi-viestinvälityspalvelu sekä tietoa siitä, onko henkilö käyttänyt Verohallinnon sähköisen asioinnin OmaVero-palvelua. Verohallinto käsittelee myös yhteystietoa tiedoksiannosta ilmoittamista varten. Yhteystieto olisi puhelinnumero, sähköpostiosoite tai jokin muu turvallinen sähköinen osoite. Verohallinto voisi lähettää puhelimeen tekstiviestin silloin, kun tiedoksi annettava asiakirja on merkitty OmaVero-palveluun. Henkilöllä voisi olla mahdollisuus antaa samaa ilmoitusta varten myös useita sähköpostiosoitteita. Verohallinto ei tarkistaisi erityisesti puhelinnumeron tai sähköpostiosoitteen oikeellisuutta. Sähköpostiosoite edellyttäisi kuitenkin teknistä

vahvistusmenettelyä silloin, kun osoite ilmoitetaan Verohallinnolle. Ilmoitusosoitteen antaminen olisi vapaaehtoista. Henkilö voisi tehdä valinnan olla antamatta sähköistä ilmoitusosoitetta. Kuolinpesän, yhteisön, yhteisetuuden ja yhtymän puolesta asioi aina luonnollinen henkilö, joko laillinen edustaja tai valtuutettu, joka on kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun. Kuolinpesä, yhteisö, yhteisetuus tai yhtymä voisivat merkitä myös luonnollisen henkilön sähköisen yhteystiedon tiedoksiannosta tehtävää ilmoitusta varten.

Verohallinto saa Digi- ja väestötietovirastolta tiedon siitä, onko luonnollisella henkilöllä Suomi.fi-viestinvälityspalvelu käytössä. Tämä tieto on välttämätön sähköisen tiedoksiannon toteuttamiseksi. Verohallinto käsittelee myös tietoa siitä, onko luonnollinen henkilö käyttänyt OmaVero-palvelua tai onko henkilö käyttänyt palvelua kuolinpesän, yhteisön, yhteisetuuden tai yhtymän puolesta. Tämä on myös välttämätöntä tiedoksiannon toteuttamiseksi.

Verohallinnon lähettämä ilmoitus tiedoksiannosta sisältäisi tiedon siitä, että OmaVero-palvelussa on tiedoksi annettava asiakirja. Asiakirjan sisällöstä ei kerrota ilmoituksessa yksityiskohtaisesti vaan asiakirjan sisällön selvittäminen edellyttäisi kirjautumista OmaVero-palveluun.

Henkilötietojen käsittely Verohallinnon sähköisessä tiedoksiantomenettelyssä perustuisi lakiin ja olisi yleisen tietosuoja-asetuksen (EU) 2016/679 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaista. Verotusta koskevien asiakirjojen tiedoksiannosta säädettäisiin laissa ja tiedoksiantomenettely sisältäisi edellytyksen tarkastaa, onko henkilö Suomi.fi-viestinvälityspalvelun käyttäjä tai onko henkilö käyttänyt OmaVero-palvelua. Lisäksi laissa säädettäisiin ilmoituksen lähettämisestä henkilön ilmoittamaan osoitteeseen. Verotusasiakirjojen tiedoksiantomenettelyssä ei käsitellä erityisiin henkilötietojen ryhmiin kuuluvia tietoja.

Sähköisestä tiedoksiantomenettelystä luopumisessa henkilö ilmoittaisi, ettei käytä enää OmaVero-palvelua. Ilmoitus ei sisältäisi mitään syytä siitä, miksi henkilö ei käytä OmaVero-palvelua.

Verotusta koskevia tiedoksiantotietoja säilytetään niin pitkään kuin se on verotuksessa tarpeen. Verotustietojen yleinen säilytysaika on kymmenen vuotta sen verovuoden päättymisestä, johon tämä tieto liittyy. Tieto tiedoksiannosta ja tiedoksiannon tavasta on oikeudellisesti merkityksellinen ja tiedon säilytysaika vastaa muiden verotustietojen säilytysaikaa. Tiedoksiantotapahtumien lokitietoja säilytetään viiden vuoden ajan. Lokitietojen säilytysaika vastaa muiden samankaltaisten tietojen säilytysaikaa.

Verohallinto säilyttää sähköisen tiedoksiantomenettelyn tietoja tietoturvalisessä ympäristössä. Henkilötietojen suojaan liittyvät riskit arvioidaan kaikissa muutostilanteissa.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

4.2.1 Taloudelliset vaikutukset

Esityksessä ehdotetuilla muutoksilla verotuspäätösten ja muiden asiakirjojen tiedoksiantoon ei olisi vaikutusta verotuottoihin.

Esityksellä tavoitellaan postituskustannusten pienentymistä ja siten kustannussäästöjä Verohallinnolle. Verohallinnon toimintamäärärahoja on leikattu vuodesta 2025 alkaen osana valtionhallinnon tuottavuusohjelmaa hallitusohjelmaan sekä hallituksen vuoden 2024 kehysriihessä ja vuoden 2025 puoliväliriihessä tekemiin päätöksiin perustuen. Määrärahavähennykset on tehty osana valtion talousarviota ja julkisen talouden suunnitelmaa

koskevia päätöksiä. Tällä esityksellä mahdollistetaan Verohallinnolle muiden säästötoimenpiteiden ohella toimintameno säästöjen saavuttaminen. Tämän esityksen johdosta Verohallinnon toimintamäärärahoihin ei tehdä muutoksia.

Esityksen vaikutuksia Verohallinnon postituskustannuksiin ja tästä aiheutuvia kustannussäästöjä kuvataan tarkemmin esityksen jaksossa 4.2.4.

4.2.2 Vaikutukset verovelvollisille

Perus- ja ihmisoikeusvaikutukset sekä oikeusturvavaikutukset

Esityksessä säädettäisiin verotusta koskevien päätösten ja muiden asiakirjojen sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuudesta silloin, kun verovelvollinen käyttää Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua. Kirjautumisen jälkeen Verohallinto ei lähettäisi verovelvolliselle paperipostia, vaan verotusta koskevat tiedoksiannot olisivat vain sähköisiä. Koska tällä tavoin laajennetaan sellaisten henkilöiden osuutta, jotka vastaanottavat Verohallinnon tiedoksiannot sähköisesti kirjepostin sijaan, lakiesityksellä voidaan arvioida olevan yhdenvertaisuusvaikutuksia erityisesti luonnollisiin henkilöihin.

Yhdenvertaisuusvaikutukset painottuisivat niihin verovelvollisiin, jotka käyttävät Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelua ja jotka ehdotuksen mukaisesti saisivat verotusta koskevat tiedoksiannot sähköisesti kirjepostin asemesta. Esityksellä ei olisi merkittäviä vaikutuksia niihin verovelvollisiin, jotka ovat jo tähän mennessä vastaanottaneet suostumuksenvaraisesti verotusta koskevat tiedoksiannot sähköisesti. Esityksessä ehdotettu tiedoksianto koskeva ilmoitusmenettely vaikuttaisi kuitenkin myönteisesti myös niihin verovelvollisiin, jotka ovat jo nykytilassa käyttäneet sähköistä tiedoksiantoa. Nämä verovelvolliset voisivat saada tiedoksiantoa koskevan ilmoituksen halutessaan jatkossa myös tekstiviestinä puhelimeen.

Sähköisen tiedoksiantomenettelyn laajentamisella ei olisi välittömiä vaikutuksia niihin verovelvollisiin, jotka eivät nykyisin eivätkä jatkossa käytä lainkaan Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua, koska erityissääntelyn mukaan tiedoksianto toimitettaisiin sähköisesti vain silloin, kun verovelvollinen käyttää mainittua palvelua. Ne, jotka eivät käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua saisivat edelleenkin tiedoksiantonsa kirjepostina. Koska verotusasiakirjojen sähköiseen tiedoksiantoon sovellettaisiin erityissääntelyn ohella yleissäännöksiä, myös nämä asiakkaat voisivat kuitenkin tulla verotusta koskevien asiakirjojen sähköisen tiedoksiannon piiriin sähköistä tiedoksiantoa koskevien yleissäännösten perusteella.

Verohallinnon sähköisen asioinnin palveluun kirjautuminen edellyttää vahvan sähköisen tunnistusvälineen käyttämistä. Tämä tarkoittaisi sitä, että sähköisen tiedoksiannon piirissä ovat vain sellaiset asiakkaat, joilla on käytössään Suomi.fi-tunnistamiseen kelpaava sähköisen tunnistamisen väline. Vahvan sähköisen tunnistamisen menetelmän käyttäminen Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa takaa sen, että verotusta koskevat asiakirjat ja tiedot ovat suojattuja väärinkäytöksiltä. Vahvan sähköisen tunnistamisen edellytys tarkoittaa kuitenkin sitä, että henkilö ei voi hyödyntää palvelua eikä sähköistä tiedoksiantoa, jos hänellä ei ole vahvan sähköisen tunnistamisen välinettä käytössään. Tällä voi olla vaikutuksia henkilöiden yhdenvertaisuuteen.

Esityksellä voidaan arvioida olevan positiivisia yhdenvertaisuusvaikutuksia niille henkilöille ja yhteisöille, joille kirjetiedoksianto soveltuu nykyisin heikosti ja joilla on kyky käyttää Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua. Sähköinen tiedoksiantomenettely vähentää myös

kirjelähetysten toimittamisessa sattuvien virheiden vaikutuksia. Tiedoksiannon ilmoitusmenettely taas lisää henkilöiden ja yhteisöjen oikeusturvaa. Sähköinen tiedoksiantomenettely voi myös helpottaa haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden pääsyä verotusta koskeviin tiedoksiintoihin. Verotusta koskevat asiakirjat ovat myös aina saatavilla Verohallinnon sähköisen asiointin palvelussa, jolloin niihin on mahdollista päästä paikasta riippumatta. Tiedoksiantoa koskevan ilmoituksen lähettäminen varmistaa sitä, että päätökset ja muut asiakirjat tulevat verovelvollisen tietoon, ja vahvistaa siten verovelvollisten oikeusturvaa.

Esityksen sisältämät yhdenvertaisuuteen vaikuttavat riskit liittyvät Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun kirjautuvan verovelvollisen tosiasialliseen mahdollisuuteen vastaanottaa tiedoksiannot vain sähköisesti ja siten päästä käsiksi hänen oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeviin verotuspäätöksiin ja muihin asiakirjoihin. Sähköisen tiedoksiannon kytkeminen Verohallinnon sähköisen asiointipalvelun käyttöön rajaa suurelta osin sähköisen tiedoksiannon ulkopuolelle ne verovelvolliset, joilla ei ole digivalmiuksia, koska tällaiset verovelvolliset eivät todennäköisesti kirjaudu näihin palveluihin. On kuitenkin mahdollista, että veroasioiden sähköiseen tiedoksiantomenettelyyn siirtyy myös alemman digikyvykkyyden omaavia henkilöitä. Verotuksessa suuri osa tiedoksiannoista tapahtuu säännöllisesti ja verotuksen määräpäivistä tiedotetaan yleisesti, jolloin alemman digikyvykkyyden omaava henkilö voi reagoida ja olla yhteydessä Verohallintoon irtautuakseen sähköisestä tiedoksiannosta tai pyytääkseen asiakirjoja muutoin kuin sähköisesti.

Oikeusturvan osalta sähköinen tiedoksiantomenettely sisältää riskin siitä, että henkilö ei ymmärrä sähköisiin tiedoksiintoihin siirtymisen merkitystä. Myös se, että veroasioissa henkilö voi kuulua sähköisen tiedoksiantomenettelyn piiriin sekä viestinvälityspalvelun että Verohallinnon sähköisen asiointipalvelun käyttämisen perusteella, voi aiheuttaa epäselvyyttä Verohallinnon henkilöasiakkaille. Verovelvollisen oikeusturvan kannalta on keskeistä, että hänellä on tiedossa, mitä tiedoksiantomenettelyä häneen sovelletaan. Oikeusturvan varmistamisen kannalta keskeinen merkitys on tehokkaalla tiedottamisella, joka tosiasiallisesti tavoittaa verovelvollisen.

Oikeusturvaa ja hyvää hallintoa edistäisi verovelvollisen oikeus saada sähköinen ilmoitus tiedoksiannosta esimerkiksi tekstiviestinä matkapuhelinnumeroon tai muuten sähköisesti. Ehdotuksen mukaisesti Verohallinto lähettäisi tiedoksiannosta heräteviestin verovelvollisen Suomi.fi-viestinvälityspalveluun, tekstiviestinä verovelvollisen Verohallinnolle ilmoitusta varten ilmoittamaan puhelinnumeroon tai verovelvollisen tätä tarkoitusta varten ilmoittamaan muuhun sähköiseen osoitteeseen. Ilmoitus lähetettäisiin, jos verovelvollinen on antanut tällaisen osoitteen Verohallinnolle. Ilmoituksen lähettäminen ei olisi tiedoksiannon oikeudellinen edellytys ja tiedoksiantoaika laskettaisiin tiedoksi annettavan asiakirjan tallentamisesta Verohallinnon asiointipalveluun. Tiedoksiantoajankohtaan vaikuttaisi kuitenkin se, jos ilmoitusta ei olisi teknisistä syistä mahdollista lähettää. Verovelvollista kehoitettaisiin aina antamaan sähköinen yhteystieto, koska tämä tehostaa tiedoksiantomenettelyä. Käytännössä ilmoitus tiedoksiannosta voidaan lähettää myös useampaan sähköiseen osoitteeseen, kuten esimerkiksi sähköpostiosoitteeseen verovelvollisen niin tahtoen. Verovelvolliselle voisi olla mahdollista ilmoittaa ilmoitusosoitteita myös verolajikohtaisesti, millä olisi merkitystä erityisesti yhteisöille. Tekstiviesti lähetettäisiin kustannussyistä kuitenkin vain luonnolliselle henkilölle yhteen puhelinnumeroon.

Esityksessä on myös huomioitu se, että kyvyttömyys käyttää sähköisen asiointin palveluita voi muuttua esimerkiksi sairauden, vamman tai muun syyn vuoksi ja johtaa siihen, että henkilöllä ei ole mahdollisuutta käyttää sähköisiä asiointipalveluita ja ottaa tiedoksiantoja vastaan sähköisesti. Verovelvollisella olisi tällöin mahdollisuus irtautua sähköisestä tiedoksiantomenettelystä ja ilmoittaa Verohallinnolle, että ei enää käytä Verohallinnon

sähköisen asioinnin palveluita. Verovelvollinen voisi tehdä tämän ilmoituksen sähköisesti tai muulla tavalla. Verohallinto voisi käyttää myös harkintaa sähköisessä tiedoksiannossa silloin, kun Verohallinnon tiedossa on asiakkaalla oleva pysyvä este sähköisen tiedoksiannon käyttämisessä. Tällöin asiakas voisi olla toistaiseksi paperitiedoksiannon piirissä.

Verohallinnon toteuttama tiedottaminen ja informointi parantavat henkilön mahdollisuuksia tiedostaa muutos ja varautua siihen, ettei verotusta koskevien päätösten ja asiakirjojen tiedoksianto jatkossa tapahdu postitse. Erityisen olennaista on verovelvollisen kattava informointi siinä vaiheessa, kun hän kirjautuu Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun sellaisessa roolissa, mikä johtaa sähköiseen tiedoksiantomenettelyyn siirtymiseen. Verohallinto voi myös ottaa sähköiseen tiedoksiantomenettelyyn siirtymisen huomioon yleisesti tiedottaessaan esimerkiksi esitetytyn veroilmoituksen tarkistamisesta ja kiinteistöverotuksen määräpäivistä.

Verotuksessa on pitkät muutoksenhakuajat eikä henkilö menetä oikeuksiaan, vaikka hän ei reagoisi verotukseen esimerkiksi esitetytyn veroilmoituksen jättämisen määräpäivänä. On kuitenkin mahdollista, että joissain asioissa esimerkiksi kuulemiskirje edellyttää reagointia lyhyessäkään ajassa. On myös mahdollista, että verovelvolliselle tulee seuraamuksia, kuten esimerkiksi veronkorotus, arvioverotus tai viivästysseuraamus, jotka hän olisi voinut välttää reagoimalla tiedoksiantoihin. Verohallinnon on kuitenkin viestinnän keinoin ja asiakasta informoimalla muistutettava, että sähköisesti toimivan verovelvollisen tulisi ilmoittaa ajantasainen sähköinen osoite ilmoituksia varten ja käydä asiointipalvelussa lukemassa tiedoksiannot. Oikeusturvan kannalta on myös merkityksellistä, että Verohallinnon asiointipalvelussa on kaikkien verovelvollisten verotusta koskevat asiakirjat riippumatta siitä, onko verovelvollinen sähköisen tiedoksiannon piirissä vai ei. Asiakirjat säilyvät palvelussa, vaikka verovelvollinen irtautuisi sähköisestä tiedoksiannosta. Asiakirjat ovat siten saatavilla sähköisesti, jos verovelvollinen palaa käyttämään sähköisen asioinnin palveluita. Tällöin verovelvollinen myös siirtyy takaisin sähköisen tiedoksiannon piiriin ja saa asiasta informaatiota, mutta hänellä on edelleen mahdollisuus myös uudestaan ilmoittaa, että ei käytä sähköisen asioinnin palvelua.

Verotusta koskevien asioiden sähköinen tiedoksianto tapahtuu Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelussa. Verohallinto on velvollinen noudattamaan digitaalisten palveluiden tarjoamisesta annetun lain (306/2019) mukaisia vaatimuksia digitaalisten palveluiden saavutettavuusmääräysten mukaisuudesta. Tällä hetkellä OmaVerossa vaatimukset täyttyvät osittain. Saavutettavuuden puutteet ovat näkyvissä Verohallinnon internetsivustolla olevalla saavutettavuusselosteella.

Vaikutukset kielellisiin oikeuksiin

Kirjepostiin nähden sähköisten tiedoksiantojen kielen lisäksi Verohallinnon sähköisen asiointipalvelun, OmaVeron, käyttökielellä on korostunut merkitys sekä kielellisten oikeuksien toteutumiseksi että sähköisten tiedoksiantojen tehokkuudelle. Nykyisin OmaVero-palvelua on mahdollista käyttää suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Verohallintoon sovelletaan kielilakia (423/2003) sekä saamen kielilakia (1086/2003), jotka edellyttävät viranomaisten palvelujen tarjoamista kansalliskielillä ja saamen kielillä. Lakiesityksessä ei muutettaisi kielilain taikka saamen kielilain soveltamisalaa taikka muutenkaan säädettäisi kansalaisten kielellisten oikeuksien kaventamisesta. Siten lakiesityksen muutokset eivät muodollisesti heikentäisi kansalaisten kielellisiä oikeuksia. Jos OmaVero-palvelun tarjonta eri kielillä olisi kuitenkin puutteellinen, voisi tämä tosiasiallisesti heikentää kielellisten oikeuksien toteutumista, kun OmaVero-palvelussa päätökset ja asiakirjat tiedoksi saavien kansalaisten piiri laajenisi

huomattavasti tämän esityksen ja ehdotetun yleissääntelyn myötä. Esimerkiksi, jos OmaVero-palvelun käyttäjän informointi lakiesityksen aiheuttamista muutoksista saamen kielillä olisi puutteellista, voisi se heikentää näitä äidinkielenään puhuvien ja sähköisen tiedoksiannon piiriin tulevien oikeutta asioida viranomaisten kanssa omalla kielellään. Se voisi mahdollisesti heikentää myös näiden henkilöiden oikeusturvan toteutumista, jos henkilö ei osaa riittävästi myöskään suomen kieltä ymmärtääkseen muutosten merkityksen.

Tällä hetkellä OmaVero-palvelun käyttöliittymää ei ole toteutettu saamen kielillä. Verohallinto tarjoaa kuitenkin saamenkielistä palvelua, kääntämistä ja tulkkausta kaikille saamelaisille, jotka ilmaisevat haluavansa käyttää Verohallinnossa asioidessaan saamen kieltä, minkä lisäksi Verohallinnon verkkosivuilla on julkaistu muun ohella keskeisiin OmaVero-palvelun toiminnallisuuksiin liittyviä ohjeita. Sähköisen tiedoksiannon laajentamista koskevan lainsäädännön voimaantuloon mennessä saamenkielisille käyttäjille asetetaan saataville palvelua ja sen käyttöä koskevaa saamenkielistä tiedotusta ja käyttöohjeistusta. Saamenkielisiä käyttäjiä tullaan informoimaan tämän lakiesityksen ja yleissääntelyä koskevan ehdotuksen aiheuttamista muutoksista.

Vaikutukset alaikäisiin

Ehdotuksen mukaisesti Verohallinnon sähköisen asiointipalvelun käyttö toisi vain täysi-ikäiset henkilöt sähköisen tiedoksiannon piiriin. Verohallinto toimittaisi tiedoksiannot sähköisesti alaikäisille vain silloin, jos alaikäisellä on Suomi.fi-viestinvälityspalvelu käytössä. Sähköisen tiedoksiannon menettely olisi siten alaikäisten kohdalla yhdenmukainen sähköistä tiedoksiantoa koskevan yleisen sääntelyn kanssa.

Perustuslain 6 §:n 3 momentin mukaisesti lapsia on kohdeltava tasa-arvoisesti yksilöinä, ja heidän tulee saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti. Hallintolain 14 §:n mukaisesti vajaavaltaisella on oikeus käyttää yksinään puhevaltaa asiassa, joka koskee hänen vallitsemaansa tuloa tai varallisuutta. Alaikäisellä lapsella olisi mahdollisuus päästä sähköisen tiedoksiannon piiriin Suomi.fi-palvelussa pyynnöstä ja saada tällöin myös verotustaan koskevat asiakirjat tiedoksi sähköisesti.

Vaikutukset henkilöihin, joilla on edunvalvoja tai edunvalvontavaltuutettu

Ehdotuksen mukaan Verohallinnon sähköisen asiointipalvelun käyttö ei siirtäisi sähköiseen tiedoksiantomenettelyyn henkilöä, jolla on holhousasioiden rekisteriin merkityn tiedon perusteella määrätty edunvalvoja tai vahvistettu edunvalvontavaltuutettu. Edunvalvojan määräämisen ja edunvalvontavaltuutetun vahvistamisen syynä on yleensä toimintakyvyn heikkeneminen, joka vaikuttaa myös kykyyn käyttää digitaalisia palveluja. Ehdotetulla rajoituksella on tarkoitus turvata erityisesti tällaisten päämiesten ja valtuuttajien oikeusturvaa, jotka saattavat kyetä asioimaan joissain asioissaan sähköisesti joko omatoimisesti tai tuetusti, mutta eivät kykene hallitsemaan sähköistä asiointia kokonaisuudessaan. Rajoitus olisi heidän kohdallaan yhdenmukainen sähköistä tiedoksiantoa koskevan yleissääntelyn kanssa.

Vaikutukset kuolinpesiin, yhteisöihin, yhteisetuksiin ja yhtymiin

Ehdotettu sähköinen tiedoksiantomenettely koskee luonnollisten henkilöiden lisäksi kuolinpesiä, yhteisöjä, yhteisetuksia ja yhtymiä. Sähköinen tiedoksianto toimitettaisiin kuolinpesille, yhteisöille, yhteisetuksille ja yhtymille, jos niiden puolesta on kirjaututtu Verohallinnon sähköisen asioinnin palveluun.

Yhteisöillä, yhteisetyksillä ja yhtymillä on yleisesti korkea kyvykkyys asioida sähköisesti Verohallinnon sähköisen asioinnin palveluissa. Yhteisöille, yhteisetyksille ja yhtymille on myös säädetty velvoite sähköiseen ilmoittamiseen. Paperipostin vastaanottaminen ei todennäköisesti johdu siitä, että sähköinen tiedoksianto ei tavoita verovelvollista, vaan siitä, että paperilla saapuvan tiedoksiannon käsittely on vakiintunutta ja sähköisen tiedoksiannon käsittely vaatisi uudenlaisia menettelyitä. Verohallinto on kehittänyt sähköisen tiedoksiannon menettelyitä siten, että ilmoituksia tiedoksiannoista voidaan lähettää verolajikohtaisesti eri sähköisiin osoitteisiin. Näin verovelvollinen voi paremmin hallita verotukseen liittyviä tiedoksiantoja.

Esityksen vaikutukset rajautuisivat niihin kuolinpesiin, joilla on yritys- ja yhteisötunnus ja joiden osakkaat ovat antaneet lisäksi valtuutuksen kuolinpesän toimimiseen Suomi.fi-palvelussa. Käytännössä kyse on kuolinpesistä, jotka jatkavat kuolleen henkilön harjoittamaa elinkeinotoiminnan, metsätalouden tai maatalouden harjoittamista eli yritystoimintaa tai siihen rinnastuvaa toimintaa. Jo Suomi.fi-valtuutuksien käytön voidaan katsoa osoittavan näiden kuolinpesien kyvykkyyttä vastaanottaa sähköisiä tiedoksiantoja. Kuolinpesien mahdollisuutta asioida laajemmin sähköisesti selvitetään valtiovarainministeriön asettamassa ohjelmassa edesmenneen omaisen asioiden vaivattoman hoidon edistämiseksi (VM013:00/2024).

Muut yritysvaikutukset

Esityksellä on vaikutuksia myös postipalvelua tarjoaviin yrityksiin. Sähköisten tiedoksiantojen lisääntyessä verotusta koskevat paperikirjeet vähenisivät merkittävästi. Esityksellä on merkitystä myös niihin yrityksiin, jotka ovat tuottaneet Verohallinnolle palveluita paperipostin tulostamisessa ja kuoriin laittamisessa Verohallinnosta annetun lain (503/2010) 2 b §:n mukaisesti. Sähköisten tiedoksiantojen lisääntyminen vähentää merkittävästi paperin tulostus- ja kuoritustarpeita.

4.2.3 Tietoyhteiskunta- ja tietosuojavaikutukset

Ehdotettu tiedoksiantomenettely ei muuttaisi verotusta koskevien asiakirjojen sähköistä käsittelyä. Verotuspäätökset ja muut verotusta koskevat asiakirjat olisivat asiakkaiden saatavilla edelleen Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelussa. Menettely korostaisi Verohallinnon sähköisen asiointipalvelun merkitystä verotusta koskevien asioiden ja asiakirjojen ensisijaisena paikkana. Ehdotetun menettelyn johdosta Verohallinto lähettäisi vähemmän asiakirjoja postitse. Tällä olisi merkitystä henkilötietojen suojaamisen näkökulmasta, koska mahdollisia virheitä paperiasiakirjojen käsittelyssä tapahtuisi vähemmän.

Esityksen tietosuojavaikutuksia on kuvattu tarkemmin esityksen jaksossa 4.1.3, joka koskee henkilötietojen käsittelyä sähköisessä tiedoksiantomenettelyssä. Kyseisessä jaksossa kuvatut käsiteltävät henkilötiedot ovat välttämättömiä verotusta koskevien asiakirjojen tiedoksiannon toteuttamisessa.

4.2.4 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Verohallinnolle syntyisi suoraa taloudellista säästöä, kun Verohallinnon paperiset tiedoksiannot korvautuisivat jatkossa merkittävässä määrin sähköisellä tiedoksiannolla, joka tapahtuisi Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa. Sähköinen tiedoksiantomenettely säästäisi kuluissa noin 1,22 euroa paperilla toimitettua tiedoksiantoa kohden (vuoden 2024 hintataso). Suorien säästöjen lisäksi esityksellä hillitään julkisen hallinnon kirjepostitukseen liittyvien kustannusten kasvua. Kirjepostitukseen liittyvien kustannusten nousu aiheutuu

postituskustannuksiin liittyvistä maksukorotuksista, joiden voidaan arvioida jatkavan kasvuaan noin 10–20 prosentilla tulevinakin vuosina.

Suorien taloudellisten säästöjen toteutumiseen vaikuttaa ensinnäkin se, kuinka monella verovelvollisella tulee olemaan tukipalvelulain mukainen viestinvälityspalvelu käytössään. Toiseksi säästöjen toteutumiseen vaikuttaa se, kuinka moni Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua käyttävästä asiakkaasta tulee ilmoittamaan, että ei käytä sähköistä palvelua ja tosiasiallisesti lopettaa Verohallinnon sähköisen asiointipalvelun käytön. Palvelun käyttöaste on kuitenkin tällä hetkellä korkea ja käyttö on vakiintunutta. Ennakointi on tältä osin vaikeaa, mutta olettamana on se, että pääsääntöisesti palvelua käyttävät asiakkaat ottaisivat jatkossa tiedoksiannot vastaan sähköisesti ja pysyisivät sähköisen tiedoksiannon piirissä niin pitkään kuin heillä on kyvykyys käyttää sähköisen asioinnin palveluita.

Verotusasiakirjojen sähköisen tiedoksiannon lisääntymisestä syntyviä säästöjä vähentäisivät jonkin verran kustannukset, jotka syntyvät tiedoksiantoa koskevan ilmoituksen lähettämisestä tekstiviestinä. Tekstiviestin kustannukset ovat tällä hetkellä 0,04 euroa viestiltä. Kustannusten määrä olisi riippuvainen siitä, kuinka moni sähköisen tiedoksiannon piiriin tulevista velvollisista valitsee ilmoitustavaksi tekstiviestin.

Lainvalmistelun lähtökohtana on ollut, että sähköisen tiedoksiannon laajentamisella tavoitellaan noin 10 miljoonan euron vuotuisia säästöjä Verohallinnon toimintamenoihin. Arvio kustannussäästöjen määrästä on kokonaisuus, joka sisältää sekä sähköisen tiedoksiannon yleissääntelyn että tässä esityksessä ehdotetun erityissääntelyn vaikutukset sähköisen tiedoksiannon lisääntymiseen. Arviossa ovat mukana paitsi luonnollisille henkilöille, myös yhteisöille, yhteisetuoksille ja yhtymille tapahtuvat sähköiset tiedoksiannot. Tämän esityksen ja yleissääntelyn osuuksia säästöjen yhteismäärästä ei ole mahdollista erotella. Sellaisten henkilöiden määrää on vaikea arvioida, jotka käyttävät hyväkseen mahdollisuutta jättäytyä yleissääntelyn sähköisen tiedoksiannon ulkopuolelle, mutta jotka käyttävät OmaVeroa ja tulevat siten sähköisen tiedoksiannon piiriin veroasioissa. Voidaan kuitenkin olettaa, että sellaisia henkilöitä voi olla merkittävässä määrin, jotka käyttävät tottuneesti OmaVeroa ja jotka haluaisivat veropostinsa sähköisesti, mutta jotka eivät halua kaikkea viranomaisilta tulevaa postia sähköisesti.

Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelua on esimerkiksi vuonna 2024 käyttänyt noin 3,5 miljoonaa henkilöä. Nykyisen sähköisen tiedoksiannon piirissä oli vuonna 2024 noin 1,5 miljoonaa henkilöä. Jos esityksen mukaisella menettelyllä kaikki Verohallinnon sähköisen asiointipalvelun käyttäjät olisivat sähköisessä tiedoksiantomenettelyssä, paperipostilla toimitettavat tiedoksiannot vähenisivät noin 2 miljoonan verovelvollisen osalta. Esimerkiksi 2 miljoonan paperitiedoksiannon väheneminen säästäisi noin 2,4 miljoonaa euroa kaikille verovelvollisille luonnollisille henkilöille tiedoksi annettavien esitetytjen veroilmoitusten ja vuoden lopussa toimitettavien verokorttien postituskustannuksia.

Sähköisen tiedoksiannon lisääminen verokortin ja esitetytjen veroilmoituksen osalta kattaisi noin puolet edellä mainitusta säästötavoitteesta. Loput säästötavoitteista voitaisiin saavuttaa, jos myös muut tiedoksiannot tapahtuisivat sähköisesti vähintään 65 prosentille verovelvollisista. Jos nykyiset Verohallinnon sähköisen asiointipalvelun käyttäjät olisivat sähköisen tiedoksiannon piirissä, se kattaisi noin 65 prosenttia verovelvollisista luonnollisista henkilöistä. Tavoitteena on lisätä Verohallinnon sähköisen asiointipalvelun käyttöä viestinnän keinoin. Verotukseen liittyviä päätöksiä ja muita asiakirjoja annettaisiin tiedoksi sähköisesti tässä esityksessä ehdotettujen erityissäännösten lisäksi myös ehdotettujen sähköistä tiedoksiantoa koskevien yleissäännösten mukaisessa menettelyssä. Edellä mainitun kokonaissäästön arvioidaan muodostuvan näiden menettelyjen käyttöönoton yhteisvaikutuksena.

Lakimuutoksesta syntyvien suorien säästöjen määrä tulee riippumaan siitä, kuinka monella henkilöllä on Suomi.fi-viestinvälityspalvelu käytössä lain voimaantullessa. Esityksen valmistelun aikana Suomi.fi-viestien käyttäjämäärä on kasvanut paljolti Digi- ja viestintäviraston toteuttaman markkinointikampanjan myötä. Käyttäjien määrä on lisääntynyt noin puolella miljoonalla vuoden 2025 elokuun loppuun mennessä ja yleislainsäädännön valmistelun yhteydessä on arvioitu, että käyttäjiä voisi olla lainsäädännön voimaantullessa vähintään 2,0 miljoonaa ja enintään 2,5 miljoonaa. Myös Verohallinto voisi tällöin saavuttaa osan säästötavoitteestaan lakimuutoksesta riippumatta ja suoraan lakimuutoksista johtuvat säästöt voivat myös jäädä edellä mainittua 10 miljoonaa euroa pienemmiksi. Suomi.fi-viestien käyttäjämäärän kasvun johdosta säästöjä voisi myös realisoitua osaksi jo vuoden 2025 aikana, kun vuoden 2026 perusverokorteista ennakoitua suurempi osa voitaisiin toimittaa verovelvollisille sähköisesti. Verohallinnolle koituvien pysyväisluontoisten säästöjen luotettava arvioiminen on kuitenkin edelleenkin hyvin vaikeaa, koska ei voida tietää, kuinka moni verovelvollinen tulee jatkossa irtautumaan sähköisestä tiedoksiantomenettelystä.

Verohallinto voisi jatkossa yhä useammin hyödyntää sähköistä tiedoksiantotapaa postitse toteutettavan menettelyn sijaan, millä arvioidaan olevan toimintaa tehostavia vaikutuksia. Esimerkiksi virheellisten osoitetietojen vuoksi palautuvan kirjepostin määrä on Verohallinnossa merkittävä, mikä on aiheuttanut paljon selvittelytyötä. Sähköisten tiedoksiantojen kohdalla vastaavan selvitystyön määrän arvioidaan olevan vähäisempi. Sähköisten tiedoksiantojen hyödyntämisen paperikirjeiden sijaan arvioidaan myös vähentävän viiveisiin liittyviä asiakasyhteydenottoja. Toisaalta myös sähköisiin tiedoksiintoihin voi liittyä hallinnon asiakkaan tavoittamiseen liittyviä haasteita, josta voi seurata selvittelytyötä Verohallinnolle.

Myös viranomaisten hallinnollisen taakan sähköisessä tiedoksiantomenettelyssä arvioidaan keventyvän, kun jatkossa sähköisen tiedoksiannon hyödyntäminen ei enää useimmissa tapauksissa edellyttäisi asianosaisen suostumuksen hankkimista.

Tässä esityksessä ja yleissääntelyä koskevassa esityksessä ehdotettujen sähköisen tiedoksiantomenettelyjen muutosten toteuttamisesta Verohallinnon tietojärjestelmään ja sähköiseen asiointipalveluun arvioidaan aiheutuvan investointimenoja ja vuotuisia ylläpitokustannuksia, jotka arvioidaan määrältään vähäisiksi. Sähköisen tiedoksiantomenettelyn muutosten arvioidaan lisäävän Verohallinnon asiakaspalvelu- ja neuvontatyötä, mistä aiheutuu vähäisiä kustannuksia erityisesti siirtymävaiheessa. Työmäärän lisäyksen arvioidaan olevan suurimmillaan uuden menettelyn käyttöönottovaiheessa alkuvuodesta 2026. Muutokset edellyttävät myös Verohallinnon ohjeistusta ja virkailijoiden kouluttamista.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

5.1.1 Sähköisen tiedoksiannon jättäminen nykytilan varaan

Sähköistä tiedoksiantoa koskevan sääntelyn jättäminen verotuksen nykyisen erityissääntelyn varaan tarkoittaisi sitä, että veroasioissa sähköisen tiedoksiannon käyttäminen perustuisi jatkossakin verovelvollisen antamaan suostumukseen. Tällöin ei voitaisi saavuttaa sähköisen asioinnin laajentamiselle asetettuja tavoitteita. Sähköisen tiedoksiannon yleissääntelyä koskevassa esityksessä ehdotetaan lisäksi luovuttavaksi nykyisestä menettelystä, jossa luonnolliset henkilöt antavat suostumuksensa sähköiseen tiedoksiintoon sähköisen asioinnin tukipalvelussa (Suomi.fi). Tällöin veroasioita varten luonnollisten henkilöiden antamien

suostumusten hallinnointi tulisi järjestää uudella tavoin. Tätä ei voitaisi pitää tarkoituksenmukaisena.

5.1.2 Sähköisen tiedoksiannon jättäminen ehdotetun yleislainsäädännön varaan

Valmistelun aikana on arvioitu mallia, jossa verotuksen nykyinen sähköistä tiedoksiantoa koskeva erityissääntely kumottaisiin ja myös veroasioissa sovellettaisiin suoraan sähköisen tiedoksiannon yleissääntelyä koskevassa esityksessä ehdotettua sääntelyä. Ehdotettu asiointilain 19 § mahdollistaisi verotusta koskevien päätösten ja muiden asiakirjojen sähköisen tiedoksiannon OmaVero-palvelussa sekä Suomi.fi-viestinvälityspalvelun käyttäjille että niille verovelvollisille, jotka eivät käytä viestinvälityspalvelua. Käytännössä sähköisen tiedoksiannon ulottaminen myös muihin kuin viestinvälityspalvelun käyttäjiin edellyttäisi kuitenkin yleissääntelyä täsmentävää erityissääntelyä. Pelkkää yleissääntelyä soveltamalla sähköinen tiedoksianto tosiasiallisesti rajoittuisi siten ainoastaan Suomi.fi-viestinvälityspalvelua käyttäviin verovelvollisiin.

Samaan lopputulokseen päädyttäisiin myös mallissa, jossa muutettaisiin verotusta koskevaa erityisäännöstä siten, että suostumusedellytys poistettaisiin ja säädettäisiin, että tiedoksiannot toimitettaisiin sähköisesti niille verovelvollisille, joilla on Suomi.fi-viestinvälityspalvelu käytössä. Sähköisen tiedoksiantomenettelyn piirissä olisivat tällöin vain luonnolliset henkilöt ja vähäinen määrä yrityksiä, kun taas valtaosa yhteisöistä, yhteisetuuksista, yhtymistä ja kuolinpesistä jäisi sen ulkopuolelle. Tätä vaihtoehtoa ei voida pitää perusteltuna, koska sen avulla ei saavutettaisi sähköisen asiointin laajentamiselle asetettuja tavoitteita. Sähköisen tiedoksiantomenettelyn ulkopuolelle rajautuisi sellaisia verovelvollisryhmiä, joilla on oletusarvoisesti hyvät valmiudet ottaa tiedoksiannot vastaan sähköisesti.

5.1.3 Erityissääntelyn rajoittaminen muihin kuin luonnollisiin henkilöihin

Esityksen valmistelun aikana on myös arvioitu mallia, jossa luonnollisiin henkilöihin sovellettava tiedoksiantomenettely jätettäisiin yleissääntelyn varaan ja verotuksen erityissääntely koskisi vain muille verovelvollisryhmille tapahtuvia tiedoksiantoja. Tämä ratkaisutapa tarkoittaisi sitä, että verotuksen tiedoksiantomenettelyt poikkeaisivat merkittävästi eri verovelvollisryhmillä, vaikka päätöksiä ja muita asiakirjoja käsitellään OmaVero-palvelussa samalla tavalla. Tällaista epäyhtenäisyyttä ei voida pitää tarkoituksenmukaisena, vaan tavoitteena tulisi olla mahdollisimman yksinkertaiset ja yhtenäiset menettelyt veroasioissa. Tällä vaihtoehdolla ei myöskään saavutettaisi sähköisen tiedoksiannon laajentamiselle asetettuja säästötavoitteita. Koska yleissääntely käytännössä jättää sähköisten tiedoksiantojen vastaanottamisen henkilön oman tahdon varaan, sähköisen tiedoksiantomenettelyn ulkopuolelle jäisi todennäköisesti suuri määrä luonnollisia henkilöitä, jotka ovat päättäneet lopettaa Suomi.fi-viestinvälitystilin käytön, mutta jotka käyttämällä OmaVero-palvelua ovat osoittaneet kyvykkyytensä myös vastaanottaa verotusta koskevat tiedoksiannot sähköisesti.

5.2 Ulkomaiden lainsäädäntö ja muut ulkomailla käytetyt keinot

Valmistelun aikana ei ole erikseen selvitelty verotuspäätösten tiedoksiantomenettelyjä muissa maissa. Sähköisen tiedoksiannon yleissääntelyä koskevassa esityksessä (HE 124/2025 vp) on tarkasteltu viranomaisten lähettämien asiakirjojen sähköistä tiedoksiantoa Ruotsissa, Norjassa, Tanskassa ja Virossa. Tavanomaista on, että sähköinen tiedoksianto on mahdollista kattavasti erilaisissa hallintoasioissa. Sähköinen tiedoksianto voi olla mahdollinen joko asianosaisen suostumuksella (Ruotsi ja Norja) tai ilman asianosaisen suostumusta (Tanska).

6 Lausuntopalaute

6.1 Yleistä

Lausunnon esitysluonnoksesta antoivat: oikeusministeriö, Digi- ja väestötietovirasto, eduskunnan apulaisoikeusasiamies, Kansaneläkelaitos, Kirkkohallitus, valtioneuvoston oikeuskansleri, Verohallinto, Akava ry, Elinkeinoelämän keskusliitto ry, Eläkeläisliittojen etujärjestö Eetu ry, Keskuskauppakamari ry, Kuuloliitto ry, Lapsiasiavaltuutettu, Mikro- ja yksinyrittäjät ry, Näkövammaisten Liitto ry, Posti Group Oyj, Saamelaiskäräjät, SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry, Suomen Kuurosokeat ry, Suomen Yrittäjät ry, Svenska Finlands Folkting, Vanhusasiavaltuutettu, Vammaisfoorumi ry, Veronmaksajain Keskusliitto ry ja Yhdenvertaisuusvaltuutettu. Lisäksi Ahvenanmaan maakunnan hallitus ilmoitti, että sillä ei ole asiassa lausuttavaa. Saaduista lausunnoista on laadittu lausuntoyhteenveto, joka löytyy valtioneuvoston hankesivustolta osoitteesta valtioneuvosto.fi/hankkeet tunnuksella VM002:00/2025.

Useassa lausunnossa kiinnitettiin huomiota sähköisen tiedoksiannon yleissääntelyn ja nyt ehdotettavan erityissääntelyn väliseen suhteeseen. Yleissääntelyn ja erityissääntelyn suhdetta pidettiin lausunnoissa vaikeasti hahmotettavana. Myös yleissääntelyn ja erityissääntelyn erilaisia ratkaisuja sähköisen tiedoksiannon uudelleen aktivoimiselle pidettiin ongelmallisina. Osassa launtonja katsottiin, että viranomaistiedoksiantojen sähköisyyden pitäisi jatkossakin perustua suostumukseen. Osassa launtonja esitystä pidettiin myös tietyiltä osin ongelmallisena oikeusturvan kannalta. Sähköisen tiedoksiantoa pidettiin ongelmallisena esimerkiksi tilanteissa, joissa aiemmin sähköiseen asiointiin kykenevä henkilö on menettänyt toimintakykynsä. Saavutettavuuden varmistamista ja riittävän digituen tarjolla olemista edellytettiin myös launtonnoissa. Yllä mainittuja seikkoja koskevaa launtontopalautetta on selostettu jäljempänä tarkemmin.

Oikeusministeriö nosti launtonnossaan esiin ehdotetun säännöksen, jonka mukaan sähköinen tiedoksiannon pätevyuden kannalta merkityksellistä olisi asiakirjan tallentaminen OmaVeroon. Oikeusministeriön mukaan esityksen perusteluissa ei kuitenkaan ole käsitelty sitä, miten tässä tapauksessa voidaan varmistua siitä, että tiedoksianto tulee tehokkaasti henkilön tietoon, kun heräteilmoituksen lähettäminen ei ole tiedoksiannon pätevyuden edellytyksenä. Oikeusministeriö piti haasteellisena erityislainsäädännön kehitystä, jossa tiedoksiannon vastaanottajan tulisi seurata useita eri viranomaisten palveluita sinne saapuvien sähköisten tiedoksiantojen varalta ilman, että palveluista lähetetään ilmoitusta asiointipalveluun saapuneesta sähköisestä tiedoksiannosta. Myös eduskunnan apulaisoikeusasiamies kiinnitti huomiota sähköisen tiedoksiannon tiedoksisaantitapaan. Apulaisoikeusasiamies piti epävarmana, että ehdotettu sähköisen tiedoksiannon pätevyyttä koskeva sääntelytapa täyttäisi perustuslakivaliokunnan käytännössä esiin tuodut oikeusturvaa ja tiedoksiannon tehokkuutta koskevat vaatimukset, jos heräteviestin lähettäminen ei enää olisi tiedoksiannon pätevyuden oikeudellinen edellytys. Launtonn mukaan hallinnon asiakkaan näkökulmasta ilmoitusten lähettämällä tulisi olla yhdenmukaiset oikeusvaikutukset riippumatta siitä, mikä viranomaisen kulloinkin tällaisen ilmoituksen lähettää. Mahdollisuutta saada heräteviesti tekstiviestinä pidettiin kuitenkin useammassa launtonnossa myönteisenä.

Lapsiasiavaltuutettu katsoi launtonnossaan, että lapsivaikutusten arviointia tulisi täydentää esityksessä. Lapsiasiavaltuutetun mukaan lapsivaikutusten arvioinnissa tulisi arvioida esimerkiksi sitä, miten ehdotukset vaikuttavat alaikäisten kykyyn ja mahdollisuuksiin hoitaa itsenäisesti veroasioitaan, kuinka moni alaikäinen tulisi ehdotetun menettelyn piiriin ja toisaalta mahdollisesti luopuisi sähköisestä tiedoksiannosta tai ei ylipäätään haluaisi sen piiriin. YK:n lapsen oikeuksien yleissopimuksen 12 artiklassa, jossa säädetään lapsen näkemysten

selvittämisestä ja huomioonottamisesta iän ja kehitystason mukaisesti, lähdetään siitä, että ikä yksin ei ratkaise lapsen näkemysten merkitystä.

Oikeusministeriö toi lausunnossaan esiin tarpeen täydentää esityksen tietosuojaa koskevia perusteluja. Useassa lausunnossa oli myös viitattu lainsäädännön arviointineuvoston sähköisen tiedoksiannon yleissääntelyä koskevasta esitysluonnoksesta antamaan lausuntoon ja siinä esitetyistä huomioista.

Verohallinto totesi lausunnossaan, että ehdotetut erityissäännökset ovat välttämättömiä digitalisaation edistämiseksi ja Verohallinnolle asetettujen toimintamenojen säästöjen saavuttamiseksi. Lisäksi Verohallinto esitti, että ehdotettua sääntelyä täsmennettäisiin kuolinpesien osalta.

6.2 Lausuntopalautteessa esiin tulleita näkökohtia

6.2.1 Sähköisen tiedoksiannon perustuminen suostumukseen

Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen, Veronmaksajain keskusliitto ry:n ja eräiden muiden tahojen lausunnossa katsottiin, että luonnollisten henkilöiden osalta sähköisen tiedoksiannon pitäisi jatkossakin perustua suostumukseen. Osassa lausunnoissa katsottiin myös, että paluun sähköiseen tiedoksiantoon sen jälkeen, kun verovelvollinen on ilmoittanut, että ei käytä OmaVeroa, pitäisi perustua suostumukseen. Suomen Yrittäjät ry ehdottaa lausunnossaan, että sähköinen tiedoksianto rajattaisiin ensi vaiheessa vain eräisiin massaluonteisiin asiakirjoihin, kuten ennakkoperintää koskeviin päätöksiin, verokortteihin tai esitetyttyihin veroilmoituksiin.

6.2.2 Yleissääntelyn ja erityissääntelyn suhde

Sähköisen tiedoksiannon yleissääntelyn ja nyt ehdotetun Verohallintoa koskevan erityissääntelyn välistä suhdetta pidettiin useissa lausunnoissa hallinnon asiakkaan näkökulmasta vaikeasti hahmotettavana kokonaisuutena. Esimerkiksi oikeuskanslerin lausunnossa sääntelykokonaisuuden katsottiin muodostuvan monimutkaiseksi siksi, että Verohallinnon asiakkaat tulisivat jatkossa sähköisen tiedoksiannon piiriin kahta kautta. Myös sähköisestä tiedoksiannosta kieltäytymistä ja sähköiseen tiedoksiantoon palaamista koskevien säännösten eroavaisuuksia pidettiin vaikeasti hahmotettavina. Veronmaksajain Keskusliitto ehdotti esitysluonnosta muokattavan siten, että sähköisestä tiedoksiannosta kieltäytymiseen riittäisi yksi ilmoitus yhtä viranomaiskanavaa pitkin.

Eduskunnan apulaisoikeusasiamies puolestaan katsoi, että yleissääntelyn ja erityissääntelyn perusratkaisujen erilaisuus on vaikeaselkoisena omiaan vaarantamaan verovelvollisen oikeuksien toteutumisen. Lisäksi apulaisoikeusasiamiehen mukaan ehdotuksesta ei säännösperusteisesti käy ilmi, onko valmisteilla oleva asiointilain sääntely tarkoitus poissulkea kokonaan vai tulisiko se joltakin osin sovellettavaksi.

Apulaisoikeusasiamies totesi myös lausunnossaan, että yleislainsäädännöstä poikkeavalle erityislainsäädännölle tulee olla erityiset, painavat perusteet, eikä perusoikeuksiin ja oikeusturvaan liittyviä ongelmia voi hyväksyttävästi perustella hallinnon tehokkuudella. Oikeusministeriön näkemyksen mukaan ehdotettu erityissääntely olisi osittain päällekkäistä ehdotetun yleissääntelyn kanssa.

6.2.3 Digiasiointiin kyvyttömien tarpeiden huomioon ottaminen

Useassa lausunnossa kannettiin huolta, miten erilaisten ihmisten tosiasialliset mahdollisuudet käyttää palveluita ja vastaanottaa tiedoksiantoja otetaan esitetyssä sääntelyssä huomioon ja miten yhdenvertaisuuden sekä hyvän hallinnon periaatteiden toteutuminen turvataan. Vanhusasiavaltuutettu piti välttämättömänä huolehtia siitä, että vaihtoehtoisia asiointi- ja viestintäkanavia on tarjolla heille, jotka ei käytä digipalveluita tai jotka eivät kykene itsenäisesti digitaaliseen asiointiin.

Useampi lausunnonantaja viittasi myös lainsäädännön arviointineuvoston sähköisen tiedoksiannon yleissääntelyä koskevaan esitykseen antamaan lausuntoon³. Arviointineuvosto katsoi mainitussa lausunnossa muun ohessa, että esityksessä tulee kuvata, millaisia vaikutuksia esimerkiksi oikeusturvaan on sillä, jos sujuvasti sähköistä asiointia käyttävä henkilö sairastuu tai vammautuu siten, että henkilö ei jatkossa ole toimintakykyinen käyttämään vahvaa tunnistautumista ja sähköisiä asiointipalveluja. Arviointineuvoston mukaan esityksen yhdenvertaisuusvaikutuksia tulee tarkentaa ottaen huomioon saavutettavuusvaikutukset. Lausunnon mukaan tulisi myös arvioida, mitä riskejä ehdotukseen liittyy erilaisten ihmisten kannalta, jos esimerkiksi sähköisen tiedoksiannon peruuttaminen ei onnistukaan tai henkilö ei ymmärrä Suomi.fi-tunnistustapahtuman laajempia vaikutuksia. Tämän esityksen lausuntopalautteessa toivottiin, että arviointineuvoston esiin nostamia näkökohtia tarkasteltaisiin myös nyt käsillä olevassa esityksessä.

Useassa lausunnossa tuotiin esiin, että digiasiointia voidaan hoitaa yhdessä esimerkiksi omaisen tai avustajan kanssa. Tällainen avusteinen digiasiointi voi olla joko kertaluonteista tai jatkuvaa. Avusteinen kirjautuminen ei kuitenkaan kerro mitään verovelvollisen omasta asiointikyvystä. Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry ja Veronmaksajain keskusliitto huomauttivat lausunnoissaan, että verovelvollisten toimintakyvyssä voi myös tapahtua muutoksia. Siksi Verohallinnon järjestelmien tulisi jatkossa pystyä reagoimaan siihen, jos OmaVeron ei ilmeisestä asiointitarpeesta huolimatta ole pitkään aikaan kirjaututtu. Suomen Yrittäjät ry totesi lausunnoissaan, että luonnoksessa ei ole käsitelty sitä, millaisia riskejä voi liittyä siihen, että rajallisesti digikyvykäs joutuu pyytämään sähköiseen asiointiinsa apua.

Eduskunnan apulaisoikeusasiamies katsoi, että hyvän hallinnon toteuttaminen edellyttää, että sääntelyn lähtökohtana on veroviranomaisen velvollisuus antaa asiakirja tiedoksi. Verovelvolliselle ei voi asettaa velvollisuutta pyytää Verohallinnolta häntä mahdollisesti koskevia päätöksiä ja muita asiakirjoja, joiden olemassaolosta hän ei mahdollisesti ole lainkaan tietoinen.

6.2.4 Saavutettavuuden ja digituen varmistaminen

Useassa lausunnossa (esimerkiksi Yhdenvertaisuusvaltuutettu, Vammaisfoorumi ry ja Näkövammaisten liitto ry) pidettiin sähköisen asioinnin lisäämistä myönteisenä ja yhdenvertaisuutta vahvistavana, mikäli saavutettavuus huomioidaan riittävän laajasti ja se aidosti toteutuu asioinnin eri vaiheissa. Toisaalta esimerkiksi Yhdenvertaisuusvaltuutettu totesi, että digitaaliset palvelut ja sovellukset eivät kuitenkaan ole saavutettavissa kaikille. Vaikka palvelumuotoilulla pystytään toteuttamaan ja huomioimaan käyttäjien monimuotoisia tarpeita,

³ [Lainsäädännön arviointineuvoston lausunto valtiovarainministeriölle hallituksen esityksen luonnoksesta sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskevaksi lainsäädännöksi](#) (1.7.2025, VN/13867/2025-VNK-3).

tulee samalla ottaa huomioon se, että kaikki eivät tulevaisuudessakaan pysty käyttämään digitaalisia sovelluksia tai asioimaan sähköisesti.

Useammassa lausunnossa pidettiin tärkeänä varmistaa, että tiedoksi annettavat asiakirjat ovat aidosti saavutettavia kaikille käyttäjille, myös apuvälineitä käyttäville. Vammaisfoorumin ja Näkövammaisten liiton mukaan tämä edellyttää järjestelmällistä laadunhallintaa, saavutettavuustarkistuksia sekä saavutettavuuden huomioimista osana Verohallinnon viestinnän laatukriteereitä. Näkövammaisten liitto totesi myös lausunnossaan, että sähköisesti luettava asiakirja voi olla joillekin saavutettavampi vaihtoehto kuin paperiposti. Jos saavutettavuutta ei huomioida, sähköinen tiedoksianto voi kuitenkin muodostaa esteen vammaisten henkilöiden oikeuksien toteutumiselle. Lisäksi oikeuskansleri sekä eräät muut lausunnonantajat katsoivat, että esityksen perusteluja tulisi täydentää arviolla yhteensopivuudesta YK:n vammaisyleissopimuksen vaatimusten kanssa.

Useassa lausunnossaan kiinnitettiin huomiota siihen, että viestintään ja neuvontaan on panostettava. Lausunnoissa nähtiin, että esitykseen sisältyy kansalaisille vaikeasti hahmotettavia muutoksia, minkä vuoksi muutoksista viestimiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota ja varattava resursseja. Myös digitukea on oltava tarjolla ja siihen on oltava riittävät resurssit. SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry totesi muun ohessa lausunnossaan, että jos suostumusta ei enää edellytetä, on varmistettava, että asiaa koskeva, ymmärrettävä viestintä todella tavoittaa eri väestöryhmät.

Vanhusasiavaltuutetun lausunnon mukaan digitalisaation avulla puolestaan pystytään merkittävästi edistämään myös ikääntyvien ihmisten yhdenvertaisuutta esimerkiksi tuottamalla asuinpaikasta riippumattomia palveluita. Digitaidot vahvistavat mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa. Vanhusasiavaltuutettu piti tärkeänä sitä, että tukea digitaalisten taitojen elinikäiseen oppimiseen ja ylläpitämiseen tulee taata kaikille sitä tarvitseville elämänkulun loppuun asti.

6.2.5 Kielelliset oikeudet

Saamelaiskäräjien näkemyksen mukaan esityksestä tulisi käydä ilmi, että saamen kielilain velvoitteita sovelletaan sähköiseen asiointiin, eikä Verohallinto ole täyttänyt kielilain asettamia velvollisuuksia. Saamelaiskäräjät on toistuvasti huomauttanut eri saamen kielilain soveltamisalaan kuuluvia viranomaisia sähköisten palveluiden puutteesta. Lausunnossa todetaan, että koska saamen kielilain velvoitteet näyttävät olevan viranomaisille epäselviä, olisi erityisen tärkeää, että lainvalmisteluteksteissä asia ilmaistaisiin selkeästi ja lain esittelytekstiin kirjataan selkeämmin, että Verohallinnon tulee saattaa OmaVero-järjestelmä saamen kielelle, jotta saamelaisille perustuslaissa ja saamen kielilaissa turvatut oikeudet toteutuisivat. Myös Yhdenvertaisuusvaltuutettu katsoi lausunnossaan, että jatkovalmistelussa on pyrittävä ratkaisemaan, miten ja millä aikataululla OmaVero-palvelu saatetaan saamea asiointikielensä käyttävien henkilöiden käytettäväksi yhdenvertaisesti.

6.2.6 Sähköinen tiedoksianto yritystoiminnassa

Digi- ja väestötietoviraston näkemyksen mukaan oikeushenkilöiden sähköistä asiointia edistävä lainsäädäntö on tervetullutta myös vireillä olevan luonnollisten henkilöiden sähköistä viranomaistiedoksiantoa koskevan yleislainsäädännön uudistuksen kontekstissa. Lisäksi oikeusministeriö totesi lausunnossaan, että vaikka yleislainsäädäntöä koskevien lakimuutosehdotusten mukaan Suomi.fi-viestit-tili luotaisiin viranomaisaloitteisesti sähköisen Suomi.fi-tunnistuksen käytön perusteella ainoastaan luonnollisille henkilöille, niin esimerkiksi oikeushenkilöt voisivat kuitenkin ottaa tilin käyttöön pyynnöstä.

Suomen Yrittäjät katsoi lausunnossaan, että esityksen jatkovalmistelussa tulisi ottaa huomioon, että yhteisön ja valtuutetun välisen toimeksiantosopimuksen laajuus voi vaihdella. Jatkovalmistelussa tulisi kiinnittää huomiota yritystoiminnan erityistilanteisiin, kuten yhtiön laillisen edustajan tai valtuuttaman tahon vaihtumiseen.

Mikro- ja yksinyrittäjät ry katsoi lausunnossaan, että verotuksen sähköisen tiedoksiantomenettelyn tulisi kaikkien yritysmuotojen kohdalla edellyttää verovelvollisen tai tämän laillisen edustajan kirjautumista OmaVeroon taikka nimenomaista valtuutusta verotusta koskevien tiedoksiantojen vastaanottamiseen. Mikro- ja yksinyrittäjät ry:n näkemyksen mukaan esityksen jatkovalmistelussa on pohdittava yritystoiminnan muutostilanteiden sekä pienimuotoisen yritystoiminnan erityispiirteitä sähköisen tiedoksiantomenettelyn käyttämiseen.

Oikeusministeriö ja Suomen Yrittäjät kiinnittivät lausunnoissaan huomiota veronkantolain 70 §:n mukaisen yhteenvedon tiedoksiantoon. Lausuntojen mukaan veronkantolain yhteenvedon tiedoksiantoa koskeva 71 § yhdessä verotusmenettelylain 26 c §:ään ehdotettujen muutosten kanssa saattaisi johtaa tilanteeseen, jossa vastaanottaja ei saa tosiasiasa asiakirjaa tiedokseen, jos verovelvollinen ei asioi OmaVerossa eikä ole ilmoittanut sähköistä osoitetta.

Elinkeinoelämän keskusliitto ry:n näkemyksen mukaan Verohallinnon tulee myös jatkossa käyttää oikeuttaan toimittaa tiedoksianto tilanteen mukaan muulla tavoin kuin toimittamalla asiakirja sähköiseen asiointipalveluun. Näin on asianmukaista toimia esimerkiksi erittäin suuren verointressin veroriidoissa ja -tarkastuksissa. Niissä asiakasyritys myös usein käyttää asiamiestä ja Verohallinnolle on ilmoitettu erillinen prosessiosoite. Erillinen menettely on samoin tarpeen pörssiyritysten veroasioissa, joihin liittyy sisäpiirin tietoa.

6.3 Lausuntopalautteen huomioon ottaminen jatkovalmistelussa

6.3.1 Esityksen lähtökohdista ja suhteesta yleissääntelyyn

Esityksen keskeisenä tavoitteena on varmistaa, että kaikille sähköiseen asiointiin kyvykkäille verovelvollisille voitaisiin antaa päätökset ja asiakirjat tiedoksi sähköisesti verotusta koskevissa asioissa. Nyt ehdotettavan sääntelyn piirissä olisivat ne verovelvolliset, jotka ovat osoittaneet kyvykkyytensä käyttäen Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua, OmaVeroa, kirjautumalla juuri tähän palveluun. Ehdotettu sääntely täydentäisi ja täsmentäisi sähköisen tiedoksiannon yleissääntelyä. Aina kun verovelvollinen olisi yleissääntelyn perusteella viranomaisten sähköisen tiedoksiannon piirissä Suomi.fi-viestinvälityspalvelun käytön perusteella, myös Verohallinnon asiakirjat annettaisiin hänelle tiedoksi sähköisesti.

Esityksen tavoitteita ei kuitenkaan voida saavuttaa, jos sähköinen tiedoksianto rajoittuu pelkästään viestinvälityspalvelun käyttäjiin. Yleissääntelyä koskevassa esityksessä ehdotettu asiointilain 19 § mahdollistaisi viranomaisten sähköisen tiedoksiannon myös muille kuin viestinvälityspalvelun käyttäjille. Verohallinnon päätösten ja muiden asiakirjojen sähköinen tiedoksianto muille verovelvollisille kuin viestinvälityspalvelun käyttäjille olisi siten lähtökohtaisesti yleissääntelyn mukaista. Yleissääntelyn rinnalle on kuitenkin tarpeen säätää täsmentävää ja täydentävää erityissääntelyä siitä, miten ja kenelle verotusta koskevat päätökset ja asiakirjat voidaan antaa sähköisesti tiedoksi. Erityissääntely on myös tarpeen verovelvollisen oikeusturvan takaamiseksi.

Verotusta koskeva erityissääntely kohdistuisi ensinnäkin käytännössä niihin luonnollisiin henkilöihin, jotka käyttävät OmaVeroa, mutta jotka ovat käyttäneet tukipalvelulain mukaista mahdollisuutta sulkea Suomi.fi-viestinvälityspalvelutili eli jättäytyä yleisesti sähköisen tiedoksiannon ulkopuolelle viranomaisten tiedoksiannoissa. Tässä ehdotuksessa ehdotettavan

erityissääntelyn perusteella Verohallinnon asiakirjojen tiedoksianto tapahtuisi kuitenkin myös tällöin sähköisesti, vaikka muiden viranomaisten tiedoksianto tapahtuisi postitse.

Yleissääntelyn mukainen, Suomi.fi-viestinvälityspalvelun käyttöön perustuva, sähköinen tiedoksianto koskisi kaikkien niiden viranomaisten tiedoksiantoja, jotka ylipäättään antavat asiakirjoja tiedoksi sähköisesti. Henkilö voi olla kyvykäs tai halukas ottamaan vastaan asiakirjoja tiedoksi sähköisesti Verohallinnolta, vaikka hänellä ei olisi kykyä tai halua ottaa vastaan asiakirjoja tiedoksi sähköisesti kaikilta viranomaisilta. Verohallinnon sähköinen asiointipalvelu OmaVero on tuttu palvelu monille ja kynnys asioida sähköisesti veroasioissa voi olla matalampi kuin sellaisissa viranomaispalveluissa, joita käytetään vain satunnaisesti tai ei lainkaan. Toiseksi erityissääntely kohdistuisi yhteisöihin, yhtymiin ja yhteisetuuksiin, joille ei avata yleissääntelyn mukaan viranomaisaloitteisesti Suomi.fi-viestinvälityspalvelutiliä ja jotka eivät siten tule tätä kautta sähköisen tiedoksiannon piiriin.

Sähköisen tiedoksiannon yleissääntelyn ja Verohallintoa koskevan erityissääntelyn lähtökohdat eroavat toisistaan. Yleissääntelyssä sähköisen tiedoksiannon perustuu pohjimmiltaan vapaaehtoisuuteen, koska henkilö voi halutessaan ilmoittaa irtautuvansa sähköisestä tiedoksiantomenettelystä päättämällä Suomi.fi-viestien käyttämisen sulkemalla viestinvälityspalvelutilin. Tilannetta ei muuta toiseksi se, että kuuden kuukauden määräajan jälkeen henkilö palautuu viranomaisaloitteisesti Suomi.fi-viestien käyttäjäksi, jos hän kirjautuu viranomaispalveluun Suomi.fi-tunnistusta käyttäen. Henkilöllä on tällöin mahdollisuus aina uudestaan ilmoittaa Suomi.fi-viestien käyttämisen päättämisestä.

Erityissääntelyssä lähtökohtana puolestaan on se, että OmaVeroa käyttävät verovelvolliset ovat sähköisen tiedoksiannon piirissä ilman valinnanvapautta. Oikeusturvan takaamiseksi verovelvollisen on kuitenkin mahdollista ilmoittaa, että hän ei käytä jatkossa OmaVeroa, jolloin hänelle lähetetään tiedoksiannot postitse, jos hänellä ei ole käytössään tukipalvelulaissa tarkoitettua viestinvälityspalvelua. Jos verovelvollinen, jolla ei ole viestinvälityspalvelua käytössään, ilmoituksensa jälkeen kuitenkin kirjautuu uudelleen OmaVeroon, siirtyy hän välittömästi jälleen sähköisen tiedoksiannon piiriin. Tässä ilmoituksessa ei siten lähtökohtaisesti ole kysymys siitä, että verovelvollinen voisi halutessaan pysyä paperisen tiedoksiannon piiristä, mutta silti jatkaa OmaVeron käyttämistä. Tältä osin tässä esityksessä ehdotettava erityissääntely poikkeaa olennaisesti ehdotetusta viestinvälityspalvelua koskevasta yleissääntelystä.

Mahdollisuus ilmoittaa siitä, että ei käytä OmaVeroa, on lähtökohtaisesti tarkoitettu tilanteisiin, joissa verovelvollinen, joka ei tavallisesti käytä OmaVeroa, kirjautuu kertaluonteisesti tai satunnaisesti palveluun. Tämä mahdollisuus on tarpeen esimerkiksi tilanteissa, joissa sähköiseen asiointiin kykenemätön henkilö asioi avustettuna OmaVerossa tai jos verovelvollinen menettää toimintakykynsä asioida OmaVerossa. Mahdollisuutta ilmoittaa, ettei käytä OmaVeroa, ei olisi kuitenkaan rajattu vain edellä mainittuihin tilanteisiin, vaan se olisi kaikkien verovelvollisten käytettävissä.

Lausuntopalautteessa on esitetty näkemyksiä, jonka mukaan sähköisen tiedoksiannon pitäisi luonnollisten henkilöiden osalta perustua jatkossakin suostumukseen. Lisäksi on esitetty näkemyksiä, joiden mukaan ilmoituksen, jonka mukaan verovelvollinen ei käytä OmaVeroa, jälkeinen paluu sähköisen tiedoksiannon piiriin pitäisi tapahtua erityissääntelyssä samalla tavalla kuin viestinvälityspalvelua koskevassa yleissääntelyssä.

Suostumukseen perustuva malli tai ehdotetun tukipalvelulain 8 e §:n mukainen paluumekanismi sähköisen tiedoksiannon piiriin mahdollistaisi digiasiointiin kyvykkäiden henkilöiden jäämisen sähköisen tiedoksiannon ulkopuolelle. Tämä olisi vastoin esitykselle asetettuja tavoitteita ja johtaisi sähköisen tiedoksiannon tavoiteltua alhaisempaan kattavuuteen. Esityksen tavoitteena

olevat säästöt Verohallinnolle jäisivät tällöin myös toteutumatta tavoitellussa laajuudessa. Verohallintoa koskevalle erityissääntelylle, jossa Verohallinnon sähköisen asiointipalvelun käyttö johtaisi tiedoksiantojen muuttumiseen sähköisiksi, ei tosiasiallisesti olisi tällöin tarvetta ainakaan luonnollisten henkilöiden tiedoksiannon osalta. Lausuntopalaute ei edellä esitetyin perusteina anna aihetta muuttaa ehdotettuja säännöksiä tältä osin.

Lausuntopalautteessa oli myös ehdotettu, että sähköinen tiedoksianto rajattaisiin koskemaan vain tiettyjä yleisimpiä Verohallinnon asiakirjoja. Sähköisen tiedoksiannon rajaaminen vain osaan Verohallinnon asiakirjoista ei ole tarkoituksenmukaista. Rajaaminen monimutkaistaisi tarpeettomasti sääntelyä ja lisäksi epätietoisuutta sähköisen tiedoksiannon laajuudesta, kun otetaan lisäksi huomioon sähköistä tiedoksiantoa koskeva yleissääntely. Ehdotus ei olisi myöskään esityksen tavoitteiden mukainen.

Esityksen jatkovalmistelussa ehdotettavia säännöksiä on kuitenkin pyritty lausuntopalautteen johdosta selkeyttämään siten, että sähköinen tiedoksianto perustuu ensisijaisesti viestinvälityspalvelun käyttöön ja täydentävästi Verohallinnon sähköisen asiointipalvelun käyttöön. Myös esityksen perusteluissa on kuvattu tarkemmin yleislainsäädännön ja erityislainsäädännön suhdetta ja sitä, että ehdotettu sääntely kattaa verotusasiakirjojen sähköisen tiedoksiantomenettelyn kokonaisuudessaan. Erityissääntelyn tarpeellisuutta koskevia perusteluja on täydennetty. Esityksen perusteluja on myös täydennetty siltä osin kuin erityissääntelyssä ehdotetaan poikettavaksi yleissääntelyä.

6.3.2 Eri ihmisryhmien toimintakyvyn huomioon ottaminen

Lausuntopalautteen perusteella lakiehdotusta on muutettu siten, että Verohallinnon asiointipalvelun käyttöön perustuva sähköinen tiedoksianto ei koskisi henkilöitä, jotka ovat alaikäisiä tai joille on holhoustoimesta annettu laissa tarkoitettuun holhousasioiden rekisteriin merkityn tiedon perusteella määrätty edunvalvoja tai vahvistettu edunvalvontavaltuuksia. Tällä rajauksella otettaisiin huomioon, että näissä verovelvollisryhmissä on todennäköisesti henkilöitä, joilla OmaVeron käytöstä huolimatta ei ole riittäviä valmiuksia siirtyä viranomaisaloitteiseen sähköiseen tiedoksiantomenettelyyn. Rajauksella varmistettaisiin heidän oikeusturvaansa. Rajaus vastaisi viestinvälityspalvelun viranomaisaloitteisen käyttöönoton soveltamisalaa ja myös yhtenäistäisi sähköisiä tiedoksiantomenettelyjä. Perusteluissa on myös tuotu ilmi, että tilanteissa, jossa henkilöllä on Verohallinnon asiakasrekisteriin merkitty asianhoitaja, esimerkiksi hänelle määrätty edunvalvoja, päätökset ja muut asiakirjat annettaisiin tiedoksi edunvalvojalle kirjepostina.

Henkilöiden digikyvykkyyttä, siinä tapahtuvia muutoksia ja sähköisten asiakirjojen saavutettavuutta koskevien huomioiden johdosta esityksen perusteluja on täydennetty korostamalla, että sähköisen tiedoksiannon sijasta Verohallinto voisi tiedoksiantotapaa koskevan harkintavaltansa puitteissa antaa päätöksen ja muun asiakirjan tiedoksi kirjepostina. Tämä voisi koskea yksittäistä tiedoksiantoa, mutta Verohallinto voisi siirtyä henkilön kohdalla pysyvämmin kirjepostiin saatuaan tiedon henkilön sairaudesta tai muista olosuhteista, jotka estävät tai vaikeuttavat sähköisten tiedoksiantojen vastaanottamista Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa.

Perusteluissa on korostettu viranomaisen velvollisuutta informoida selvästi verovelvollisia sähköisestä tiedoksiantomenettelystä, sen merkityksestä ja siitä irtautumisesta asiointitapahtuman yhteydessä ja yleisesti. Perusteluissa on selvennetty, että verovelvollinen, jonka kyky asioida sähköisesti on alentunut tai voi asioida vain avustettuna, voisi irtautua sähköisestä tiedoksiannosta jo samalla asiointikerralla ilmoittamalla, että hän ei käytä OmaVeron. Ilmoituksen voisi tehdä myös muuten kuin sähköisesti.

Lausuntopalautteen johdosta on myös arvioitu oikeusturvariskejä vähentävänä keinona Verohallinnon mahdollisuutta seurata henkilön OmaVeron käyttöä ja reagoida tilanteeseen, jos henkilö ei ole pitkään aikaan kirjautunut OmaVeron. Tämä on kuitenkin katsottu ongelmalliseksi, koska mekanisme ei ole mahdollista luotettavasti rajata koskemaan vain asiakasryhmää, jonka digitaalinen toimintakyky on alentunut. Mekanismissa olisi lisäksi vastoin verotusasiakirjoihin sovellettavaa tavallisen tiedoksiannon tiedoksisaantiolettamaa, jolloin kyseinen tiedoksiantotapa menettäisi käytännössä merkitystään. Mikäli Verohallinnon olisi saatava varmuus siitä, että verovelvollinen on tosiasiaa saanut tiedoksiannon, sen olisi siirryttävä todisteelliseen tiedoksiantoon, mikä ei ole käytännössä mahdollista verotuksen tapaisessa massamenettelyssä. Seurantamenettelystä aiheutuisi merkittävää hallinnollista taakkaa ja siten lisäkustannuksia Verohallinnolle. Mainittujen syiden vuoksi esityksessä ei ehdoteta palvelun käyttöön liittyvää seurantamekanismeja. Uudesta tiedoksiantomenettelystä saatavien kokemusten perusteella on myöhemmin kuitenkin mahdollista arvioida, tulisiko asiakkaille, jotka kuuluvat sähköisen tiedoksiannon piiriin, mutta jotka eivät ole pidemmän ajan kuluessa kirjautuneet OmaVeron, lähettää tästä esimerkiksi muistutusviesti.

Esitystä on lisäksi täydennetty osiolla, jossa tarkastellaan YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan sopimuksen mukaisten oikeuksien ja saavutettavuusvaatimusten toteutumista ehdotetussa tiedoksiantomenettelyssä. Esityksen tietosuojaa koskevia perusteluja on myös täydennetty.

6.3.3 Sähköinen tiedoksianto yritystoiminnassa

Lausuntopalautteen johdosta lakiehdotuksessa ja esityksen perusteluissa on otettu huomioon, että myös yhteisöt, yhteisetuudet ja yhtymät voivat halutessaan ottaa viestinvälityspalvelun käyttöön ja saada sillä perusteella sähköisiä tiedoksiantoja.

Esityksen perusteluihin on täsmennetty, että vain sellaisen valtuutetun, jolla on Suomi.fi-palvelussa annettu voimassa oleva yleinen valtuutus yhteisön veroasioiden hoitoon, kirjautuminen OmaVero-palveluun yhteisön asiassa aiheuttaa yhteisön siirtymisen sähköisen tiedoksiannon piiriin. Lisäksi esityksen perusteluita on täsmennetty myös yritystoiminnan loppumisen ja muutostilanteiden vaikutusten osalta.

7 Säännöskohtaiset perustelut

7.1 Laki verotusmenettelystä

26 c §. Tiedoksianto. Verotuspäätösten ja verotusta koskevien muiden asiakirjojen tiedoksiantomenettelyä täydennettäisiin säätämällä edellytykset, joiden täytyessä tiedoksianto tapahtuisi sähköisesti. Lisäksi säädettäisiin sähköisen tiedoksiannon toimittamistavasta. Sääntelyllä täydennettäisiin sähköistä tiedoksiantoa koskevaa yleistä sääntelyä. Verotus on luonteeltaan massamenettelyä. Verotuksessa tehdään vuosittain useita tiedoksiantoja, jotka toimitetaan kerralla suurelle joukolle verovelvollisia. Verohallinnolla on myös sähköinen asiointipalvelu, jossa ovat lähes kaikki verotusta koskevat asiakirjat. Tarkoituksena on, että verotusasiakirjojen sähköisestä tiedoksiantomenettelystä säädettäisiin kattavasti verotuksen menettelysäännöksissä.

Pykälän 4 momenttia muutettaisiin siten, että siitä poistettaisiin vaatimus verovelvollisen suostumuksesta sähköisen tiedoksiannon edellytyksenä. Säännöksessä säädettäisiin lähtökohdasta, jonka mukaan Verohallinto voi antaa päätökset ja muut asiakirjat tiedoksi Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa, OmaVerossa. Säännöksessä todettaisiin, että verotuspäätös ja asiakirja annettaisiin tiedoksi sähköisesti, jos verovelvollisella on käytössä

tukipalvelulain 3 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettu viestinvälityspalvelu. Verohallinto saisi tiedon viestinvälityspalvelun käytöstä Digi- ja väestötietovirastolta ja tiedoksianto annettaisiin sähköisesti aina, kun verovelvollisella on viestinvälityspalvelu käytössään. Verohallinnolla on tukipalvelulain 5 §:n nojalla velvollisuus käyttää laissa tarkoitettua viestinvälityspalvelua.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin sähköisen verotusta koskevien asiakirjojen tiedoksiannosta silloin, kun henkilöllä ei ole tukipalvelulain mukaista viestinvälityspalvelua käytössään. Säännöksen mukaisesti tiedoksianto toimitettaisiin sähköisesti silloin, kun täysi-ikäinen ja täysivaltainen luonnollinen henkilö on kirjautunut vähintään kerran Verohallinnon sähköisen asioinnin palveluun, OmaVeroon. Täysi-ikäisellä henkilöllä tarkoitettaisiin 18 vuotta täyttänyttä henkilöä. Täysivaltaisella puolestaan tarkoitettaisiin henkilöä, jolle ei ole holhousoimesta annettussa laissa tarkoitettuun holhousasioiden rekisteriin merkityn tiedon perusteella määrätty edunvalvojaa tai vahvistettu edunvalvontavaltuutettua. Jos alle 18-vuotiaalla henkilöllä on käytössä oman pyyntönsä perusteella tukipalvelulain mukainen viestinvälityspalvelu, toimitettaisiin tiedoksianto kuitenkin ehdotetun 4 momentin mukaisesti sähköisesti. Vajaavaltaisen tiedoksianto toimitettaisiin tiedoksi postitse edunvalvojalle.

Ehdotetussa 5 momentissa säädettäisiin myös, että tiedoksianto toimitettaisiin sähköisesti kuolinpesälle, yhteisölle, yhteisetuudelle ja yhtymälle silloin, kun näiden puolesta laillinen edustaja tai valtuutettu on kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun. Valtuutetulla tarkoitettaisiin henkilöä, jolla on kelpoisuus edustaa verovelvollista kaikissa veroasioissa ja jolla on käytössä sähköinen tunnistusväline, jolla hän voi valtuutettuna kirjautua Verohallinnon asiointipalveluun. Tällä hetkellä tämä tarkoittaa tukipalvelulain mukaista valtuutusta hoitaa kaikkia veroasioita.

Vaikka edellä ehdotettujen 4 ja 5 momentin mukaiset sähköisen tiedoksiannon edellytykset sinänsä täyttyisivät, Verohallinto voisi tarvittaessa käyttää harkintaa ja toimittaa päätöksen tai muun asiakirjan tiedoksi muulla tavoin kuin sähköisesti eli käytännössä kirjepostina. Verohallinto voisi varautua lähettämään kirjepostia myös, jos sähköisessä tiedoksiantomenettelyssä on todennäköinen pitkäaikainen häiriö, joka esimerkiksi estäisi päätösten ja muiden asiakirjojen tallentamisen Verohallinnon sähköisen asioinnin palveluun tai estäisi pääsyn sinne.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 6 momentti, jossa säädettäisiin sähköistä tiedoksiantoa koskevasta ilmoituksesta. Verohallinto lähettäisi tiedoksiannosta ilmoituksen, jos verovelvollinen on antanut tätä tarkoitusta varten sähköisen osoitteen, johon ilmoitus lähetetään. Ilmoituksen lähettämisen kytkeminen verovelvollisen antamaan sähköiseen osoitteeseen olisi poikkeus asiointilain 19 b §:ään, jonka mukaan viranomaisen asiointipalvelussa tapahtuvasta tiedoksiannosta on aina lähetettävä ilmoitus tiedoksiannon vastaanottajalle. Jos verovelvollisella on tukipalvelulaissa tarkoitettu viestinvälityspalvelu käytössään, lähetettäisiin ilmoitus aina sinne. Verohallinnolle ilmoitettava sähköisen osoite voisi olla esimerkiksi sähköpostiosoite, puhelinnumero tai muu sähköinen paikka, johon ilmoituksen voi lähettää. Lähtökohtana olisi, että ilmoitusosoitteita olisi yksi, mutta verovelvollisella olisi mahdollisuus saada Verohallinnolta ilmoitus tiedoksiannosta myös hänen Verohallinnolle suoraan ilmoittamaan osoitteeseensa, vaikka hänellä olisi käytössään Suomi.fi-viestinvälityspalvelu. Tämä tarkoittaisi sitä, että verovelvollinen voisi saada samasta tiedoksiannosta kaksi eri ilmoitusta esimerkiksi Suomi.fi-viestinvälityspalvelun kautta herätteenä sähköpostitse ja Verohallinnon lähettämällä tekstiviestillä puhelimeen.

Verohallinto voisi esimerkiksi tarjota lisäksi mahdollisuuden antaa ilmoitusosoite myös verovelvollisen valtuutetun osalta sekä verolajikohtaisen ilmoitusosoitteen silloin, kun se olisi asioinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaista. Jos Verohallinnolla ei olisi sähköistä osoitetta

ilmoitusta varten, Verohallinto ei lähettäisi ilmoitusta tiedoksiannosta. Jos ilmoitusosoitteeksi olisi annettu puhelinnumero, lähettäisi Verohallinto ilmoituksen tekstiviestinä. Nykyisestä sääntelystä poiketen sähköistä tiedoksiantoa koskevan ilmoituksen lähettäminen ei olisi sähköisen tiedoksiannon pätevyuden oikeudellinen edellytys.

Pykälään lisättävässä uudessa 7 momentissa säädettäisiin sähköisen tiedoksiannon ajankohdasta. Asiakirja katsottaisiin annetun tiedoksi kolmantena päivänä siitä, kun asiakirja on tallennettu Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun. Nykyisestä sääntelystä poiketen tiedoksiantoa koskevan ilmoituksen lähettämällä ei olisi merkitystä laskettaessa sitä, milloin tiedoksianto on tapahtunut. Jos ilmoituksen lähettäminen ei ole mahdollista Verohallinnossa olevan teknisen esteen vuoksi, tapahtuu tiedoksianto kuitenkin vasta, kun ilmoituksen lähettäminen on teknisesti mahdollista. Nykyistä sääntelyä vastaavasti tiedoksiantoaikaa laskettaessa otettaisiin huomioon tietojärjestelmähäiriön mahdollisuus siten, että jos pääsyssä Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun on ollut este asiakirjan palveluun tallentamisesta laskettavan kolmen päivän aikana, asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä siitä, kun tekninen este on poistunut.

Pykälään lisättävässä uudessa 8 momentissa säädettäisiin verovelvollisen oikeudesta ilmoittaa Verohallinnolle, että hän ei käytä Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelua. Ilmoituksen voisi tehdä luonnollinen henkilö itse tai hänen valtuuttamansa. Yhteisön ja yhteisetuuden puolesta ilmoituksen tekisi sen lakisääteinen edustaja tai valtuutettu. Yhtymän puolesta ilmoituksen voisi tehdä henkilöyhtiön vastuunalainen yhtiömies ja verotusyhtymän osakas. Ilmoituksen käsittelyn jälkeen päätösten ja asiakirjojen tiedoksiantoon verovelvolliselle ei sovellettaisi ehdotettua 5 momenttia eli tiedoksianto tapahtuisi postitse, jos sähköinen tiedoksianto on perustunut Verohallinnon sähköisen asiointipalvelun käyttöön, eikä verovelvollisella olisi käytössään tukipalvelulaissa tarkoitettua viestinvälityspalvelua. Laissa ei olisi säädetty määräaikaa, jonka verovelvollinen olisi ilmoituksen johdosta sähköisen tiedoksiantomenettelyn ulkopuolella. Jos verovelvollinen ilmoituksen tekemisen jälkeen jälleen kirjautuisi OmaVeron, päätösten ja muiden asiakirjojen tiedoksiantoon sovellettaisiin kirjautumisesta alkaen uudelleen 5 momenttia eli tiedoksianto voisi tapahtua sähköisesti, vaikka verovelvollisella ei olisi käytössään tukipalvelulaissa tarkoitettua viestinvälityspalvelua.

Ehdotetussa 8 momentissa tarkoitettu ilmoitus koskisi siten vain verotuspäätösten ja muiden asiakirjojen sähköistä tiedoksiantomenettelyä Verohallinnon sähköisen asiointipalvelun käyttämisen perusteella. Jos verovelvollisella olisi käytössään sähköisen tiedoksiannon yleissääntelyä koskevassa esityksessä ehdotetun mukaisesti tukipalvelulaissa tarkoitettu viestinvälityspalvelu, hän saisi edelleen verotusta koskevat asiakirjat sähköisesti Verohallinnolle tekemästään ilmoituksesta huolimatta. Mahdollista olisi myös se, että luonnollisen henkilön tukipalvelulain mukainen viestinvälityspalvelutili on hänen pyynnöstään suljettu, mutta hän on edelleen verotusasiakirjojen sähköisen tiedoksiannon piirissä, koska hän ei ole ilmoittanut Verohallinnolle, ettei käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua.

Verovelvolliselle annettaisiin Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun kirjautumisen yhteydessä tieto siitä, että kirjautumisen johdosta hän tulee jatkossa saamaan Verohallinnon päätökset ja muut asiakirjat tiedoksi sähköisesti. Verovelvollista informoitaisiin tällöin myös siitä, miten hän voisi päästä pois OmaVero-palvelun käyttöön perustuvan sähköisen tiedoksiantomenettelyn piiristä ilmoittamalla, että hän ei enää käytä Verohallinnon sähköisiä palveluja.

7.2 Laki oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä

56 §. Tiedoksi antaminen verovelvolliselle. Pykälän 5 momenttia ehdotetaan muutettavaksi. Momenttia muutettaisiin verotusmenettelylain 26 c §:n 4 momenttia vastaavasti.

Lisäksi pykälään lisättäisiin uudet 6–9 momentit, jotka vastaisivat verotusmenettelylain 26 c §:n 5–8 momentteja.

7.3 Veronkantolaki

71 §. Tiedoksianto. Esityksessä ehdotetaan veronkantolain 71 §:n muuttamista. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi tiedoksisaantiin oikeutetuksi veronkantolaissa tarkoitettu muu asianosainen, kun lain 20 tai 52 §:n nojalla päätös annetaan muulle asianosaiselle kuin verovelvolliselle.

Pykälän 2 momentin viittaussäännöksen mukaisesti veronkantolain nojalla annettujen erillispäätösten sekä yhteenvedon tiedoksiantoon sovelletaan mitä verotusmenettelylain 26 c ja 26 d §:ssä säädetään. Veronkantolain nojalla annetut päätökset annettaisiin jatkossa tiedoksi sähköisesti, jos verotusmenettelylain 26 c §:ään ehdotetut sähköisen tiedoksiannon edellytykset täyttyvät.

Tiedoksiantoon niille verovelvollisille, joille yhteenvedo on voimassa olevan säännöksen nojalla annettu tiedoksi tavallisena tiedoksiantona postitse, sovellettaisiin jatkossa verotusmenettelylakiin ehdotettuja tiedoksiantomenettelyjä. Verovelvollisen antama suostumus ei olisi enää edellytys yhteenvedon sähköiseen tiedoksiantoon. Yhteenvedo voitaisiin antaa tiedoksi sähköisesti esimerkiksi sellaiselle luonnolliselle henkilölle, jota ei ole merkitty työnantajarekisteriin tai arvonlisäverovelvollisten rekisteriin tai joka ei harjoita muuta arvonlisäverollista toimintaa kuin metsätaloutta, jos verovelvollinen on kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun tai verovelvollisella on käytössä tukipalvelulaissa tarkoitettu viestinvälityspalvelu.

Yhteenvedon sähköinen tiedoksianto niille verovelvollisille, jotka kuuluvat voimassa olevan sääntelyn nojalla sähköisen tiedoksiannon piiriin, ehdotetaan säilytettäväksi ennallaan. Ehdotetun 3 momentin mukaan yhteenvedo voitaisiin antaa tiedoksi sähköisesti yhteisölle, yhtymille ja yhteisetuksille riippumatta siitä, onko verovelvollisen tai hänen edustajansa kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun tai ilmoittanut Verohallinnolle, ettei käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua. Pykälän 4 momentissa ehdotetaan säädettäväksi 3 momenttia vastaavasti yhteenvedon sähköisestä tiedoksiannosta niille luonnollisille henkilöille ja kuolinpesille, jotka on merkitty ennakkoperintälain 31 §:ssä tarkoitettuun työnantajarekisteriin tai arvonlisäverolain 172 §:ssä tarkoitettuun arvonlisäverovelvollisten rekisteriin, ja jotka eivät harjoita ainoana arvonlisäverollisena toimintana metsätaloutta. Kun yhteenvedon sähköisen tiedoksiannon edellytyksenä ei olisi Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun kirjautuminen eikä sähköisestä tiedoksiannosta voisi kieltäytyä verotusmenettelylain 26 c §:n 8 momenttiin ehdotetulla ilmoituksella, vastaisi yhteenvedon sähköinen tiedoksianto edellä mainituille verovelvollisilla nykytilaa.

Yhteenvedon sähköisen tiedoksiannon määräaika yhtenäistettäisiin vastaamaan verotusta koskevien päätösten ja muiden asiakirjojen sähköiseen tiedoksiantoon sovellettavaa kolmen päivän määräaika. Voimassa olevan pykälän 3 momentissa säädetyistä poikkeuksesta luovuttaisiin. Nykyisin verovelvollisen on katsottu saaneen yhteenvedoon sisältyvät tiedot seitsemäntenä päivänä sen kalenterikuukauden päättymisestä, jolta yhteenvedo on muodostettu. Jatkossa verovelvollisen katsottaisiin saaneen yhteenvedon tiedoksi verotusmenettelylain 26 c

§:n nojalla kolmantena päivänä siitä, kun yhteenvedo on tallennettu Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun. Yhteenvedo muodostetaan veronkantolain 70 §:n 3 momentin mukaisesti viimeistään viidentenä päivänä kalenterikuukauden päättymisestä. Yhteenvedon tiedoksianto aika laskettaisiin siitä, milloin yhteenvedo kultakin kuukaudelta tallennetaan sähköiseen asiointipalveluun.

Pykälän 5 momentissa ehdotetaan säädettäväksi poikkeus edellä 3 ja 4 momentissa ehdotetusta yhteenvedon tiedoksiannosta. Kun yhteenvedo annetaan tiedoksi ulkomaiselle verovelvolliselle, mukaan lukien verovelvollinen, jonka ei ole suoritettava Suomeen muuta veroa kuin arvonlisäveroa, johon sovelletaan arvonlisäverolain 12 a luvussa säädettyä arvonlisäveron erityisjärjestelmää, sovellettaisiin tiedoksiantoon kaikilta osin verotusmenettelylain 26 c §:n säännöksiä. Yhteenvedon tiedoksianto sähköisesti edellyttäisi siten esimerkiksi ulkomaisen yhteisön laillisen edustajan kirjautumista Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun.

Nykyinen pykälän 5 momentin säännös, jonka mukaan yhteenvedo voidaan antaa tiedoksi sähköisesti silloin, kun siinä on vain vähämerkityksellisiä tietoja, ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana. Näissä tilanteissa yhteenvedo voitaisiin jättää muodostamatta veronkantolain 70 §:n 4 momentin nojalla.

Voimassa olevan pykälän 6 ja 7 momentti kumottaisiin. Jos sähköiseen asiointipalveluun pääsy tai sähköisestä tiedoksiannosta annettavan ilmoituksen lähettäminen estyisi kolmen päivän aikana, katsottaisiin yhteenvedo annetun tiedoksi verotusmenettelylain 26 c §:n nojalla kolmantena päivänä siitä, kun tekninen este on poistunut. Nykyisestä menettelystä, jossa yhteenvedo on annettu tiedoksi postitse tavallisena tiedoksiannona, jos sähköisessä asiointipalvelussa on ollut häiriö, luovuttaisiin. Yhteenvedon tiedoksiannosta verovelvolliselle, jonka ei ole suoritettava Suomeen muuta veroa kuin arvonlisäveroa, johon sovelletaan arvonlisäverolain 12 a luvussa säädettyä arvonlisäveron erityisjärjestelmää, puolestaan säädettäisiin jatkossa 5 momentissa.

Voimassa olevan pykälän 8 momentti, jonka mukaan Verohallinto voi antaa tarkempia määräyksiä verovelvolliselle toimitettavan yhteenvedon tiedoksi antamisesta, siirtyisi ehdotetun pykälän 6 momentiksi.

7.4 Ennakkoperintälaki

6 a §. Sähköinen asiointi ja allekirjoittaminen. Tässä esityksessä ehdotettujen sähköistä tiedoksiantoa koskevien muutosten johdosta ennakkoperintälain 6 a §:n 2 momentissa nykyisin oleva viittaus verotusmenettelylain 26 c §:n 4 momenttiin muutettaisiin viittaukseksi verotusmenettelylain 26 c §:n 4–8 momenttiin.

7.5 Varainsiirtoverolaki

56 c §. Muun lain soveltaminen. Tässä esityksessä ehdotettujen sähköistä tiedoksiantoa koskevien muutosten johdosta varainsiirtoverolain (931/1996) 56 c §:ssä nykyisin oleva viittaus oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain 56 §:n 1–3 ja 5 momenttiin muutettaisiin viittaukseksi oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain 56 §:n 1–3 ja 5–9 momenttiin.

8 Voimaantulo

Esityksessä ehdotetaan, että lait tulisivat voimaan 12.1.2026. Lakeja sovellettaisiin heti niiden voimaantulosta alkaen.

Verohallinnolla ei ole vielä lain voimaantulovaiheessa riittäviä teknisiä valmiuksia tarkistaa, onko kuolinpesällä, yhteisöllä, yhteisetyydellä tai yhtymällä käytössä tukipalvelulaissa tarkoitettu viestinvälityspalvelu. Tämän vuoksi säädettäisiin, että verotusmenettelylain ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain säännöstä, jonka mukaan päätökset ja muut asiakirjat voidaan antaa tiedoksi sähköisesti, jos verovelvollisella on käytössään viestinvälityspalvelu, sovellettaisiin kuolinpesille, yhteisöille, yhteisetyyksille ja yhtymille tapahtuviin tiedoksiantoihin vasta 1.1.2027 alkaen.

Yhteisö, yhteisetuus ja yhtymä on voinut antaa Verohallinnolle suostumuksensa verotuspäätösten ja muiden asiakirjojen sähköiseen tiedoksiantoon. Jotta nämä verovelvolliset säilyisivät sähköisen tiedoksiannon piirissä keskeytyksettä lakimuutosten voimaantullessa, verotusmenettelylain ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain voimaantulosäännöksissä säädettäisiin, että jos verovelvollinen on antanut Verohallinnolle tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen suostumuksen sähköiseen tiedoksiantoon, päätösten ja muiden asiakirjojen tiedoksiantoon sovelletaan lakien voimaantulosta alkaen joko verotusmenettelylain 26 c §:n 5 momentin 2 kohtaa tai oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain 56 §:n 6 momentin 2 kohtaa. Päätökset ja muut asiakirjat voitaisiin antaa tiedoksi sähköisesti näille verovelvollisille jo lain voimaantulosta alkaen ja heihin sovellettaisiin muiltakin osin ehdotettua sähköistä tiedoksiantomenettelyä.

9 Suhde muihin esityksiin

9.1 Esityksen riippuvuus muista esityksistä

Hallituksen esitys sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskevaksi lainsäädännöksi (HE 124/2025 vp) on annettu eduskunnalle 25.9.2025. Tässä hallituksen esityksessä ehdotetut lainmuutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan samaan aikaan kuin ehdotetut muutokset esityksessä sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskevaksi lainsäädännöksi.

10 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

10.1 Lähtökohtia

Voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti verotusta koskevien päätösten ja muiden asiakirjojen sähköinen tiedoksianto edellyttää verovelvollisen antamaa suostumusta. Myös veronkantolain mukaisen yhteenvedon sähköinen tiedoksianto edellyttää useimmiten luonnollisen henkilön suostumusta.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi verotusta koskevien päätösten ja muiden asiakirjojen tiedoksiantomenettelyä. Ehdotuksen mukaan verotusta koskevat päätökset ja muut asiakirjat annettaisiin tiedoksi sähköisesti kaikille niille verovelvollisille, jotka käyttävät Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua. Verovelvollisella olisi kuitenkin mahdollisuus ilmoittaa Verohallinnolle, että hän ei käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua. Verovelvolliselle ei tällöin lähetettäisi ilmoituksen tekemisen jälkeen tiedoksiantoja sähköisesti.

Samanaikaisesti on ehdotettu, että hallintoasioiden sähköistä tiedoksiantoa koskevaa yleissääntelyä muutettaisiin siten, että viranomaistoiminnassa sähköisestä tiedoksiannosta tulisi ensisijainen tiedoksiantotapa. Ehdotetun verotusta koskevan erityissääntelyn olisi tarkoitus täydentää ja täsmentää sähköisen tiedoksiannon yleissääntelyä. Tässä esityksessä ehdotettujen muutosten tavoitteena on yhtäältä, että verotusta koskevat päätökset ja muut asiakirjat voitaisiin antaa tiedoksi sähköisesti kaikille sellaisille verovelvollisille, jotka ovat kyvykkäitä sähköiseen

asiointiin myös siinä tapauksessa, että nämä olisivat lopettaneet Suomi.fi-viestien käyttämisen, ja eivät siten olisi sähköisen tiedoksiannon piirissä yleissääntelyn perusteella. Toisaalta tässä esityksessä ehdotetut muutokset toisivat sähköisen tiedoksiannon piiriin myös yhteisöt, yhtymät ja yhteisetuudet, joita tukipalvelulakiin ehdotettu sääntely viranomaisaloitteisesta viestinvälityspalvelutilin avaamisesta ei koske.

Perustuslakivaliokunta on aiemmassa käytännössään suhtautunut varauksellisesti luonnollisten henkilöiden sähköiseen asiointiin velvoittamiseen perustuslain 6 §:ssä turvatu yhdenvertaisuuden ja 21 §:ssä säädetyn oikeusturvan näkökulmasta (PeVL 35/2010 vp, PeVL 5/2016 vp, PeVL 32/2018 vp). Oikeushenkilöiden velvoittamiseen sähköiseen asiointiin perustuslakivaliokunta on suhtautunut myönteisemmin (PeVL 32/2018 vp). Myös ylimpien laillisuusvalvojen ratkaisukäytännössä on suhtauduttu aiemmin kielteisesti sähköisen viranomaisasioinnin edellyttämiseen (esim. AOA 3911/4/11, 13.9.2012, AOA 2954/4/12, 28.5.2013, AOA 4653/4/14, 31.12.2015, OKV/429/1/2017, 19.6.2018). Sähköisen viranomaisasioinnin voimakas lisääntyminen yhteiskunnan yleisen digitalisoitumisen myötä antaa kuitenkin mahdollisuuden arvioida sähköistä asiointia koskevaa perustuslakivaliokunnan lausuntokäytäntöä osin uudenaikaisissa yhteiskunnallisissa olosuhteissa.

Perustuslakivaliokunta on aiemmin arvioinut sähköistä asiointia koskevan sääntelyn olevan merkityksellistä perustuslain 21 §:ssä säädetyn oikeusturvan ja hyvän hallinnon periaatteiden sekä perustuslain 6 §:ssä säädetyn yhdenvertaisuuden kannalta (esim. PeVL 32/2018 vp). Eduskunnan apulaisoikeusasiamies on ensisijaisesti sähköisesti tarjottavien palvelujen tiekartta -työryhmän lainmuutostarpeita koskevasta työryhmäraportista antamassaan lausunnossaan todennut, että sähköisen asioinnin ensisijaisuuden toteuttamistavan olisi perustuttava vapaaehtoisuuteen siten, että kaikkien, myös haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden, oikeusturva taataan (EOAK/5169/2017, s. 3). Oikeuskansleri on samasta raportista antamassaan lausunnossa todennut, että oikeuskanslerin käsityksen mukaan sähköisen asioinnin käyttö tulee muodostumaan pääsääntöiseksi tavaksi toimia riippumatta siitä, otetaanko lainsäädännössä kantaa sähköisen asioinnin ensisijaisuuteen. Mikäli sähköisen asioinnin käytöstä tehdään riittävän helppoa ja selkeää, se osa hallinnon asiakkaita, joilla on ylipäätään tekniset edellytykset sähköiseen asiointiin, tulee käyttämään sähköisiä asiointimuotoja (OKV/58/20/2017, s. 1).

10.2 Yhdenvertaisuus

Esityksellä on merkitystä perustuslain 6 §:n 1 momentin yhdenvertaisuusperiaatteen kannalta. Perustuslain mukaisesti ihmiset ovat lain edessä yhdenvertaisia. Säännös sisältää vaatimuksen sekä oikeudellisesta että ajatuksen tosiasiallisesta tasa-arvosta. Lailla ei voida mielivaltaisesti asettaa ihmisiä tai ihmisryhmiä toisia edullisempaan tai epäedullisempaan asemaan. Lausekkeella ei kuitenkaan edellytetä kaikkien ihmisten kaikissa suhteissa samanlaista kohtelua, elleivät asiaan vaikuttavat olosuhteet ole samanlaisia. Yhdenvertaisuusnäkökohdilla on merkitystä sekä myönnettäessä lailla etuja ja oikeuksia että asetettaessa velvollisuuksia. Toisaalta lainsäädännölle on ominaista, että siinä kohdellaan tietyn hyväksyttävän yhteiskunnallisen intressin vuoksi ihmisiä eri tavoin muun muassa tosiasiallisen tasa-arvon edistämiseksi (ks. HE 309/1993 vp, s. 42–43 ja esim. PeVL 55/2016 vp, s. 2). Perustuslakivaliokunnan käytännössä on vakiintuneesti todettu, ettei yhdenvertaisuusperiaatteesta voi johtua tiukkoja rajoja lainsäätäjän harkinnalle pyrittäessä kulloisenkin yhteiskuntakehityksen vaatimaan sääntelyyn (ks. esim. PeVL 10/2024 vp, kohta 8, PeVL 102/2022 vp, kohta 5, PeVL 11/2012 vp, s. 2, PeVL 35/2010 vp, s. 2, PeVL 28/2009 vp, s. 2/II, PeVL 21/2007 vp, s. 2/I, PeVL 38/2006 vp, s. 2/I, PeVL 1/2006 vp, s. 2/I).

Perustuslain yleistä yhdenvertaisuussäännöstä täydentää 6 §:n 2 momentin syrjintäkielto, jonka mukaan ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Kiellettyjen syrjintäperusteiden lista ei ole tyhjentävä vaan kiellettyihin erotteluperusteisiin kuuluvat myös muut henkilöön liittyvät syyt kuten esimerkiksi yhteiskunnallinen asema, varallisuus, yhdistystoimintaan osallistuminen, perhesuhteet, raskaus, aviollinen syntyperä, sukupuolinen suuntautuminen ja asuinpaikka (HE 309/1993 vp, s. 44). Säännöksessä kielletään myös välillinen syrjintä eli sellaiset toimenpiteet, joiden vaikutukset tosiasiallisesti – vaikkakin vain välillisesti – johtaisivat syrjivään lopputulokseen (HE 309/1993 vp, s. 44, PeVL 4/2016 vp, PeVL 31/2014 vp). Syrjinnän käsillä oloa on arvioitava menettelyn tosiasiallisten seurausten kannalta (PeVL 4/2016 vp, s. 3; PeVL 28/2009 vp, s. 2).

Syrjintäkieltosäännöksellä ei ole kuitenkaan kielletty kaikenlaista erontekoa ihmisten välillä, vaikka erottelu perustuisi säännöksessä nimenomaan mainittuun syyhyn. Olennaista on, voidaanko erottelu perustella perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävällä tavalla. Perustuslakivaliokunta on esimerkiksi katsonut, että säästötavoitteella ei valiokunnan mukaan voida sellaisenaan perustella poikkeamista perustuslain 6 §:n 2 momentin ilmentämästä syrjintäkiellosta. (PeVL 55/2016 vp). Perustelulle asetettavat vaatimukset ovat erityisesti säännöksessä lueteltujen kiellettyjen erotteluperusteiden kohdalla lisäksi korkeat (PeVL 39/2018 vp, PeVL 55/2016 vp).

Perustuslakivaliokunnan käytännössä on erottelun hyväksyttävyyden lisäksi kiinnitetty huomiota valitun keinon oikeasuhtaisuuteen (PeVL 61/2018 vp, PeVL 59/2018 vp, PeVL 7/2017 vp). Keinojen oikeasuhtaisuuden vaatimuksen on katsottu edellyttävän muun muassa, että hyväksyttävän tavoitteen perustelemat keinot ovat välttämättömiä siten, että tavoite ei ole saavutettavissa perusoikeuteen vähemmän puuttuvien keinoin (PeVM 25/1994 vp, s. 5). Oikeasuhtaisuuden vaatimus edellyttää lisäksi, että rajoitus ei saa mennä pidemmälle kuin on perusteltua ottaen huomioon rajoituksen taustalla olevan intressin painavuus suhteessa rajoitettavaan oikeushyvään (PeVL 37/2013 vp, s. 3, PeVL 14/2013 vp, s. 4/I). Valiokunta on esimerkiksi oikeudenkäyntimaksujen porrastamista vireillepanotavan mukaan koskeneessa lausunnossaan katsonut, että oikeudenkäyntimaksun porrastaminen asian vireillepanon mukaan ei ole valtiosääntöoikeudellisesti ongelmallista edellyttäen, että ero maksujen välillä on kohtuullinen eikä se estä asian vireillepanoa myös muulla tavoin kuin toimittamalla tiedot suoraan käräjäoikeuden tietojärjestelmään (PeVL 35/2010 vp, s. 2).

Perustuslakivaliokunta on aiemmassa käytännössään suhtautunut varauksellisesti yksityishenkilöiden velvoittamiseen sähköiseen asiointiin (PeVL 5/2016 vp, PeVL 32/2018 vp). Valiokunta on todennut, että sähköisen asioinnin yksinomaisuudella on yhteys myös perustuslain 6 §:n yhdenvertaisuussäännökseen, sillä sähköiset asiointivälineet eivät välttämättä ole tosiasiallisesti jokaisen saatavilla (PeVL 32/2018 vp, s. 3). Merkityksellistä valiokunnan mukaan oli se, että arvioitavana olevassa hallituksen esityksessä eduskunnalle laiksi huoneistotietojärjestelmästä ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi velvollisuus sähköiseen asiointiin ei koskenut välittömästi yksityisiä henkilöitä, vaan velvollisuuden kohteena ovat ensisijaisesti oikeushenkilöt (PeVL 32/2018 vp, s. 3). Valiokunta katsoi, että sähköisen asioinnin edellyttämisellä voitiin katsoa olevan hyväksyttävät perusteet, jotka liittyvät tietojärjestelmän sähköiseen luonteeseen ja järjestelmän tavoitteisiin (PeVL 32/2018 vp, s. 3). Siten valiokunnan mielestä velvollisuutta sähköiseen asiointiin ei sääntelykonteksti sekä sääntelyn kohteen ja alan toimijoiden tiedolliset ja taidolliset erityispiirteet huomioon ottaen voitu pitää ongelmallisena yhdenvertaisuuden, oikeusturvan tai hyvän hallinnon perusteiden kannalta (PeVL 32/2018 vp, s. 3).

Vastaavasti myös ylimmät laillisuusvalvojat ovat suhtautuneet ilman suostumusta tapahtuvaan sähköiseen asiointiin kriittisesti (esim. Tiekartta-raportin lausunnot OKV/58/20/2017 ja EOAK/5169/2017). Oikeuskansleri on katsonut, että todennäköisesti juuri se osa henkilöistä, joiden tarvitsisi tehdä opt out -ilmoitus, kokisi haasteita ilmoituksen tekemisessä (OKV/58/20/2017, s. 1).

10.3 Oikeusturva ja hyvä hallinto

Perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi. Pykälän 2 momentin mukaan käsittelyn julkisuus sekä oikeus tulla kuulluksi, saada perusteltu päätös ja hakea muutosta samoin kuin muut oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin ja hyvän hallinnon takeet turvataan lailla.

Perustuslain 21 §:n 2 momentti sisältää vaatimuksen hyvän hallinnon takeiden turvaamisesta lailla. Hyvän hallinnon käsite saa sisältönsä 21 §:n kokonaisuudesta. Sillä tarkoitetaan paitsi pykälän 1 momentissa mainittuja vaatimuksia viivytyksettömästä ja asianmukaisesta viranomaistoiminnasta myös 2 momentissa esitettyä luetteloa hyvän hallinnon osakysymyksistä. Säännöksessä luetellaan hyvän hallinnon tärkeimmät osa-alueet eli käsittelyn julkisuus, oikeus tulla kuulluksi, oikeus saada perusteltu päätös sekä oikeus hakea muutosta. Luetteloa ei ole tarkoitettu tyhjentäväksi. Vaatimus virkatoiminnan puolueettomuudesta samoin kuin hallintolaissa säädetty palveluperiaate voidaan liittää 1 momentissa asetettuun asianmukaisen käsittelyn vaatimukseen.

Hallintolaki konkretisoi perustuslain 21 §:ssä säädettyä jokaisen oikeutta hyvään hallintoon. Hallintolain 2 luvussa säädetään hyvän hallinnon perusteista, joihin lukeutuvat hallintolain 6 §:n mukaiset yhdenvertaisuusperiaate, tarkoitussidonnaisuuden periaate, objektiviteettiperiaate, suhteellisuusperiaate ja luottamuksensuojaperiaate. Lisäksi hyvän hallinnon perusteisiin kuuluvat palveluperiaate ja palvelun asianmukaisuus, neuvontavelvollisuus, hyvän kielenkäytön vaatimus ja viranomaisten yhteistyövelvoite. Esimerkiksi palveluperiaatetta ja palvelun asianmukaisuutta koskevan hallintolain 7 §:n 1 momentin mukaan asiointi ja asian käsittely viranomaisessa on pyrittävä järjestämään siten, että hallinnossa asioiva saa asianmukaisesti hallinnon palveluita ja viranomaisen voi suorittaa tehtävänsä tuloksellisesti.

Asianmukainen käsittely edellyttää palveluperiaatteen mukaisesti, että henkilölle on turvattava vaihtoehtoisia tapoja viranomaisten kanssa asiointiin (PeVM 16/2020 vp; PeVM 11/2021 vp; OKV/2791/21/2022; OKV/429/1/2017), jotta erityisesti haavoittuvassa asemassa olevalla henkilöllä on riittävä tapaus- ja henkilökohtainen valinnanvapaus asiointiin oman tarpeensa ja edellytystensä mukaisesti (AOA 2954/4/12, 28.5.2013; EOAK/1945/2021; EOAK/3665/2020). Palveluperiaate edellyttää asiakkaiden asiointimahdollisuuksien ja kykyjen huomioon ottamista palvelujen toteuttamistavoissa. Palveluperiaatteen keskeinen tavoite on, etteivät asiakkaan asiointivalmiuksissa olevat erot vaikuttaisi epäedullisesti tai haitallisesti, eikä menettelyn noudattaminen muodostuisi kohtuuttoman vaikeaksi. Viranomaisen on myös turvattava riittävä valinnanmahdollisuus. (EOAK/4653/4/14).

Perustuslakivaliokunnan mukaan tiedoksianto on tehtävä siten, että vastaanottaja saa oikeuksiensa käyttämiseksi tarvitsemansa tiedot selkeästi, hänelle ymmärrettävinä ja riittävän ajoissa. Sähköisesti tiedoksi annettun asian on tultava tehokkaasti henkilön tietoon, ja täytettävä menettelyn asianmukaisuutta koskevan perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaisen vaatimuksen (PeVL 9/2010 vp, s. 2, PeVL 5/2016 vp). Perustuslakivaliokunta ja lakivaliokunta ovat

kiinnittäneet ulosottokaaren tiedoksiantosääntelyä koskeneen uudistuksen yhteydessä huomiota uudistuksesta tiedottamiseen paitsi yksittäisen hallinnon asiakkaan tasolla, myös yleisellä tasolla (PeVL 5/2016 vp, LaVM 3/2016 vp).

10.4 Esityksessä ehdotettujen muutosten arviointia yhdenvertaisuuden ja oikeusturvan näkökulmasta

Tässä esityksessä ehdotetaan, että verotusta koskeva tiedoksiantomenettely uudistetaan vastaamaan verovelvollisten kyvykkyyttä käyttää Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelua. Sähköinen tiedoksiantomenettely koskisi vain sellaisia 18 vuotta täyttäneitä verovelvollisia, jotka ovat osoittaneet kyvykkyyden käyttää Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelua eikä heille ole merkitty edunvalvojaa tai vahvistettu edunvalvontavaltuutettua. Jos verovelvollinen ei olisi käyttänyt Verohallinnon sähköisen asioinnin palveluita, Verohallinto ei toimittaisi verotuspäätösten ja muiden asiakirjojen tiedoksiantoa sähköisesti, ellei verovelvollisella olisi käytössään Suomi.fi-viestinvälitystilä.

Verohallinnolla on tietojärjestelmässään tieto niistä verovelvollisista, jotka ovat kirjautuneet Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun, OmaVeroon, sekä tieto verovelvollisista, jotka ovat tällä hetkellä antaneet suostumuksen sähköiseen tiedoksiantoon. Nykytilassa suuri osa verovelvollisista käyttää Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua, mutta selvästi pienempi osa asiakkaista on antanut suostumuksen sähköiseen tiedoksiantoon. Vuonna 2024 yhteensä 3 447 460 henkilöasiakasta kirjautui Verohallinnon sähköisen asioinnin palveluun vähintään kerran. Tämä tarkoittaa, että noin 70 prosenttia henkilöasiakkaista oli asioinut OmaVerossa ja siten osoittanut kyvykkyytään sähköiseen asiointiin.

Tiedoksiannosta lähetettäisiin ilmoitus verovelvolliselle, jos verovelvollinen on antanut Verohallinnolle sellaisen sähköisen osoitteen, johon ilmoitus voidaan lähettää. Ilmoitus voitaisiin lähettää myös tekstiviestinä, jos Verohallinnolle on annettu tätä varten puhelinnumero. Tekstiviestin käyttäminen tiedoksiannosta ilmoittamisessa tehostaisi merkittävästi tiedoksiannon tavoitettavuutta ja samalla myös verovelvollisen oikeusturvaa. Verovelvollisen oikeusturvan kannalta merkittävää olisi myös se, että sähköinen tiedoksiantotapa otettaisiin käyttöön luonnolliselle henkilölle vain siinä tapauksessa, että hän kirjautuu OmaVeron hoitamaan omia veroasioitaan. Jos henkilö kirjautuisi OmaVeron hoitamaan veroasioita toisen puolesta, ei tämä johtaisi sähköiseen tiedoksiantoon henkilön omissa veroasioissa.

Sähköisen tiedoksiannon toteuttaminen Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa siten, että verovelvollinen tosiasiaa saa tiedon palveluun lähetetystä asiakirjasta, edellyttää käytännössä palvelun käyttäjältä hänen omaa myötävaikutustaan. Siten riittävät sähköiset laitteet ja digikyvykkyyden omaavalta OmaVeron käyttäjältä voidaan edellyttää myös omaa aktiivisuutta tehokkaan tiedoksiannon toteutumiseksi. Näihin toimenpiteisiin kuuluvat esimerkiksi heräteyhteystiedon antaminen ja heräteyhteystiedoksi annettuun sähköiseen osoitteeseen sekä myös OmaVeron saapuneiden viestien tarkastaminen. Toisaalta mikäli verovelvollisella ei ole riittäviä valmiuksia sähköisen asiointipalvelun käyttöön ja sähköisten tiedoksiantojen vastaanottamiseen, on hänellä mahdollisuus ilmoittaa, ettei hän käytä OmaVeron, jolloin hänen tiedoksiantonsa lähetettäisiin hänelle jälleen kirjeitse.

Verovelvollinen ei saisi tiedoksiannosta ilmoitusta, jos hän ei ole Suomi.fi-viestinvälityspalvelun käyttäjä, eikä hän ole ilmoittanut sähköistä yhteystietoa tai puhelinnumeroa Verohallinnolle, vaikka käyttää OmaVeron. Heräteyhteystiedon antamista ei kuitenkaan säädettäisi esityksessä pakolliseksi ja siten henkilö voisi myös valita olla vastaanottamatta heräteilmoituksia. Verohallinnon asiointipalvelu ohjaisi asiakasta antamaan

sähköisen ilmoitusosoitteen asioinnin yhteydessä ja verovelvolliselle kerrottaisiin myös, että verotusasiakirjan tiedoksiannosta saa ilmoituksen vain ilmoittamalla yhteystiedon tätä tarkoitusta varten. Vaikka verovelvollinen ei ole antanut ilmoitusosoitetta, saa hän Verohallinnon yleisestä viestinnästä tiedon esimerkiksi siitä, että esitetyt veroilmoitukset ovat OmaVerossa. On myös mahdollista, että verovelvollinen ei halua saada sähköpostiosoitteeseen tai puhelimeen viestejä ja seuraa aktiivisesti Verohallinnon asiointipalvelua.

OmaVeron kirjautumisen yhteydessä verovelvolliselle kerrotaan, että käyttäessään Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelua hän saa jatkossa myös verotusta koskevat asiakirjat tiedoksi sähköisesti. Samalla häntä informoidaan myös mahdollisuudesta ilmoittaa, että hän ei käytä OmaVero-palvelua sekä tämän ilmoituksen vaikutuksista tiedoksiantotapaan. Verohallinto huolehtii yleisestä informoinnista eri verotuksen vaiheissa, jotta verovelvolliset saavat tiedon siitä, milloin heihin sovelletaan sähköistä tiedoksiantomenettelyä, mitä sähköinen tiedoksianto merkitsee ja miten on mahdollista päästä pois sähköisen tiedoksiannon piiristä. Verovelvollisten oikeusturvan ja hyvän hallinnon periaatteiden toteutumisen näkökulmasta on keskeistä, että verovelvolliset ymmärtävät, milloin he ovat sähköisen tiedoksiannon piirissä. Oikeusturvan toteutumisen kannalta on tärkeää, että Verohallinto tiedottaa asiakkaitaan selkeällä tavalla niin yleisessä ohjauksessaan kuin kohdennetusti esimerkiksi OmaVeron kirjautumisen yhteydessä.

OmaVeron kirjautumisen yhteydessä verovelvollista informoitaisiin ja ohjeistettaisiin myös sähköisen yhteystiedon antamisesta sekä siitä, miten hän voisi päästä pois sähköisen tiedoksiantomenettelyn piiristä. Jos henkilö käyttää asiointissa avustajaa ja kirjautuminen tapahtuu verovelvollisen omilla tunnisteilla, tulisi avustajan kertoa avustettavalle henkilölle siitä, että tiedoksiannot tapahtuvat sähköisesti ja mahdollisuudesta irtautua menettelystä.

Esityksen tavoitteena on saada kaikki sähköiseen asiointiin kykenevät verovelvolliset sähköisen tiedoksiannon piiriin. Tästä syystä on perusteltua, että verovelvollinen, joka on ilmoittanut, että ei käytä OmaVeroa, palautuu välittömästi sähköisen tiedoksiannon piiriin, jos hän ilmoituksestaan huolimatta kirjautuu jälleen OmaVeron. Ehdotusta on myös pidettävä oikeasuhtaisena säännöksen tavoitteeseen nähden. Yleissääntelyn kaltainen siirtymäaika paluussa sähköisen tiedoksiannon piiriin ei ole välttämätön verotusta koskevassa erityissääntelyssä, sillä oletus verovelvollisen kyvystä vastaanottaa verotusta koskeva tiedoksianto sähköisesti perustuu siihen, että hän on kirjautunut nimenomaisesti siihen palveluun, jossa tiedoksianto tapahtuu. Verovelvollinen voisi kuitenkin ilmoittaa uudestaan, että hän ei käytä OmaVeroa.

Yhdenvertaisuuden ja syrjintäkiellon kannalta on merkityksellistä, että ehdotettuun erityislainsäädäntöön perustuva verotusta koskevien asiakirjojen sähköinen tiedoksianto OmaVero-palveluun kirjautumisen perusteella ei koske sellaisia henkilöitä, jotka eivät ole lain voimaantulon jälkeen käyttäneet Verohallinnon sähköisen asioinnin palveluja. Menettely ei myöskään koskisi alaikäisiä, eikä henkilöitä, joille on holhoustoimesta annettu laissa tarkoitettuun holhousasioiden rekisteriin merkityn tiedon perusteella määrätty edunvalvoja tai vahvistettu edunvalvontavaltuutus.

Sähköisen tiedoksiannon kohdistaminen vain sellaisiin henkilöihin, jotka käyttävät Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua, pienentää menettelyn riskejä yhdenvertaisuuden tai oikeusturvan toteutumisen näkökulmasta. Ehdotetussa menettelyssä ei kuitenkaan voida täysin poissulkea riskiä siitä, että Verohallinnon sähköinen tiedoksiantomenettely kohdistuisi heikommassa asemassa olevaan henkilöön, jolla ei ole henkilökohtaista mahdollisuutta päästä lukemaan sähköisessä asiointipalvelussa olevaa asiakirjaa ja saada sitä tosiasiallisesti

tiedokseen. Tällainen tilanne voi muodostua, jos heikommassa asemassa olevan henkilön sähköisillä tunnisteilla on kirjauduttu Verohallinnon asiointipalveluun esimerkiksi silloin, kun tällaista henkilöä on vapaamuotoisesti avustettu verotusta koskevien asioiden hoitamisessa, eikä avustaja ole kertonut, että tiedoksiannot tulevat tämän kirjautumisen johdosta jatkossa sähköisesti, eikä hän ole tehnyt ilmoitusta OmaVero-palvelun käytön lopettamisesta. Lisäksi on mahdollista, että henkilö menettää kyvyn sähköiseen asiointiin sen jälkeen, kun hän on omatoimisesti käyttänyt Verohallinnon sähköisen asioinnin palveluita kyvykkäästi.

Näissä kaikissa tilanteissa, joissa sähköinen tiedoksianto ei tavoita verovelvollista, verovelvollinen voisi ilmoittaa, että hän ei käytä Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelua. Käytännössä tämä tarkoittaisi sitä, että ilmoituksen käsittelyn jälkeen verotusta koskevat tiedoksiannot lähetettäisiin postitse, ellei verovelvollinen kirjaudu uudelleen Verohallinnon sähköisen asioinnin palveluun tai ellei verovelvollinen ole sähköisen tiedoksiantomenettelyn piirissä tukipalvelulain perusteella. Ilmoitus ei edellyttäisi perusteluita ja verovelvollinen siirtyisi välittömästi ilmoituksen käsittelyn jälkeen pois sähköisestä tiedoksiantomenettelystä.

Oikeusturvan ja hyvän hallinnon näkökulmasta ehdotettu menettely sisältää edellä kuvatun riskin siitä, että sähköisesti tiedoksi annettu päätös tai muu asiakirja ei tosiasiallisesti tavoita verovelvollista tai tämän edustajaa. Tämä voi johtua siitä, että henkilöllä ei ole kyvykkyyttä sähköiseen asiointiin tai hän on menettänyt sähköisen asioinnin tunnuksen, joilla pääsisi kirjautumaan Verohallinnon sähköisen asioinnin palveluun.

Hyvän hallinnon periaatteita noudattaen Verohallinto voisi muutoinkin toimittaa tiedoksi annettavat asiakirjat verovelvolliselle välittömästi postitse, jos hän on yhteydessä Verohallintoon esimerkiksi puhelimitse. Käytännössä voi syntyä tilanne, jossa henkilö haluaa irtautua sähköisestä asioinnista ja hänelle on toimitettu tiedoksianto ennen kuin henkilö ilmoittaa, ettei käytä Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelua. Näissä tilanteissa henkilö voisi olla yhteydessä Verohallintoon ja pyytää asiakirjat muulla tavalla. Verotusta koskevat asiakirjat annettaisiin joka tapauksessa aina viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 11 ja 12 §:n nojalla, eikä verovelvollisen olisi esitettävä selvitystä siitä, miksi näitä asiakirjoja pyydetään. Pyyntö voisi esittää verovelvollisen puolesta myös tämän valtuuttama henkilö tai edunvalvoja.

Verovelvollisen oikeusturvan kannalta on merkityksellistä, että kaikki Verohallinnon asiakirjat ovat saatavilla sähköisessä asiointipalvelussa. Verovelvollisten on edellä kuvatulla tavalla mahdollista pyytää Verohallintoa lähettämään asiakirjat kirjeitse, jos hänellä ei ole mahdollisuutta asioida sähköisesti OmaVerossa. Tämä parantaa myös sellaisten verovelvollisten oikeusturvaa, jotka eivät ole sähköisen tiedoksiannon piirissä esimerkiksi, jos kirjeitse lähetetty päätös ei saavu perille.

Verovelvollisen oikeusturvan näkökulmasta on merkityksellistä, että verotusta koskevat asiat ja tiedoksiannot tapahtuvat pääasiassa vuosittain säännöllisesti ja ovat ennustettavia. Verohallinto myös viestii aktiivisesti esimerkiksi esitäydettyjen veroilmoitusten ja kiinteistöveroilmoitusten lähettämisestä ja korjaamisen määräajoista. Myös kuuleminen ja asian selvittämistä koskevat tiedoksiannot tapahtuvat yleensä silloin, kun verovelvollinen itse on esittänyt jonkin vaatimuksen, kuten esimerkiksi vaatinut veroilmoituksella vähennystä. Verotuksessa on myös pitkät muutoksenhakuajat, jolloin mahdollinen verotuksessa oleva virheellisyys on korjattavissa, vaikka verovelvollinen ei saisi tiedoksi verotusta koskevaa asiakirjaa välittömästi.

Verohallinnolla on myös mahdollisuus käyttää postitse tapahtuvaa tiedoksiantomenettelyä, vaikka verovelvollinen olisi Verohallinnon sähköisen palvelun käyttäjä. Ehdotetun verotusmenettelylain 26 c §:n 4 momentin ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain 56

§:n 5 momentin mukaisesti Verohallinto voisi lähettää verotusta koskevan asiakirjan tiedoksi sähköisesti silloin, kun laissa säädetyt edellytykset täyttyvät. Sääntely sisältäisi myös harkintavaltaa, joten Verohallinto voisi lähettää asiakirjat myös postitse, jos esimerkiksi verovelvollisen lähiomainen ilmoittaa huolen siitä, että verovelvollinen ei ole kykenevä asioimaan sähköisesti, vaikka on ollut Verohallinnon sähköisen asiointipalvelun käyttäjä.

Hyvän hallinnon ja oikeusturvan näkökulmasta voidaan myös todeta, että sähköinen tiedoksiantomenettely on verovelvollisen kannalta tietoturvallinen myös siitä näkökulmasta, että hänen verotustaan koskevat tiedot eivät lähde Verohallinnosta minnekään. Jos verovelvollisen kyvykkyys sähköiseen asiointiin ja yleisesti asioiden hoitamiseen heikentyy, verotusasiakirjat säilyvät Verohallinnossa. Paperilla tapahtuvan tiedoksiannon kohdalla on riski siitä, että kirje häviää, joutuu väärin käsiin taikka ei tavoita muutoin verovelvollista, jos henkilön kyky omien asioiden hoitamiseen yleisesti heikkenee äkillisesti. Verohallinnolle palautuu esimerkiksi yli 100 000 kirjettä vuosittain siitä syystä, että vastaanottajaa ei tavoiteta.

Tässä esityksessä ehdotettu sääntely täydentäisi sähköistä tiedoksiantoa koskevaa yleissääntelyä. Verotusta koskevan erityissääntelyn nojalla sähköisen tiedoksiannon piiriin tulisivat käytännössä myös sellaiset luonnolliset henkilöt, jotka käyttävät Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua, mutta jotka ovat pyytäneet Suomi.fi-viestinvälityspalvelutilin sulkemista ja siten jättäytyneet yleissääntelyn mukaisen sähköisen tiedoksiannon ulkopuolelle. Tällaisilla henkilöillä on kuitenkin katsottava olevan kyvykkyys sähköiseen asiointiin verotusta koskevissa asioissa, jolloin esityksen tavoitteisiin nähden on perusteltua, että tällaiset henkilöt ovat sähköisen tiedoksiannon piirissä verotusta koskevissa asioissa. Esityksen tavoitteisiin nähden on myös perusteltua, että tukipalvelulakiin ehdotetun viranomaisaloitteisen viestinvälityspalvelun avaamisen ulkopuolelle jäävät yhteisöt, yhtymät ja yhteisetuudet ovat sähköisen tiedoksiannon piirissä verotusta koskevissa asioissa.

10.5 Yksityiselämän ja henkilötietojen suoja

Ehdotetut lainmuutokset ovat merkityksellisiä perustuslain 10 §:n 1 momentin turvaamien yksityiselämän suojan ja henkilötietojen suojan kannalta.

Eduskunnan perustuslakivaliokunta on yleistä tietosuojasetusta täydentävää lainsäädäntöä koskevassa lausunnossaan (PeVL 14/2018 vp) pitänyt perusteltuna tarkistaa aiempaa kantaansa henkilötietojen suojan kannalta tärkeistä sääntelykohteista. Valiokunnan mielestä tietosuojasetuksen yksityiskohtainen sääntely, jota tulkitaan ja sovelletaan EU:n perusoikeuskirjassa turvattujen oikeuksien mukaisesti, muodostaa yleensä riittävän säännöspohjan myös perustuslain 10 §:ssä turvatun yksityiselämän ja henkilötietojen suojan kannalta. Valiokunnan käsityksen mukaan yleisen tietosuojasetuksen sääntely vastaa asianmukaisesti tulkittuna ja sovellettuna myös Euroopan ihmisoikeussopimuksen mukaan määräytyvää henkilötietojen suojan tasoa. Näin ollen erityislainsäädäntöön ei ole yleisen tietosuojasetuksen soveltamisalalla enää valtiosääntöisistä syistä välttämätöntä sisällyttää kattavaa ja yksityiskohtaista sääntelyä henkilötietojen käsittelystä. Perustuslakivaliokunnan mielestä henkilötietojen suoja tulee jatkossa turvata ensisijaisesti yleisen tietosuojasetuksen ja säädettävän kansallisen yleislainsäädännön nojalla. (PeVL 14/2018 vp).

Lisäksi perustuslakivaliokunta on kiinnittänyt erityistä huomiota siihen, että arkaluonteisten tietojen käsittely on syytä rajata täsmällisillä ja tarkkarajaisilla säännöksillä vain välttämättömään (PeVL 15/2018 vp). Lausunnossaan (PeVL 48/2018 vp) perustuslakivaliokunta on tuonut esiin sen, että käytännössä on edellytetty, että tällaiseen sääntelyyn on pitänyt sisällyttää vaatimus "tietojen välttämättömyydestä" jonkin tarkoituksen

kannalta. Samoin säännöksen sanamuodosta tulee ilmetä, minkä tarkoituksen kannalta välttämättömyyttä arvioidaan.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi verotusasiakirjojen tiedoksiantomenettelyä siten, että tiedoksianto toimitetaan henkilölle sähköisesti silloin, kun henkilöllä on käytössään Suomi.fi-viestinvälityspalvelu tai kun henkilö on Verohallinnon sähköisen asiointipalvelu OmaVeron käyttäjä. Sähköinen tiedoksianto tapahtuisi siten, että henkilöä koskevat verotusasiakirjat tallennetaan Verohallinnon sähköisen asioinnin palveluun ja henkilölle lähetetään tiedoksiannosta ilmoitus Suomi.fi-viestinvälityspalveluun tai hänen Verohallinnolle ilmoittamaansa puhelinnumeroon tai sähköpostiosoitteeseen. Tiedoksiantomenettelyssä ei käsitellä erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia henkilötietoja, vaikka jotkin tiedot tiedoksi annettavilla asiakirjoilla voivat sisältää tällaisia tietoja, Erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia tietoja ei kuitenkaan sisällytettäisi tiedoksiannosta lähetettäviin ilmoituksiin.

Perustuslain 10 §:n yksityiselämän suojan ja kirjeen ja muun luottamuksellisen viestin salaisuuden kannalta ehdotettu sähköinen menettely antaa parempaa suojaa henkilötietojen suojalle sekä turvaa verotuspäätöksillä olevia salassa pidettäviä tietoja sekä kirjesalaisuutta. Ehdotettu sähköinen menettely tarkoittaa, että Verohallinto ei lähetä asiakasta koskevia verotustietoja Verohallinnon teknisen ympäristön ulkopuolelle. Verohallinnon asiasta lähettämä ilmoitus ei sisältäisi täsmällisiä tietoja verovelvollisen verotuksen sisällöstä. Sähköinen tiedoksiantomenettely vähentää kuitenkin henkilön valinnanmahdollisuutta paperilla tapahtuvan tiedoksiannon ja sähköisen tiedoksiannon välillä. Tietosuojan ja tietoturvan näkökulmasta paperilla tapahtuva tiedoksianto sisältää merkittävästi suuremman riskin tietosuojan ja tietoturvallisuuden vaarantumisesta kuin tässä ehdotettu sähköinen menettely. Postin palvelut ovat muuttuneet viime aikoina muun ohessa jakelutiheyden osalta. Verohallinnolle tulee myös säännöllisesti tietoon tietoturvaloukkauksia, jotka ovat tapahtuneet postiyriytysten kuljettaessa verotusta koskevia asiakirjoja.

Tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat pitää voimassa tai ottaa käyttöön yksityiskohtaisempia säännöksiä asetuksessa vahvistettujen sääntöjen soveltamisen mukauttamiseksi sellaisessa käsittelyssä, joka tehdään 1 kohdan c ja e alakohdan noudattamiseksi määrittämällä täsmällisemmin tietojenkäsittely- ja muita toimenpiteitä koskevat erityiset vaatimukset, joilla varmistetaan laillinen ja asianmukainen tietojenkäsittely.

Tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 3 kohdan perusteella tietosuoja-asetuksen säännöksiä voidaan mukauttaa antamalla erityisiä säännöksiä esimerkiksi käsiteltävien tietojen tyypeistä, rekisteröidyistä ja henkilötietojen luovuttamisesta. Jäsenvaltion lainsäädännön on täytettävä yleisen edun mukainen tavoite ja oltava oikeasuhteinen sillä tavoiteltuun oikeutettuun päämäärään nähden. Yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaan henkilötietojen käsittely on sallittua, jos käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän lakisäateisen veloitteen noudattamiseksi. Asetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaan puolestaan käsittely on sallittua, jos käsittely on tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi.

Käsittelyn perustasta on 6 artiklan 3 kohdan mukaan säädettävä joko unionin oikeudessa tai rekisterinpitäjään sovellettavassa jäsenvaltion lainsäädännössä. Henkilötietoja ei voida siten käsitellä suoraan 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan nojalla. Säätely on toteutettava yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan ja 2–3 kohdan asettamissa puitteissa.

Henkilötietojen käsittelytoimina Verohallinto selvittäisi ennen tiedoksiannon toteuttamista, onko henkilöllä Suomi.fi-viestinvälityspalvelu käytössä, ja onko henkilö Verohallinnon sähköisen asiointipalvelu OmaVeron käyttäjä. Nämä tiedot eivät ole Verohallinnossa uusia

eivätkä tiedot edellytä uusien tietojen keräämistä. Verohallinto käsittelee myös henkilön puhelinnumeroa ja sähköpostiosoitetta koskevia tietoja tiedoksiannosta ilmoittamisessa. Nämä tiedot ovat sähköisessä tiedoksiannontomenettelyssä uusia luonnollisen henkilön kohdalla. Puhelinnumeron ja sähköpostiosoitteen ilmoittaminen ei ole pakollista. Nämä käsittelytoimet sisältyvät ehdotettuun sääntelyyn ja Verohallinnolle säädettyyn tehtävään. Henkilötietojen käsittelyperusteena on yleisen tietosuojasetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohta, jonka perusteella rekisteröidyn oikeudet määräytyisivät. Rekisteröidyllä ei ole tietosuojasetuksen 21 artiklan mukaista vastustamisoikeutta, jos henkilötietojen käsittely perustuu 6 artiklan 1 kohdan c alakohtaan.

Ehdotetun verotusasiakirjojen sähköisen tiedoksiannontomenettelyn arvioidaan kokonaisuutena täyttävän vaatimukset yksityiselämän suojan rajoittamisen välttämättömyydestä ja oikeasuhteisuudesta, ottaen huomioon ehdotettuun menettelyyn sisältyvän perustellun yhteiskunnallisen tarpeen turvallisesta sähköisestä tiedoksiannontomenettelystä ja paperipostin vähentämisestä.

10.6 YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista

YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen tarkoituksena on edistää, suojella ja taata kaikille vammaisille henkilöille täysimääräisesti ja yhdenvertaisesti kaikki ihmisoikeudet ja perusvapaudet sekä edistää vammaisten henkilöiden synnynnäisen arvon kunnioittamista. Vammaissopimuksen tarkoituksena on kattaa vammaisuuden käsite mahdollisimman laajalti sekä ottaa huomioon mahdolliset yhteiskunnassa tapahtuvat muutokset. Tarkoituksena ei ole rajata minkäänlaista vammaisuutta yleissopimuksen soveltamisen ulkopuolelle. Sopimuksen 1–9 artiklat sisältävät määräykset sopimuksen tarkoituksesta, yleisistä periaatteista ja velvoitteista, tasa-arvosta ja yhdenvertaisuudesta, vammaisista naisista ja lapsista, tietoisuuden lisäämisestä ja esteettömyydestä sekä sopimusta koskevien käsitteiden määritelmät. Nämä artiklat on huomioitava läpileikkaavasti kaikkia muita artikloja sovellettaessa.

Osallisuus, syrjäintäkielto, esteettömyys ja saavutettavuus ovat yleissopimuksen johtavia periaatteita. Sopimuksen 3 artiklan periaatteita ovat muun muassa itsemääräämisoikeus, syrjimättömyys, osallisuus ja yhdenvertaisuus. Sopimuksen 4 artikla korostaa vammaisten henkilöiden ja heitä edustavien järjestöjen osallistamista ja osallistumista kaikkeen heitä koskevaan päätöksentekoon. Vammaisten henkilöiden oikeuksien komitean yleiskommentin nro 6:n (2018) 13 kohdan mukaan sopimuksen yhdenvertaisuutta koskevassa 5 artiklassa kielletään sekä oikeudellinen että tosiasiallinen syrjintä kaikilla säännellyillä ja julkisen viranomaisen suojelemilla aloilla. 5 artikla on tärkeä sopimuksen määräysten toteutumiseksi erityisesti kohtuullisten mukautusten ja muiden positiivisten erityistoimien toteuttamisessa. Vammaisten henkilöiden tosiasiallisen yhdenvertaisuuden toteuttamiseksi tehtäviä tarpeellisia erityistoimia ei pidetä syrjintänä eikä syrjivinä.

Yleissopimuksen 5 artiklan lisäksi 12 artiklassa on turvattu vammaisten henkilöiden yhdenvertaisuus lain edessä. Artiklan määräys edellyttää viranomaiselta myös erityisiä toimia vammaisen henkilön oman mielipiteen selvittämisessä ja sen huomioimisessa palvelua tai etuutta koskevassa päätöksenteossa. Sopimuksen 13 artiklan mukaan sopimuspuolten tulee varmistaa vammaisille henkilöille oikeussuojan tehokas saavutettavuus yhdenvertaisesti muiden kanssa muun muassa järjestämällä menettelyllisiä ja ikään perustuvia mukautuksia sekä helpottaakseen heidän tehokasta suoraa ja välillistä osallistumistaan oikeudellisiin menettelyihin.

Yleissopimuksen määräykset edellyttävät myös viranomaisten sähköisten palvelujen saavutettavuutta. Sopimuksen 9 artiklan 1 kohdan b alakohdassa sekä 2 kohdan h alakohdassa korostetaan sähköisten palvelujen saavutettavuutta ja edellytetään asianmukaisia toimia saavutettavuuden varmistamiseksi. Lisäksi sopimuksen 19 artiklassa on turvattu vammaisten henkilöiden oikeus itsenäiseen elämään ja osallisuuteen yhteisössä.

Esityksen kannalta keskeisimpien yleissopimuksen määräysten voidaan katsoa liittyvän vammaisten yhdenvertaiseen pääsyyn oikeusturvaan ja oikeudellisiin menettelyihin, joihin viranomaisten asiakirjojen tiedoksianto kuuluu. Ehdotetun sääntelyn voidaan katsoa olevan yleissopimuksen tavoitteiden mukaisia joidenkin vammaisten henkilöiden osalta. Sähköisen tiedoksiannon voidaan perusoikeusvaikutusten arvioissa tarkemmin esitetysti katsoa soveltuvan joillekin vammaisille henkilöille hyvin ja mahdollisesti jopa paremmin kuin postitse toimitettavan tiedoksiannon. Kuten esityksen yhdenvertaisuusvaikutusten arvioinnissa on tarkemmin selostettu, voidaan kuitenkin arvioida, että joillakin vammaisilla henkilöillä valmiudet sähköiseen asiointiin ovat alemmat ja heille esityksen mukainen sähköinen tiedoksianto kautta sopii heikosti.

Esityksessä vammaisten yhdenvertaista pääsyä oikeusturvaan ja oikeudellisiin menettelyihin 13 artiklan mukaisesti turvattaisiin ensinnäkin sillä, että henkilö ei siirtyisi verotusta koskevien asiakirjojen sähköisen tiedoksiannon piiriin, jos hän ei lainkaan käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua, OmaVeroa. Tämä rajaa ehdotetun sääntelyn ulkopuolelle ne vammaiset henkilöt, jotka eivät lainkaan asioi sähköisesti. Lisäksi ehdotuksen mukaisesti henkilö ei siirry verotuksen sähköisen tiedoksiannon piiriin, jos hänelle on merkitty holhousasioiden rekisteriin merkityn tiedon perusteella määrätty edunvalvojaa tai vahvistettu edunvalvontavaltuutettua. Lisäksi OmaVeroon sovelletaan digitaalisten palvelujen tarjoamisesta annetun lain saavutettavuusvaatimuksia, jotka osaltaan toteuttavat myös vammaisten henkilöiden mahdollisuutta käyttää palvelua ja siten yleissopimuksen 9, 13 ja 19 artiklojen määräyksiä sekä 3 artiklan yleisiä periaatteita.

Verohallinnolla on velvollisuus noudattaa saavutettavuutta koskevan sääntelyn vaatimuksia sähköisen asioinnin palveluissaan. Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelu OmaVero ei kuitenkaan ole täysin saavutettava. Saavutettavuutta koskevat puutteet on kerrottu saavutettavuusselosteessa. Jos henkilö ilmoittaa, että ei voi esimerkiksi saavutettavuudesta johtuvasta syystä ottaa vastaan tiedoksiantoja sähköisesti, Verohallinto voi harkintavaltaa käyttäen toimittaa henkilölle tiedoksiannot paperilla toistaiseksi, vaikka henkilö käyttäisikin OmaVeroa siltä osin kuin se on saavutettava. Näillä perusteilla sääntelyn arvioidaan täyttävän yleissopimuksen määräysten vaatimukset myös sellaisten vammaisten henkilöiden osalta, jotka eivät rajaudu viranomaisaloitteisen sähköisen tiedoksiannon käyttöönoton ulkopuolelle.

10.7 Kielelliset oikeudet

Esityksessä ei ehdoteta nimenomaisesti kielellisiä oikeuksia koskevaa sääntelyä. Esitettyjen muutosten toimeenpanossa tulisi kuitenkin ottaa huomioon myös kielelliset oikeudet. Perustuslain 17 §:n 1 momentin mukaan Suomen kansalliskielet ovat suomi ja ruotsi. Perustuslakivaliokunta on pitänyt olennaisena huolehtia molempien kansalliskielten riittävästä näkyvyydestä digitaalisissa palveluissa ja myös muista kielellisistä oikeuksista sekä pitänyt tärkeänä, että kielelliset perusoikeudet otetaan huomioon palvelujen kehittämisen alkuvaiheesta alkaen ja että digitaalisia palveluita kehitetään rinnakkain eri kieliversioina (PeVM 5/2022 vp). Tämän mukaisesti esityksessä sähköiseen tiedoksiantoon ehdotettavat muutokset ja sitä koskeva viestintä toteutettaisiin suomeksi ja ruotsiksi.

Esityksessä ehdotettavien muutosten toimeenpanossa otettaisiin lisäksi huomioon saamen kieli. Saamenkielisten oikeus käyttää saamen kieltä viranomaistoiminnassa turvataan perustuslain 17 §:n 3 momentissa, jonka mukaan saamelaisten oikeudesta käyttää saamen kieltä viranomaisessa säädetään lailla. Tämän oikeuden turvaamiseksi on säädetty saamen kielilaki, joka osaltaan vahvistaa saamen kielen virallista asemaa ja madaltaa kynnystä käyttää kieltä virallisissa yhteyksissä. Lain sisältämät keinot tarkoittavat yhtäältä pyrkimystä lisätä saamen kieltä taitavien henkilöiden määrää niissä viranomaisissa, joita laki koskee. Tämän toteutuessa voidaan saamelaisten kotiseutualueen väestölle järjestää nykyistä useammin laadullisesti ja määrällisesti samanlaiset palvelut äidinkielestä riippumatta. Tulkkauksen ja kääntämisen käyttäminen merkitsisivät kuitenkin myös tulevaisuudessa tärkeää keinoa tavoitteiden saavuttamiseksi (PeVM 4/2003 vp, s. 2).

Väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annetun lain (661/2009) 13 §:n 1 momentin 20 kohdan mukaan väestötietojärjestelmään talletetaan henkilön ilmoittama äidinkieli ja asiointikieli. Perustuslakivaliokunta on katsonut, että myös saamelaisten kohdalla pitää riittää henkilön oma ilmoitus äidinkielestä tai huoltajien ilmoitus lapsensa äidinkielestä. Vastaavasti valiokunta on katsonut, että myöskään oikeutta asioida saamen kielellä viranomaisissa ei tule liittää saamelaiskäräjistä annetun lain (974/1995) 3 §:n mukaiseen saamelaismääritelmään. (PeVM 12/2014 vp, s. 6)

Saamen kielilain 2 §:n 1 momentin 7 kohdan nojalla lakia sovelletaan Verohallintoon. Lain 4 §:n nojalla saamelaisella on oikeus omassa asiassaan tai asiassa, jossa häntä kuullaan, käyttää kyseisessä laissa tarkoitettussa viranomaisessa saamen kieltä. Saamen kielellä tarkoitetaan saamen kielilain 3 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla inarinsaamen, koltansaamen tai pohjoissaamen kieltä käytetystä kielestä tai pääasiallisesta kohderyhmästä riippuen. Viranomainen ei saa rajoittaa tai kieltäytyä toteuttamasta kyseisessä laissa säänneltyjä kielellisiä oikeuksia sillä perusteella, että saamelainen osaa myös muita kieliä, kuten suomea tai ruotsia. Lainkohdan taustalla olevien esitöiden mukaan oikeus käyttää saamen kieltä koskisi hallintoasian sekä suullista että kirjallista käsittelyä kuten asiakirjan esittämistä viranomaiselle (HE 180/1990 vp, s. 28).

Saamen kielilain 8 §:n 1 momentin nojalla viranomaisten on yleisölle suunnatussa tiedottamisessa käytettävä myös saamen kieltä. Lain 8 §:n 2 momentin nojalla viranomaisen ilmoitukset, kuulutukset, julkipanot sekä muut yleisölle annettavat tiedotteet sekä opasteet ja yleisön käytettäviksi tarkoitettut lomakkeet täyttöohjeineen on saamelaisten kotiseutualueella laadittava ja annettava myös saamen kielellä.

Tällä hetkellä OmaVero-palvelun käyttöliittymää ei ole toteutettu saamen kielillä. Verohallinto tarjoaa kuitenkin saamenkielistä palvelua, kääntämistä ja tulkkausta kaikille saamelaisille, jotka ilmaisevat haluavansa käyttää Verohallinnossa asioidessaan saamen kieltä, minkä lisäksi Verohallinnon verkkosivuilla on julkaistu muun ohella keskeisiin OmaVero-palvelun toiminnallisuuksiin liittyviä ohjeita. Verohallinnon on noudatettava toiminnassaan saamen kielilakia ja otettava laista tulevat velvoitteet huomioon toteuttaessaan tämän esityksen mukaisia muutoksia.

10.8 Yhteenvetoa

Tässä esityksessä ehdotettujen lakimuutosten tavoitteena on edistää digitaalisen sähköisen viranomaisviestinnän ensisijaisuutta niille hallinnon asiakkaille, joille se on mahdollista. Esityksellä pyritään varmistamaan, että kaikille sähköiseen asiointiin kyvykkäille verovelvollisille voitaisiin antaa päätökset ja asiakirjat tiedoksi sähköisesti verotusta koskevissa

asioissa ja hyödyntää siten Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelua tehokkaasti. Esityksellä tavoitellaan myös toimintamenosäästöjä Verohallinnolle.

Ehdotetussa sääntelyssä on otettu huomioon perustuslaissa säädetty yhdenvertaisuuden vaatimus ja oikeusturvan toteutuminen. Sähköinen tiedoksianto koskisi vain niitä verovelvollisia, jotka tosiasiallisesti käyttävät Verohallinnon sähköisen asioinnin palveluita tai ovat sähköisen tiedoksiannon piirissä tukipalvelulaissa tarkoitetun viestinvälityspalvelun käyttämisen perusteella. Sähköinen tiedoksianto ei koskisi sellaisia verovelvollisia, jotka eivät käytä viranomaisten sähköistä asiointia. Sähköiseen tiedoksiantoon siirtymisestä heikommassa asemassa olevien verovelvollisten oikeusturvaan ja yhdenvertaisuuteen kohdistuvia riskejä on pyritty esityksessä ottamaan huomioon monin tavoin kuten esimerkiksi säätämällä mahdollisuudesta verovelvolliselle ilmoittaa, että hän ei käytä OmaVeroa. Lisäksi verovelvollisen oikeusturvaa parantaa mahdollisuus saada ilmoitus tiedoksiannosta useammalla tavalla kuten esimerkiksi sekä tekstiviestillä että sähköpostilla. Myös verotusmenettelyä koskevat yleiset tekijät, kuten Verohallinnon verovelvollisille lähettämien asiakirjojen säännöllisyys ja ennakoitavuus sekä pitkät muutoksenhakuajat, pienentävät osaltaan oikeusturvariskiä. Esityksessä on otettu huomioon myös heikommassa asemassa olevat henkilöt. Jos henkilö ei ole yleissääntelyn mukaisen sähköisen tiedoksiannon piirissä, OmaVeron kirjautumisesta seuraa siirtyminen ainoastaan verotusta koskevien päätösten ja asiakirjojen sähköisen tiedoksiannon piiriin.

Edellä esitetyn perusteella ehdotettua sääntelyä voidaan pitää perustuslain turvaaman yhdenvertaisuuden ja oikeusturvan sekä hyvän hallinnon periaatteiden näkökulmasta hyväksyttävänä. Ehdotettua sääntelyä voidaan pitää myös oikeasuhtaisena esityksen tavoitteisiin nähden.

Lakiehdotusten ei siten arvioida olevan ongelmallisia perustuslain 6 tai 21 §:n kannalta.

Edellä mainituilla perusteilla lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Hallitus pitää kuitenkin suotavana, että perustuslakivaliokunta antaisi asiasta lausunnon erityisesti siitä, onko ehdotettua sääntelyä pidettävä perustuslain 6 ja 21 §:n mukaisena.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

verotusmenettelystä annetun lain 26 c §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 26 c §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 897/2018, sekä
lisätään 26 c §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1067/2003, 520/2010, 772/2016 ja 897/2018, uusi 5–8 momentti seuraavasti:

26 c §

Tiedoksianto

Verohallinto voi antaa 1 ja 3 momentissa tarkoitetut päätökset ja muut asiakirjat tiedoksi Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa. Päätös ja asiakirja voidaan antaa tiedoksi sähköisesti, jos verovelvollisella on käytössä hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain (571/2016) 3 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettu viestinvälityspalvelu.

Jos verovelvollisella ei ole käytössä viestinvälityspalvelua, 1 ja 3 momentissa tarkoitettu päätös ja asiakirja voidaan antaa tiedoksi sähköisesti:

1) 18 vuotta täyttäneelle luonnolliselle henkilölle, joka on kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun ja jolle ei ole holhoustoimesta annetussa laissa (442/1999) tarkoitettuun holhousasioiden rekisteriin merkityn tiedon perusteella määrätty edunvalvoja tai vahvistettu edunvalvontavaltuutettua;

2) kuolinpesälle, yhteisölle, yhteisetuudelle ja yhtymälle, jonka puolesta laillinen edustaja tai valtuutettu on kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun.

Verohallinto lähettää verovelvolliselle tai tämän valtuuttamalle ilmoituksen 4 tai 5 momentin mukaisesta tiedoksiannosta hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetussa laissa tarkoitettuun viestinvälityspalveluun tai verovelvollisen tai tämän valtuuttaman tätä tarkoitusta varten Verohallinnolle ilmoittamaan puhelinumeroon tai muuhun sähköiseen osoitteeseen. Ilmoitusta ei lähetetä, jos Verohallinnolla ei ole verovelvollisen sähköistä yhteystietoa.

Sähköisesti tiedoksi annettu asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä siitä, kun asiakirja on tallennettu Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun. Jos pääsyssä Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun tai 6 momentin mukaisen ilmoituksen lähettämisessä on tänä aikana ollut tekninen este, asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä siitä, kun tekninen este on poistunut.

Verovelvollinen voi ilmoittaa Verohallinnolle, ettei hän käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua. Ilmoituksen käsittelyn jälkeen päätösten ja asiakirjojen tiedoksiantoon verovelvolliselle ei sovelleta 5 momenttia. Jos verovelvollinen kirjautuu edellä tarkoitetun ilmoituksen tekemisen jälkeen Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun, päätösten ja muiden asiakirjojen tiedoksiantoon sovelletaan kirjautumisesta alkaen uudelleen 5 momenttia.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Päätös ja asiakirja voidaan antaa tiedoksi sähköisesti kuolinpesälle, yhteisölle, yhteisetuudelle ja yhtymälle vasta 1 päivästä tammikuuta 2027, jos tiedoksianto tapahtuu tämän lain 26 c §:n 4

momentin nojalla ja perustuu siihen, että kuolinpesällä, yhteisöllä, yhteisetyudella tai yhtymällä on mainitussa momentissa tarkoitettu viestinvälityspalvelu käytössä.

Jos yhteisö, yhteisetyus tai yhtymä on antanut Verohallinnolle tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen suostumuksen sähköiseen tiedoksiintoon, päätösten ja muiden asiakirjojen tiedoksiintoon sovelletaan tämän lain voimaantulosta alkaen 26 c §:n 5 momentin 2 kohtaa.

2.

Laki

oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 56 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain (768/2016) 56 §:n 5 momentti, sellaisena kuin se on laissa 898/2018, sekä
lisätään 56 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 16/2018 ja 898/2018, uusi 6–9 momentti seuraavasti:

56 §

Tiedoksi antaminen verovelvolliselle

Verohallinto voi antaa 1 ja 3 momentissa tarkoitetut päätökset ja muut asiakirjat tiedoksi Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa. Päätös ja asiakirja voidaan antaa tiedoksi sähköisesti, jos verovelvollisella on käytössä hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain (571/2016) 3 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettu viestinvälityspalvelu.

Jos verovelvollisella ei ole käytössä viestinvälityspalvelua, 1 ja 3 momentissa tarkoitettu päätös ja asiakirja voidaan antaa tiedoksi sähköisesti:

1) 18 vuotta täyttäneelle luonnolliselle henkilölle, joka on kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun ja jolle ei ole holhoustoimesta annetussa laissa (442/1999) tarkoitettuun holhousasioiden rekisteriin merkityn tiedon perusteella määrätty edunvalvojaa tai vahvistettu edunvalvontavaltuutettua;

2) kuolinpesälle, yhteisölle, yhteisetuudelle ja yhtymälle, jonka puolesta laillinen edustaja tai valtuutettu on kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun.

Verohallinto lähettää verovelvolliselle tai tämän valtuuttamalle ilmoituksen 5 tai 6 momentin mukaisesta tiedoksiannosta hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetussa laissa tarkoitettuun viestinvälityspalveluun tai verovelvollisen tai tämän valtuuttaman tätä tarkoitusta varten Verohallinnolle ilmoittamaan puhelinnumeroon tai muuhun sähköiseen osoitteeseen. Ilmoitusta ei lähetetä, jos Verohallinnolla ei ole verovelvollisen sähköistä yhteystietoa.

Sähköisesti tiedoksi annettu asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä siitä, kun asiakirja on tallennettu Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun. Jos pääsyssä Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun tai 7 momentin mukaisen ilmoituksen lähettämisessä on tänä aikana ollut tekninen este, asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä siitä, kun tekninen este on poistunut.

Verovelvollinen voi ilmoittaa Verohallinnolle, ettei hän käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua. Ilmoituksen käsittelyn jälkeen päätösten ja asiakirjojen tiedoksiantoon verovelvolliselle ei sovelleta 6 momenttia. Jos verovelvollinen kirjautuu edellä tarkoitetun ilmoituksen tekemisen jälkeen Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun, päätösten ja muiden asiakirjojen tiedoksiantoon sovelletaan kirjautumisesta alkaen uudelleen 6 momenttia.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Päätös ja asiakirja voidaan antaa tiedoksi sähköisesti kuolinpesälle, yhteisölle, yhteisluudelle ja yhtymälle vasta 1 päivästä tammikuuta 2027, jos tiedoksianto tapahtuu tämän lain 56 §:n 5 momentin nojalla ja perustuu siihen, että kuolinpesällä, yhteisöllä, yhteisluudella tai yhtymällä on mainitussa momentissa tarkoitettu viestinvälityspalvelu käytössä.

Jos yhteisö, yhteisluus tai yhtymä on antanut Verohallinnolle tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen suostumuksen sähköiseen tiedoksiantoon, päätösten ja muiden asiakirjojen tiedoksiantoon sovelletaan tämän lain voimaantulosta alkaen 56 §:n 6 momentin 2 kohtaa.

3.

Laki

veronkantolain 71 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan veronkantolain (11/2018) 71 §, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 343/2019 ja 388/2025, seuraavasti:

71 §

Tiedoksianto

Tämän lain nojalla annettava päätös tai muu asiakirja on annettava tiedoksi verovelvolliselle. Jos asia koskee 53 §:ssä tarkoitettua verosta vastuussa olevaa tai 20 tai 52 §:n nojalla muulle asianosaiselle kuin verovelvolliselle annettua päätöstä, tiedoksianto on toimitettava verosta vastuussa olevalle ja muulle asianosaiselle.

Tiedoksiantoon sovelletaan, mitä verotusmenettelystä annetun lain 26 c ja 26 d §:ssä säädetään.

Verohallinto voi antaa 70 §:ssä tarkoitettua yhteenvedon tiedoksi sähköisesti verotusmenettelystä annetun lain 26 c §:n 5 ja 8 momentissa säädetystä poiketen myös sellaiselle yhteisölle, yhtymälle ja yhteisetuudelle, joka ei ole kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun tai joka on ilmoittanut Verohallinnolle, että ei käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua.

Verohallinto voi antaa 70 §:ssä tarkoitettua yhteenvedon tiedoksi sähköisesti verotusmenettelystä annetun lain 26 c §:n 5 ja 8 momentissa säädetystä poiketen myös sellaiselle luonnolliselle henkilölle ja kuolinpesälle, joka ei ole kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun tai joka on ilmoittanut Verohallinnolle, että ei käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua, jos luonnollinen henkilö tai kuolinpesä:

- 1) on merkitty ennakkoperintälain 31 §:ssä tarkoitettuun työnantajarekisteriin; tai
- 2) on merkitty arvonlisäverolain 172 §:ssä tarkoitettuun arvonlisäverovelvollisten rekisteriin, eikä harjoita ainoana arvonlisäverollisena toimintana metsätaloutta.

Yhteenvedon tiedoksiantoon ulkomaiselle verovelvolliselle ei sovelleta, mitä 3 ja 4 momentissa säädetään.

Verohallinto voi antaa tarkempia määräyksiä verovelvolliselle toimitettavan yhteenvedon tiedoksi antamisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

ennakkoperintälain 6 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ennakkoperintälain (1118/1996) 6 a §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 899/2018, seuraavasti:

6 a §

Sähköinen asiointi ja allekirjoittaminen

Tämän lain nojalla annetut päätökset, ilmoitukset ja muut asiakirjat voidaan antaa suorituksen saajalle tiedoksi sähköisesti noudattaen, mitä verotusmenettelystä annetun lain 26 c §:n 4–8 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

Laki

varainsiirtoverolain 56 c §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan varainsiirtoverolain (931/1996) 56 c §, sellaisena kuin se on laissa 1170/2021,
seuraavasti:

56 c §

Muun lain soveltaminen

Jos tässä laissa ei toisin säädetä, varainsiirtoverotuksessa sovelletaan lisäksi oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 5–9, 19–21, 24, 30, 31, 52 ja 55 §:ää, 56 §:n 1–3 ja 5–9 momenttia sekä 57, 77 ja 79–81 §:ää. Mitä mainituissa lainkohdissa säädetään verovelvollisesta, sovelletaan myös tässä laissa tarkoitettuun verosta vastuussa olevaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 23.10.2025

Pääministeri

Petteri Orpo

Valtiovarainministeri Riikka Purra

1.

Laki

verotusmenettelystä annetun lain 26 c §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 26 c §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 897/2018, sekä
lisätään 26 c §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1067/2003, 520/2010, 772/2016 ja 897/2018, uusi 5–8 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

26 c §

26 c §

Tiedoksianto

Tiedoksianto

Verohallinto voi antaa 1 ja 3 momentissa tarkoitetut päätökset ja muut asiakirjat tiedoksi Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa, *jos verovelvollinen on antanut siihen suostumuksen.* Verovelvolliselle tai tämän valtuuttamalle lähetetään tiedoksiannosta tieto verovelvollisen tai tämän valtuuttaman ilmoittamaan sähköiseen osoitteeseen. *Asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä siitä, kun verovelvolliselle tai tämän valtuuttamalle on lähetetty tieto tiedoksiannosta. Jos tiedoksiantoa koskevan tiedon vastaanottamisessa tai pääsyssä Verohallinnon sähköiseen palveluun on tänä aikana ollut tekninen este, asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä siitä, kun tekninen este on poistunut.*

Verohallinto voi antaa 1 ja 3 momentissa tarkoitetut päätökset ja muut asiakirjat tiedoksi Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa. *Päätös ja asiakirja voidaan antaa tiedoksi sähköisesti, jos verovelvollisella on käytössä hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain (571/2016) 3 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettu viestinvälityspalvelu.*

Jos verovelvollisella ei ole käytössä viestinvälityspalvelua, 1 ja 3 momentissa tarkoitettu päätös ja asiakirja voidaan antaa tiedoksi sähköisesti:

1) 18 vuotta täyttäneelle luonnolliselle henkilölle, joka on kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun ja jolle ei ole holhoustoimesta annetussa laissa (442/1999)

tarkoitettuun holhousasioiden rekisteriin merkityn tiedon perusteella määrätty edunvalvojaa tai vahvistettu edunvalvontavaltuutettua;

2) kuolinpesälle, yhteisölle, yhteisetuudelle ja yhtymälle, jonka puolesta laillinen edustaja tai valtuutettu on kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun.

Verohallinto lähettää verovelvolliselle tai tämän valtuuttamalle ilmoituksen 4 tai 5 momentin mukaisesta tiedoksiannosta hallinnon yhteisistä sähköisen asiointin tukipalveluista annetussa laissa tarkoitettuun viestinvälityspalveluun tai verovelvollisen tai tämän valtuuttaman tätä tarkoitusta varten Verohallinnolle ilmoittamaan puhelinnumeroon tai muuhun sähköiseen osoitteeseen. Ilmoitusta ei lähetetä, jos Verohallinnolla ei ole verovelvollisen sähköistä yhteystietoa.

Sähköisesti tiedoksi annettu asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä siitä, kun asiakirja on tallennettu Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun. Jos pääsyssä Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun tai 6 momentin mukaisen ilmoituksen lähettämiseksi on tänä aikana ollut tekninen este, asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä siitä, kun tekninen este on poistunut.

Verovelvollinen voi ilmoittaa Verohallinnolle, ettei hän käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua. Ilmoituksen käsittelyn jälkeen päätösten ja asiakirjojen tiedoksiantoon verovelvolliselle ei sovelleta 5 momenttia. Jos verovelvollinen kirjautuu edellä tarkoitetun ilmoituksen tekemisen jälkeen Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun, päätösten ja muiden asiakirjojen tiedoksiantoon sovelletaan kirjautumisesta alkaen uudelleen 5 momenttia.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Päätös ja asiakirja voidaan antaa tiedoksi sähköisesti kuolinpesälle, yhteisölle, yhteisetuudelle ja yhtymälle vasta 1 päivästä tammikuuta 2027, jos tiedoksianto tapahtuu

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tämän lain 26 c §:n 4 momentin nojalla ja perustuu siihen, että kuolinpesällä, yhteisöllä, yhteisetyudella tai yhtymällä on mainitussa momentissa tarkoitettu viestinvälityspalvelu käytössä..

Jos yhteisö, yhteisetuus tai yhtymä on antanut Verohallinnolle tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen suostumuksen sähköiseen tiedoksiintoon, päätösten ja muiden asiakirjojen tiedoksiintoon sovelletaan tämän lain voimaantulosta alkaen 26 c §:n 5 momentin 2 kohtaa.

2.

Laki

oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 56 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain (768/2016) 56 §:n 5 momentti, sellaisena kuin se on laissa 898/2018, sekä
lisätään 56 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 16/2018 ja 898/2018, uusi 6–9 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

56 §

56 §

Tiedoksi antaminen verovelvolliselle

Tiedoksi antaminen verovelvolliselle

Verohallinto voi antaa 1 ja 3 momentissa tarkoitetut päätökset ja muut asiakirjat tiedoksi Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa, jos verovelvollinen on antanut siihen suostumuksen. Verovelvolliselle tai tämän valtuuttamalle lähetetään tiedoksiannosta tieto verovelvollisen tai tämän valtuuttaman ilmoittamaan sähköiseen osoitteeseen. Asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä siitä, kun verovelvolliselle tai tämän valtuuttamalle on lähetetty tieto tiedoksiannosta. Jos tiedoksiantoa koskevan tiedon vastaanottamisessa tai pääsyssä Verohallinnon sähköiseen palveluun tänä aikana on ollut tekninen este, asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä siitä, kun tekninen este on poistunut.

Verohallinto voi antaa 1 ja 3 momentissa tarkoitetut päätökset ja muut asiakirjat tiedoksi Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa. Päätös ja asiakirja voidaan antaa tiedoksi sähköisesti, jos verovelvollisella on käytössä hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain (571/2016) 3 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettu viestinvälityspalvelu.

Jos verovelvollisella ei ole käytössä viestinvälityspalvelua, 1 ja 3 momentissa tarkoitettu päätös ja asiakirja voidaan antaa tiedoksi sähköisesti:

1) 18 vuotta täyttäneelle luonnolliselle henkilölle, joka on kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun ja jolle ei ole holhoustoimesta annetussa laissa (442/1999) tarkoitettuun holhousasioiden rekisteriin merkityn tiedon perusteella määrätty

edunvalvojaa tai vahvistettu edunvalvontavaltuutettua;

2) kuolinpesälle, yhteisölle, yhteisluokalle ja yhtymälle, jonka puolesta laillinen edustaja tai valtuutettu on kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun.

Verohallinto lähettää verovelvolliselle tai tämän valtuuttamalle ilmoituksen 5 tai 6 momentin mukaisesta tiedoksiannosta hallinnon yhteisistä sähköisen asiointitukipalveluista annetussa laissa tarkoitettuun viestinvälityspalveluun tai verovelvollisen tai tämän valtuuttaman tätä tarkoitusta varten Verohallinnolle ilmoittamaan puhelinumeroon tai muuhun sähköiseen osoitteeseen. Ilmoitusta ei lähetetä, jos Verohallinnolla ei ole verovelvollisen sähköistä yhteystietoa.

Sähköisesti tiedoksi annettu asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä siitä, kun asiakirja on tallennettu Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun. Jos pääsyssä Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun tai 7 momentin mukaisen ilmoituksen lähettämässä on tänä aikana ollut tekninen este, asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä siitä, kun tekninen este on poistunut.

Verovelvollinen voi ilmoittaa Verohallinnolle, ettei hän käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua. Ilmoituksen käsittelyn jälkeen päätösten ja asiakirjojen tiedoksiantoon verovelvolliselle ei sovelleta 6 momenttia. Jos verovelvollinen kirjautuu edellä tarkoitetun ilmoituksen tekemisen jälkeen Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun, päätösten ja muiden asiakirjojen tiedoksiantoon sovelletaan kirjautumisesta alkaen uudelleen 6 momenttia.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Päätös ja asiakirja voidaan antaa tiedoksi sähköisesti kuolinpesälle, yhteisölle, yhteisluokalle ja yhtymälle vasta 1 päivästä tammikuuta 2027, jos tiedoksianto tapahtuu tämän lain 56 §:n 5 momentin nojalla ja perustuu siihen, että kuolinpesällä, yhteisöllä,

Voimassa oleva laki

Ehdotus

yhteisyydellä tai yhtiöllä on mainitussa momentissa tarkoitettu viestinvälityspalvelu käytössä.

Jos yhteisö, yhteisyys tai yhtiö on antanut Verohallinnolle tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen suostumuksen sähköiseen tiedoksiantoon, päätösten ja muiden asiakirjojen tiedoksiantoon sovelletaan tämän lain voimaantulosta alkaen 56 §:n 6 momentin 2 kohtaa.

3.

Laki

veronkantolain 71 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan veronkantolain (11/2018) 71 §, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 343/2019 ja 388/2025, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

71 §

71 §

Tiedoksianto

Tiedoksianto

Tämän lain nojalla annettava päätös tai muu asiakirja on annettava tiedoksi verovelvolliselle. Jos asia koskee 53 §:ssä tarkoitettua verosta vastuussa olevaa, tiedoksianto on toimitettava verosta vastuussa olevalle.

Tämän lain nojalla annettava päätös tai muu asiakirja on annettava tiedoksi verovelvolliselle. Jos asia koskee 53 §:ssä tarkoitettua verosta vastuussa olevaa tai 20 tai 52 §:n nojalla muulle asianosaiselle kuin verovelvolliselle annettua päätöstä, tiedoksianto on toimitettava verosta vastuussa olevalle ja muulle asianosaiselle.

Tiedoksiantoon sovelletaan, mitä verotusmenettelystä annetun lain 26 c ja 26 d §:ssä säädetään.

Tiedoksiantoon sovelletaan, mitä verotusmenettelystä annetun lain 26 c ja 26 d §:ssä säädetään.

Edellä 70 §:ssä tarkoitettuun yhteenvedon sisältyvät tiedot annetaan verovelvolliselle tiedoksi sähköisesti. Verovelvollisen katsotaan saaneen yhteenvedon sisältyvät tiedot seitsemäntenä päivänä sen kalenterikuukauden päättymisestä, jolta yhteenvedo on muodostettu.

Verohallinto voi antaa 70 §:ssä tarkoitettun yhteenvedon tiedoksi sähköisesti verotusmenettelystä annetun lain 26 c §:n 5 ja 8 momentissa säädetystä poiketen myös sellaiselle yhteisölle, yhtymälle ja yhteisetuudelle, joka ei ole kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun tai joka on ilmoittanut Verohallinnolle, että ei käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua.

Yhteenvedo annetaan kuitenkin tiedoksi hallintolain 59 §:ssä tarkoitettuna tavallisena tiedoksiantona sellaiselle luonnolliselle henkilölle tai kuolinpesälle, joka ei ole antanut suostumustaan sähköiseen tiedoksiantoon ja jota:

Verohallinto voi antaa 70 §:ssä tarkoitettun yhteenvedon tiedoksi sähköisesti verotusmenettelystä annetun lain 26 c §:n 5 ja 8 momentissa säädetystä poiketen myös sellaiselle luonnolliselle henkilölle ja kuolinpesälle, joka ei ole kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun tai joka on ilmoittanut Verohallinnolle, että ei käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua, jos luonnollinen henkilö tai kuolinpesä:

Voimassa oleva laki

1) ei ole merkitty ennakkoperintälain 31 §:ssä tarkoitettuun työnantajarekisteriin; ja

2) ei ole merkitty arvonlisäverolain 172 §:ssä tarkoitettuun arvonlisäverovelvollisten rekisteriin tai joka ei harjoita muuta arvonlisäverollista toimintaa kuin metsätaloutta.

Edellä 4 momentissa tarkoitettu yhteenveto annetaan kuitenkin tiedoksi sähköisesti, jos yhteenvetoon ei merkitä muita 70 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tietoja kuin tieto maksujen tai alle 10 euron suuruisen palautuksen käyttämisestä verojen suorituksiksi taikka tieto suorittamatta olevista veroista.

Jos yhteenvetoa ei voida tietoliikennehäiriön tai muun vastaavan teknisen häiriön vuoksi antaa tiedoksi sähköisen asiointipalvelun välityksellä, se annetaan tiedoksi hallintolain 59 §:ssä tarkoitettuna tavallisena tiedoksiantona.

Jos verovelvollisen ei ole suoritettava Suomeen muuta veroa kuin arvonlisäveroa, johon sovelletaan arvonlisäverolain 12 a luvussa säädettyä erityisjärjestelmää, yhteenveto lähetetään postitse.

Verohallinto voi antaa tarkempia määräyksiä verovelvolliselle toimitettavan yhteenvedon tiedoksi antamisesta.

Ehdotus

1) *on* merkitty ennakkoperintälain 31 §:ssä tarkoitettuun työnantajarekisteriin; *tai*

2) *on* merkitty arvonlisäverolain 172 §:ssä tarkoitettuun arvonlisäverovelvollisten rekisteriin, *eikä* harjoita *ainoana* arvonlisäverollisena toimintana metsätaloutta.

Yhteenvedon tiedoksiantoon ulkomaiselle verovelvolliselle ei sovelleta, mitä 3 ja 4 momentissa säädetään.

Verohallinto voi antaa tarkempia määräyksiä verovelvolliselle toimitettavan yhteenvedon tiedoksi antamisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

4.

Laki

ennakkoperintälain 6 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ennakkoperintälain (1118/1996) 6 a §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 899/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 a §

6 a §

Sähköinen asiointi ja allekirjoittaminen

Sähköinen asiointi ja allekirjoittaminen

Tämän lain nojalla annetut päätökset, ilmoitukset ja muut asiakirjat voidaan antaa suorituksen saajalle tiedoksi sähköisesti siten kuin verotusmenettelystä annetun lain 26 c §:n 4 momentissa säädetään.

Tämän lain nojalla annetut päätökset, ilmoitukset ja muut asiakirjat voidaan antaa suorituksen saajalle tiedoksi sähköisesti *noudattaen, mitä* verotusmenettelystä annetun lain 26 c §:n 4–8 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

5.

Laki

varainsiirtoverolain 56 c §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan varainsiirtoverolain (931/1996) 56 c §, sellaisena kuin se on laissa 1170/2021,
seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

56 c §

56 c §

Muun lain soveltaminen

Muun lain soveltaminen

Jos tässä laissa ei toisin säädetä, varainsiirtoverotuksessa sovelletaan lisäksi oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 5–9, 19–21, 24, 30, 31, 52 ja 55 §:ää, 56 §:n 1–3 ja 5 momenttia sekä 57, 77 ja 79–81 §:ää. Mitä mainituissa lainkohdissa säädetään verovelvollisesta, sovelletaan myös tässä laissa tarkoitettuun verosta vastuussa olevaan.

Jos tässä laissa ei toisin säädetä, varainsiirtoverotuksessa sovelletaan lisäksi oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 5–9, 19–21, 24, 30, 31, 52 ja 55 §:ää, 56 §:n 1–3 ja 5–9 momenttia sekä 57, 77 ja 79–81 §:ää. Mitä mainituissa lainkohdissa säädetään verovelvollisesta, sovelletaan myös tässä laissa tarkoitettuun verosta vastuussa olevaan.

—————
Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20
.